

MURARÁTKA

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVÉHEZ

Készült:
2025.

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

MURARÁTKA KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVE

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

Megrendelő:

Murarátka Község Önkormányzata

8868 Murarátka, Liliom u. 1.

Képviseli: Gyergyák Zoltán polgármester

+36-93/579-024

www.muraratka.hu

Önkormányzati főépítész:

Simonyai Imre

okl. településmérnök

főépítési bizonyítvány száma: GY/15/623/2024.

ALÁÍRÓLAP

Tervezők:

Településrendezés

Felelős tervező:

Fercsák Ágnes Erzsébet

okl. településmérnök

TT 20-0277

8945 Bak, Rózsa u. 33.

+36-30/217-6141

Munkatárs:

Bedő Bertold

okl. településmérnök

Horváth Rita

okl. településmérnök

Zöldfelület és tájrendezés

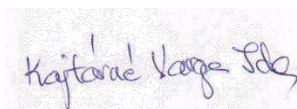
Bruckner Attila

okl. táj- és kertépítész mérnök

TK 19-0244

+36-20/983-2353

Közlekedés

Kajtárné Varga Ida

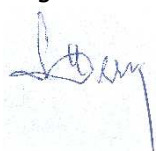
okl. építőmérnök

TKÖ 19-0320, 19-5232

8380 Hévíz, Park u. 30.

+36-30/993-4795

Vízi- és gáz közmű

Lőrincz Imre

gépészmérnök

TE, TV 18-0031

+36-20/355-0948

Energiaközmű

Baranyai Péter

okl. villamosmérnök

TE 19-0762

+36-30/444-8306

Hírközlés

Baranyai Péter

okl. villamosmérnök

TH 19-0762

+36-30/444-8306

Környezetvédelem

Petőházi Attila

okl. környezetmérnök

SZKV-1.1., 1.2., 1.3., 1.4. 20-0521

+36-30/325-9680

Régészet

Simmer Livia

régész

szakértői engedélyszám: 18-002

Önkormányzati főépítész:

Simonyai Imre

okl. településmérnök

GY/15/623/2024.

Munkaszám: 9/2024.

TARTALOM

1.	Bevezető.....	6
I.	Megalapozó vizsgálat	9
1.	Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok	9
2.	Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések.....	13
2.1.	Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról	13
2.1.	Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója 2020-2027	15
3.	Területrendezési követelmények.....	18
3.1.	Zala Megye Szerkezeti Terve	19
3.2.	Ökológiai hálózat ökológiai magterületének övezete	22
3.3.	Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	24
3.4.	Erdők övezete	26
3.5.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete.....	28
3.6.	Tájképvédelmi terület övezete.....	30
3.7.	Vízminőségvédelmi terület övezete	32
3.8.	Nagyvízi meder övezete	34
3.9.	Földtani veszélyforrás terület övezete	36
4.	Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése	38
5.	A település demográfiai helyzete	42
6.	A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások	48
7.	A település gazdasága	49
8.	Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés	50
9.	Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat.....	51
9.1.	Településszerkezet	51
9.2.	Telekstruktúra, beépítés és az utcavonal-vezetés	52
10.	Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata	54
10.1.	Épített környezet	54
10.2.	Építészeti örökség	62
11.	Környezetiállapot-jellemzők.....	64
11.1.	Domborzat.....	66
11.2.	Földtan, talaj.....	67
11.3.	Éghajlat, felszíni és felszín alatti vizek védelme	70
11.4.	Hulladékkezelés.....	73
11.5.	Levegőtisztaság-védelem	73

11.6.	Zaj – és rezgésterhelés	76
11.7.	Sugárzás védelem	76
11.8.	Vizuális környezetterhelés	77
11.9.	Árvízvédelem	78
11.10.	Klímavédelem, éghajlatváltozás	78
11.11.	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	79
12.	A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat ..	80
12.1.	Természeti adottságok.....	80
12.2.	Tájhasználat, tájszerkezet	85
12.3.	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	92
12.4.	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	102
13.	Közlekedés.....	106
13.1.	A település tervezési paramétereinek meghatározása	108
13.2.	A térség közlekedési hálózatának vizsgálata, forgalomvizsgálat	108
14.	Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás.....	118
14.1.	Vízellátás	118
14.2.	Szennyvízelvezetés	120
14.3.	Gázellátás	120
14.4.	Villamosenergia ellátás	120
14.5.	Hírközlés.....	122
14.6.	Csapadékvíz elvezetés	124
15.	Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők.....	124
16.	Vizsgálati térképek	128

1. Bevezető

Murarátka Község Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.) előírásainak megfelelő településterv elkészítésével összefüggő tervezői és szakértői feladat elvégzése érdekében pályázatot nyújtott be a Lechner Tudásközpont-hoz az új típusú településterv elkészítésének támogatása érdekében. A támogatás megítélését követően az önkormányzat ajánlattételi felhívást bocsátott ki, melyet követően, a három tervezőtől érkezett ajánlat alapján kiválasztotta a tervezőt és megalkotta a Korm. r. 59. § (2) bekezdése szerinti döntését.

A településterv megalapozó vizsgálatának tartalmi követelményét a község önkormányzati főépítésze a Korm. r. 7. § (7) bekezdésének megfelelően írásban meghatározta, amit a Képviselő-testület 26/2025. (IV. 28.) sz. határozatában jóváhagyott.

Kivonat: Murarátka Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. április 28-án 17.00 órakor tartott soros nyilvános üléséről.

Tárgy: Településterv elkészítéséhez döntések meghozatala - véleményezés

26/2025. (IV. 28.) önkormányzati határozat

Murarátka Község Önkormányzata Képviselő-testülete dönt arról, hogy

1. településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján elkészíti Murarátka település településtervét.
  2. Murarátka Község Önkormányzata Képviselő-testülete új beépítésre szánt területet és kiemelt fejlesztési területet nem jelöl ki.
  3. Murarátka Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja Simonyai Imre települési főépítész által a településterv megalapozó vizsgálata és alátámasztó javaslata tartalmi követelményeire megállapított feljegyzést;
- Murarátka Község Önkormányzata Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármestert a településterv egyeztetési és elfogadási eljárásának lefolytatására, a folyamat során keletkező dokumentumok aláírására, továbbá a szükséges nyilatkozatok és intézkedések megtételére.

Határidő: folyamatos

Felelős: Gyergyák Zoltán polgármester

Operatív végrehajtásért felelős: Simonyai Imre főépítész

Dr. Hámosi Nóra s.k.
jegyző

Gyergyák Zoltán s.k.
polgármester

Kivonat hitelül: .....

MURARÁTKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

8868 Murarátka, Liliom u. 1.

Tel.: 93/379-010, E-mail: muraratka10@gmail.com

Hivatali Kapu: MURARATKA KRID: 343060149

FŐÉPÍTÉSI FELJEGYZÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

Murarátka Község Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szerinti új településterv elkészítéséről döntött.

A Korm. rendelet 7. § (7) bekezdése előírja, hogy a településterv megalapozó vizsgálatának és alátámasztó javaslatának tartalmi követelményeit a települési főépítész írásban határozza meg, amit a Képviselő-testület a Korm. rendelet 59. § (2) bekezdése alapján a településterv készítését tartalmazó döntésében el kell fogadnia.

Kérem, hogy az alábbi tartalmi követelményeket elfogadni szíveskedjenek.

A településterv készítése során az alábbi tartalmat szükséges a településterv készítőjének kidolgoznia:

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

a Korm. rendelet 1. melléklete alapján:

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok
2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések
3. Területrendezési követelmények
4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése
5. A település demográfiai helyzete
6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások
7. A település gazdasága
8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés
9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat
10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata
11. Környezetiállapot-jellemzők
12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat
13. Közlekedés
14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás
15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

MURARÁTKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

8868 Murarátka, Liliom u. 1.

Tel.: 93/379-010, E-mail: muraratka10@gmail.com

Hivatali Kapu: MURARATKA KRID: 343060149

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

a Korm. rendelet 2. melléklete alapján:

1. Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója (a fejlesztésben javasolt változások, a rendezést érintő módosítások bemutatása, összefüggéseik feltárása, szakági javaslatok összefoglalása)
2. Településrendezési javaslat
3. A módosítással érintett területek bemutatása
4. Javaslat az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére
5. Tájrendezési és zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslat, csapadékvíz-gazdálkodás
6. Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat, közlekedési javaslat amennyiben a településen a tervezett fejlesztések indokoltá teszik
7. Védelmi és korlátozó elemek
8. A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása
9. A módosítással érintett területekre a biológiai aktivitásérték számítása és eredménye
10. Települési környezeti értékelés

Letenye, 2025. április 14.

Simonyai Imre
főépítész

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

A megalapozó vizsgálat a tervezés szempontjából releváns terület tekintetében meghatározza, és vizsgálati térképen ábrázolja legalább

- a) az egyes általános használat szerinti területeket és településrészeket, infrastruktúra-elemeket,
- b) a fejlesztést és rendezést befolyásoló értéket, problémát, védelmet, illetve korlátozást meghatározó elemeket (probléma- és értéktérkép),
- c) az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolását.

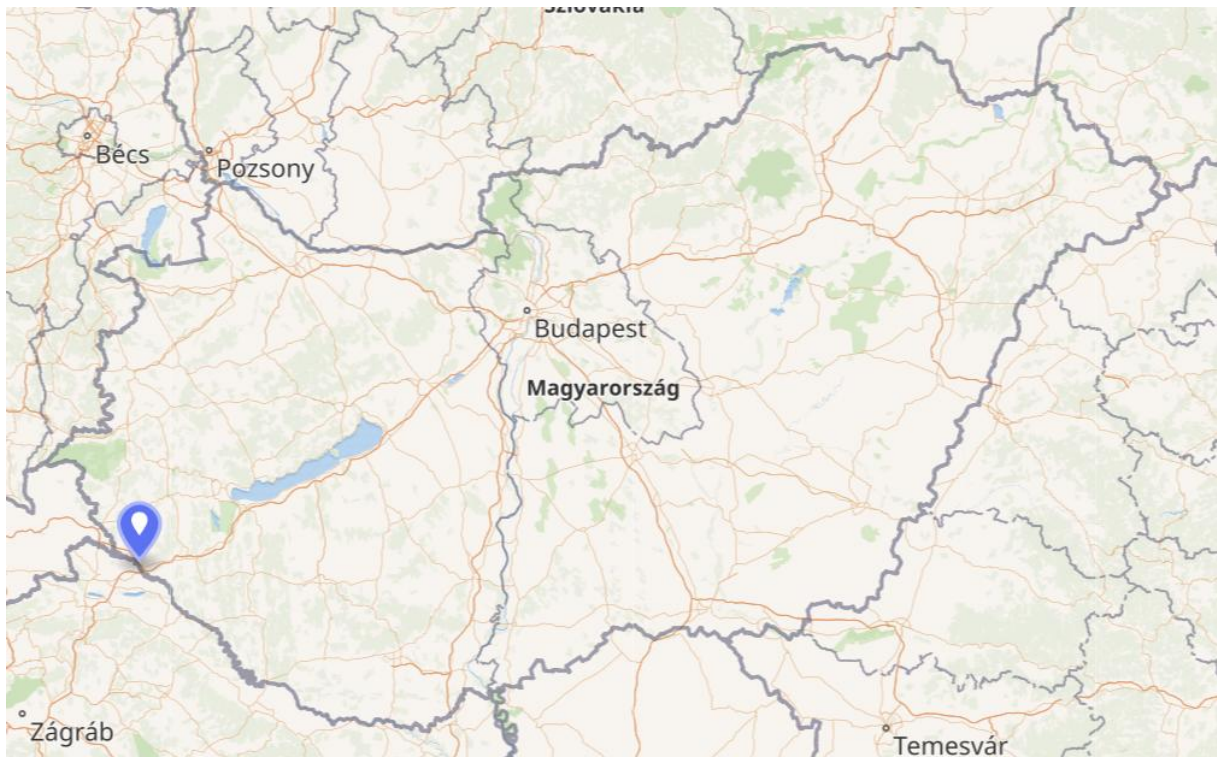
1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

---

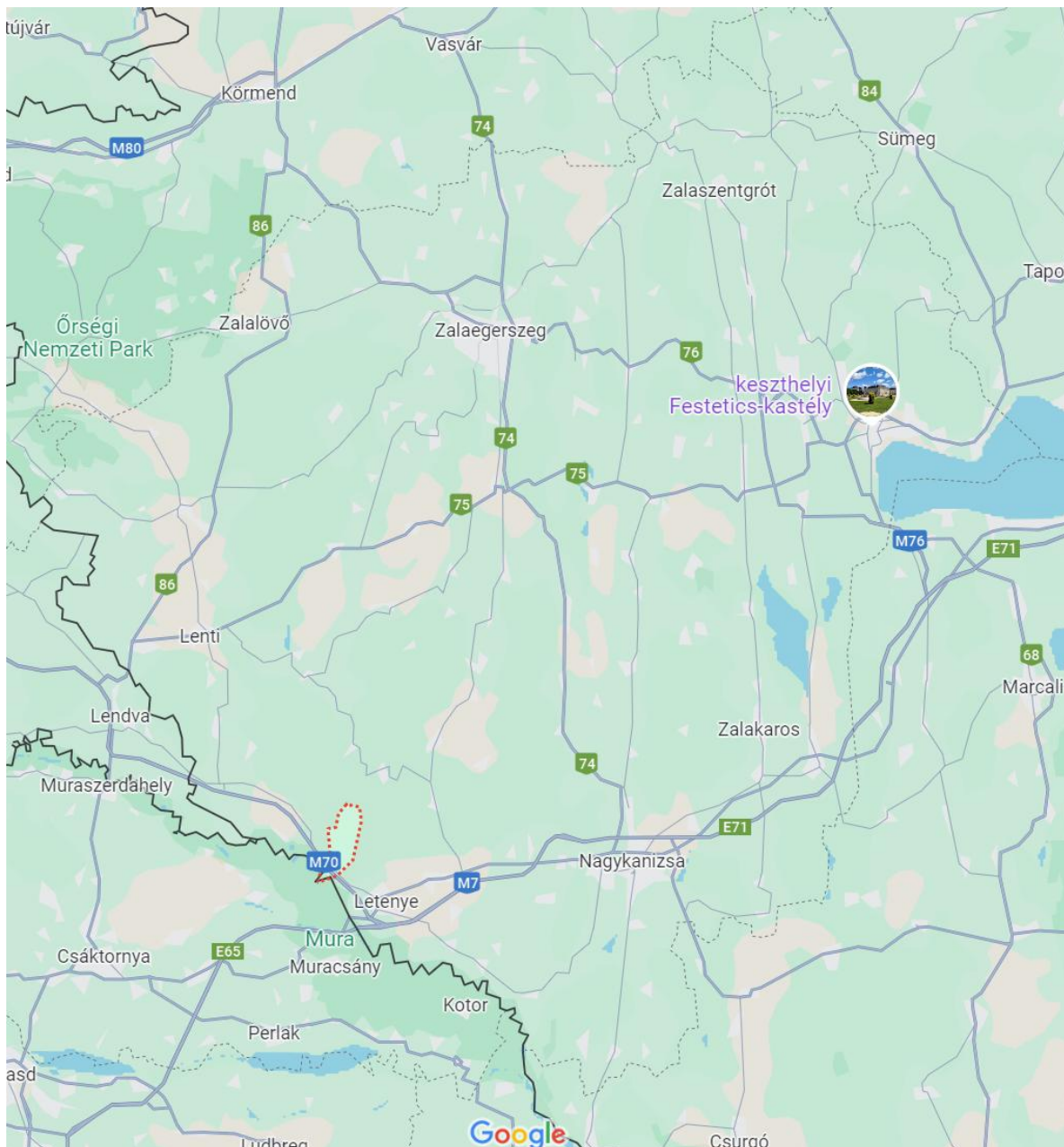
Letenye nyugati szomszédságában fekszik a Mura folyó partján, Magyarország és Horvátország határa mentén, nem messze a két ország és Szlovénia hármashatárától. Területén áthalad az M70-es autót is, lakott területén a 7538-as út halad végig. A községet ma is sűrű erdők veszik körül a jellegzetes dombos zalai lankákon.

Népessége 2024. jan. 1-én: 229 fő, Népsűrűsége: 18,6 fő/km², területe: 12,04 km². (forrás: Wikipedia)

Szomszédos települések: Muraszemenye, Szentmargitfalva, Kiscsehi, Zajk, Letenye

Murarátka község földrajzi helyzete Magyarország területén (forrás: Wikipedia)

Murarátka község földrajzi helyzete Zala megye területén (forrás: google.com/maps)

Murarátka az ország dél-nyugati részén, Zala megyében a Letenyi járás területén fekszik. A falu Letenyétől 7 km-re, a Letenyét Lentivel összekötő 7538 j. közlekedési út mentén helyezkedik el. A község területén halad az M70 gyorsforgalmi út, de fel- illetve lehajtási lehetőség Letenyén vagy Muraszemenyén érhető el. A község közlekedési szempontból kedvező helyzetű, járásszékhely (Lenti 25 km, Letenye 6 km), megyei jogú város (Nagykanizsa 26 km) elérhető közelségben fekszenek, ahonnan további közlekedési utak és eszközök segítségével az ország bármelyik pontja elérhető.

Lakosainak száma 2024 január 1.-én 229 fő volt. A lakónépesség folyamatosan csökken. A község számottevő, közel 20%-os arányú roma népességgel rendelkezik, akik halmozottan hátrányos helyzete jelentős társadalmi problémát jelent. Murarátka a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján átmenetileg kedvezményezett településnek minősül. A községben gazdasági szerepe elhanyagolható, az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató. A helyi lakosok Letenyére, Nagykanizsára járnak

többségében munkahelyükre, ezért gazdaságilag a közeli városokra tud hagyatkozni az aktív korú népesség.

A település infrastruktúrája hiányos, a szennyvízcsatorna hálózat nem épült még ki, vezetékes földgázzal nem rendelkezik. Csapadék- és belvíz elvezetés jónak mondható, a Mura-folyó általi árvízi veszélyeztetettség mobil gátakkal és gátrendszerrel megoldott. A Rátka patakon folyamatban van egy záportározó építése.

Murarátkán óvoda és alapfokú oktatási intézmény nem található, óvodába, általános iskolába Letenyére, vagy Muraszemenyére járnak a gyermekek. Középfokú oktatási intézménybe a továbbtanuló diákok többnyire Nagykanizsára ingáznak. A legtehetségesebb fiatalokat a felsőoktatás végleg kiemeli a településről, közülük senki sem tér már vissza.

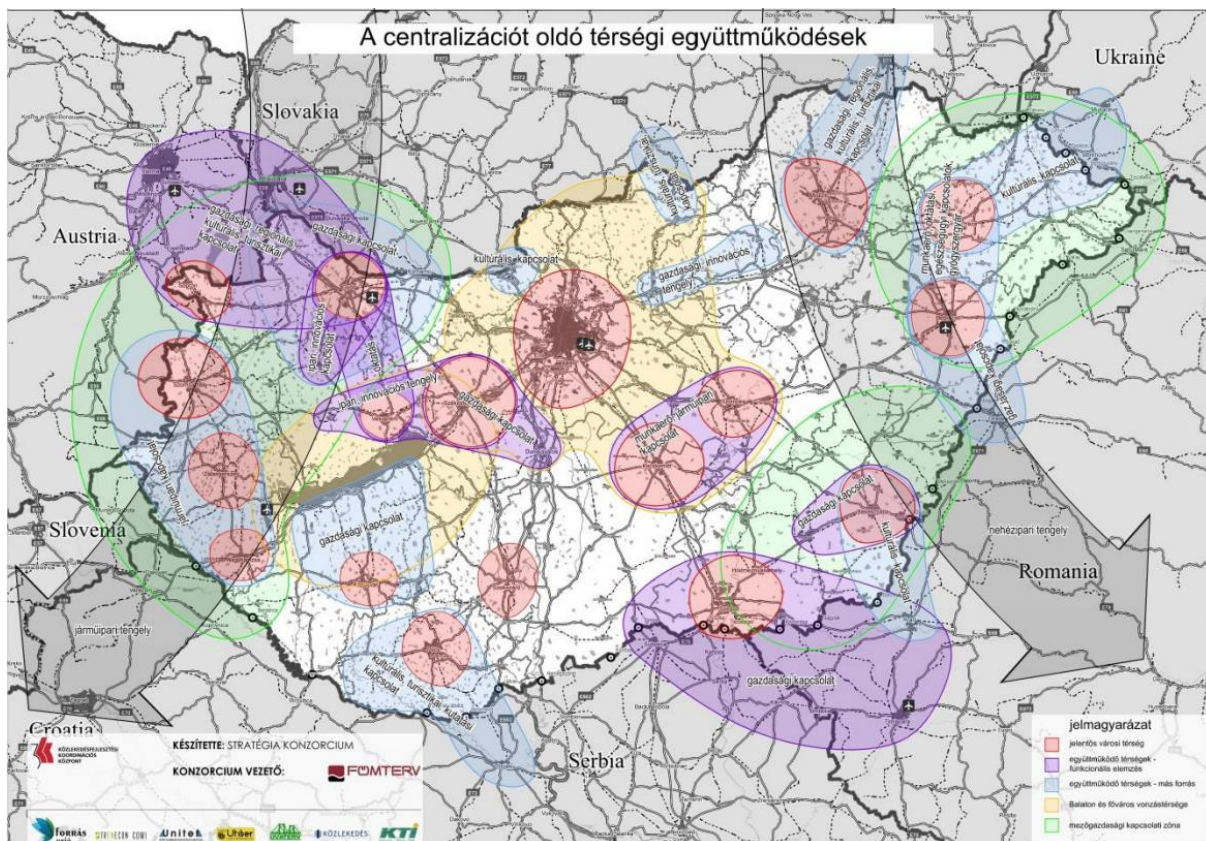
A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról. A felnőtt háziorvos hetente 1 nap rendel a településen, a többi egészségügyi alapellátás Letenyén érhető el a murarátkai lakosok részére. A betegek ugyancsak Letenyén vehetik igénybe a nagykanizsai Kanizsai Dorottya Kórház által nyújtott járóbeteg szakellátásokat. Háziorvosi ügyeleti ellátás szintén Letenyén áll rendelkezésre, fogorvosi pedig Nagykanizsán.

A szociális ellátások terén az idősekkel való foglalkozás jónak mondható. Feladat-ellátási szerződés alapján biztosított az egyházi fenntartású Kolping Alapszolgáltatási Központ útján az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és az időskorúak nappali ellátása. A településen 2019. évben elindult a falugondnoki szolgálat, amely segítséget nyújt a lakosság szociális ellátásában.

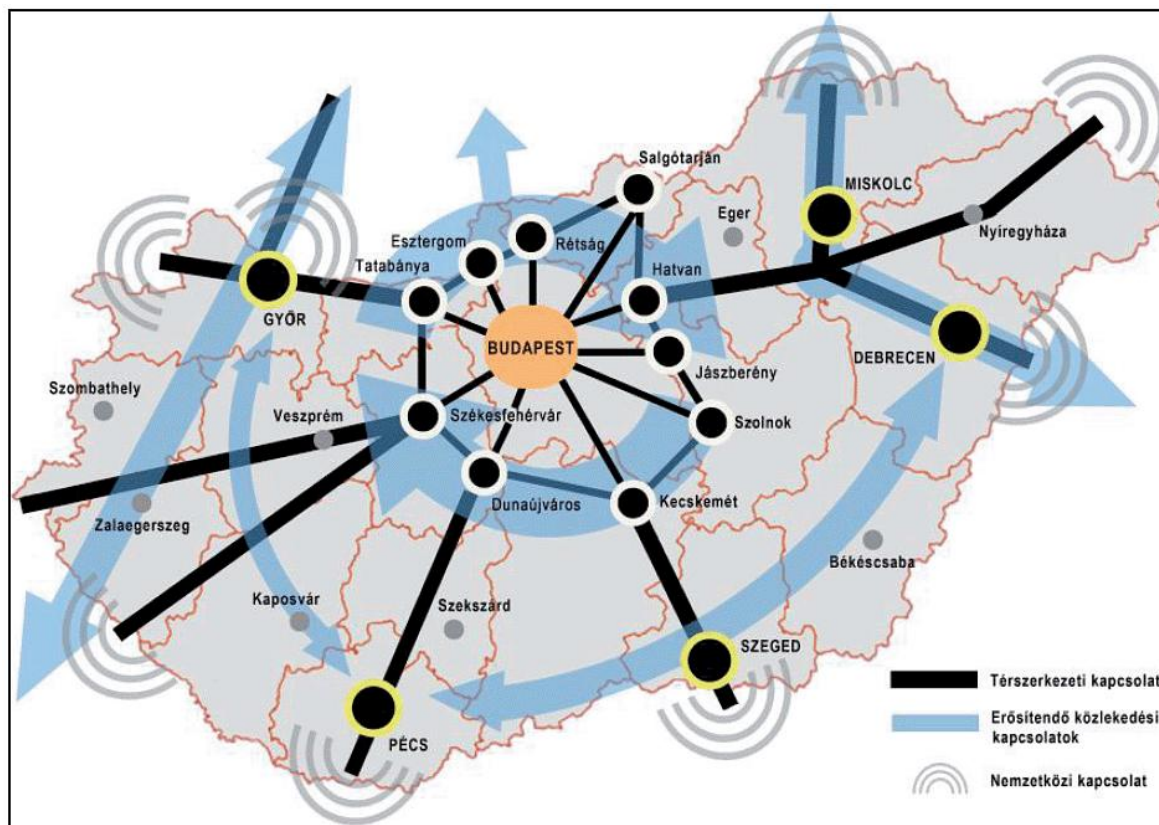
A helyi önkormányzat bevétele nagyon csekély, az állami normatíva még a kötelező feladatok ellátását sem fedezi, helyi adó bevétele nagyon gyenge. Támogatások segítségével – amire lehetőség adódik – tud néhány fejlesztést megvalósítani.

Murarátka község az országos illetve megyei térszerkezeti stratégiában nem játszik szerepet, ahogy azt az alábbi ábrák is mutatják. A község a közeli városok adta gazdasági lehetőségeket, oktatási-nevelési és igazgatási intézményeket, valamint egészségügyi ellátást tudja igénybe venni, az alapfokú közszolgáltatások nagy része is más települések ellátásának igénybevétele által biztosított.

Forrás: Nemzeti Közlekedési infrastruktúra-fejlesztési stratégia, 2014.

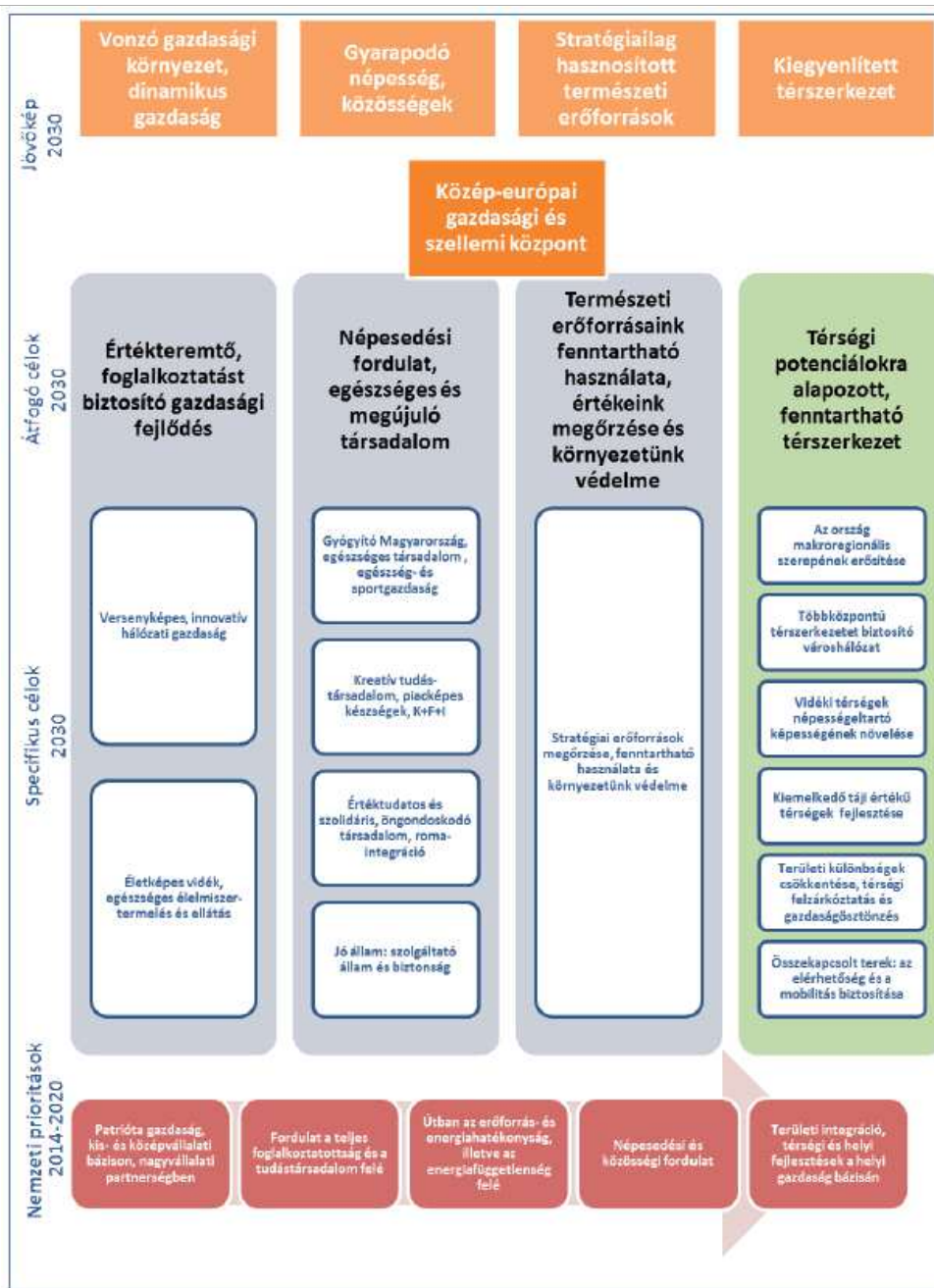
Stratégiai kapcsolatok szerkezete (forrás: OTFK)

2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések

2.1. Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

Nemzeti jövőkép

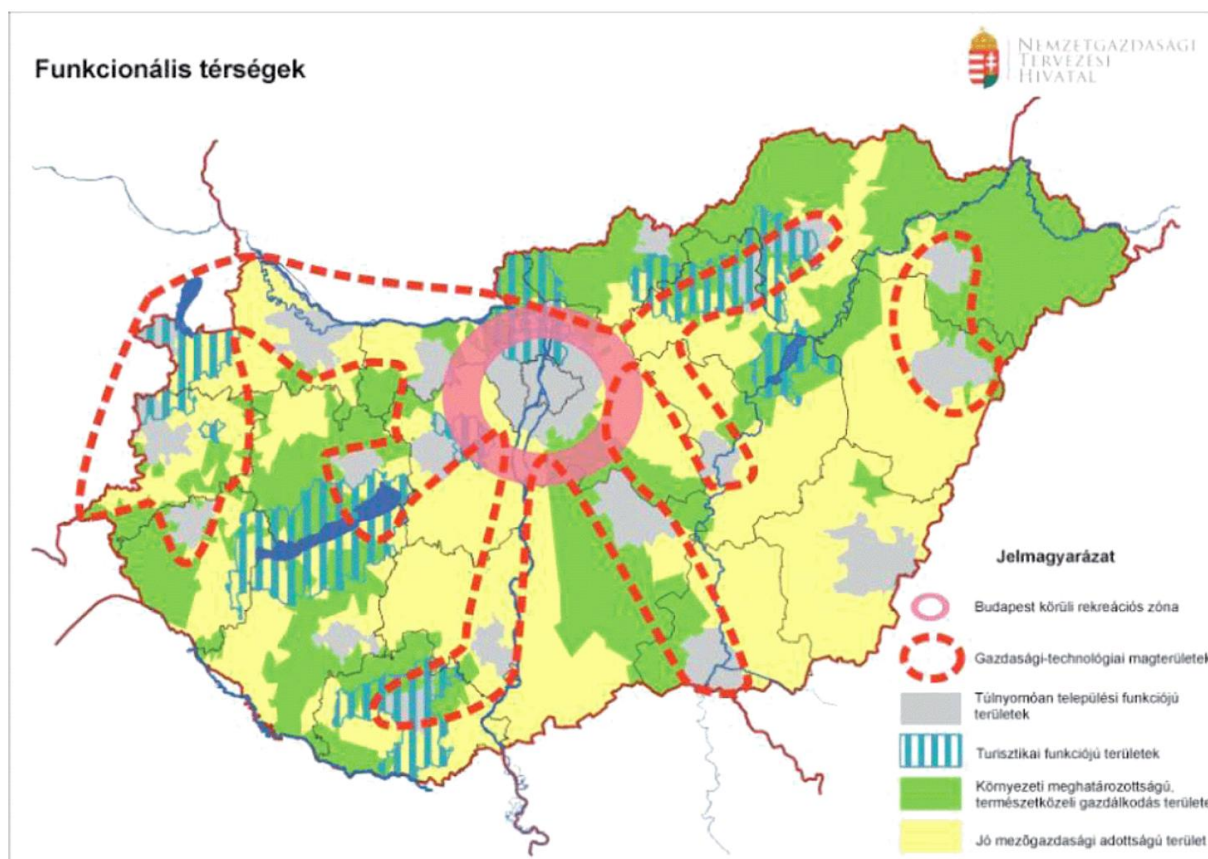
Magyarország 2030-ban **Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz**, lakosságának **biztonságos megélhetést** biztosító, az **erőforrások fenntartható használatára** épülő **versenyképes gazdasággal**, azzal összefüggésben **gyarapodó népességgel**, **megerősödött közösségekkel**, **javuló életminőséggel** és **környezeti állapottal**.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere

A térszerkezeti jövőképünket összesítve kirajzolhatók azok a **funkcionális térségek**, melyek arculatában meghatározó – vagy a jövőben szándékoltan azzá válik – egy-egy nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladat ellátása. Az adott térség **elsősorban a feladatellátással kapcsolódik a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba**. A funkciók kívánt térségi és településhálózati szintű kiosztását szemlélteti az alábbi térkép. Ezek nem kizárólagos és semmiképpen nem szabályozási jellegű térségek. A „túlnyomóan települési funkciójú területek” például csak az országos léptékben is jelentős városias és ahhoz kapcsolódó agglomerációs területeket képviselik. A természetközeli gazdálkodás sem korlátozódhat a környezeti meghatározottságú gazdálkodás tereire, de ott kiemelt fontosságú.

Zala Megye

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- A megyeszékhely bekapcsolása a nemzetközi gyorsforgalmi úthálózatba, a Közép-európai Közlekedési Folyosó elemeinek kiépítésével (M9 gyorsforgalmi út, 17-es sz. vasúti vonal) Zala megye a Baltikum és az Adria közötti kereskedelmi-logisztikai tranzittérséggé fejlődhet.
- A helyzeti energiájukat kihasználó térségek gazdasági specializációja:
  - Zalaegerszeg térsége termelő típusú elektronikai-, gépipari- és mechatronikai gazdasági központtá fejlődik (Harmadik Járműipari és Mechatronikai Centrum).
  - A szlovén–horvát–magyar hármás határnál Nagykanizsa–Letenye térsége nemzetközi jelentőségű logisztikai központtá válik.
  - Keszthely–Hévíz térségében jelentős potenciál van a gyógyvízkészletre alapozott egészségiparban és a Balatonhoz köthető idegenforgalmi szolgáltatás területén.
  - Lenti térségében a gyógy- és gasztroturizmus kiemelt szerepe jellemző.

- Fontos feladat az aprófalvas, perifériális térségek felzárkóztatása (Zalaszentgrót), a vidéki életminőség javítása, a mezőgazdasági termelés és integráció feltételeinek javítása, a vidéki önellátó gazdálkodás, a helyi piacok, az élelmiszer helyi feldolgozása és a falusi turizmus támogatása.
- Törekedni kell az egyetemi potenciál fejlesztésére a műszaki-, logisztikai- és agrár felsőoktatás területén, valamint az önálló egyetemi kutató-, fejlesztő-, innovációs- és tudásközpont kialakítására a megyében.
- Kiemelt cél a megújuló energiaforrások szélesebb körben történő fenntartható hasznosítása.

2.1. Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója 2020-2027

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója a 2020-2027. évekre vonatkozóan elfogadásra került. (A dokumentumot a HÉTFA Elemző Központ – Város- és Területfejlesztési Iroda készítette.)

A Konceptió az alábbi célrendszert állapította meg:

ZALA MEGYE FEJLESZTÉSI ELVEI

A célrendszer a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója - Helyzetelemzés 2020 című dokumentum „Helyzetértékelés” fejezetének figyelembevételével készült, mely fejezet tartalmazza a megye lehetséges fejlesztési irányainak bemutatását, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek azonosítását, valamint a megye speciális, területi meghatározottságú problémáinak és lehetőségeinek meghatározását. Az itt vázolt fejlesztési irányok címszavakban:

- *Feldolgozóipari működőtőke-beruházások ösztönzése.*
  - o Magasan képzett munkaerő megtartása, a megyébe csábítása.*
- *Gazdasági környezet fejlesztése.*
  - o Mikro- és kisvállalkozások fejlődési lehetőségeit erősítő gazdasági környezet kialakítása.*
  - o Közép- és nagyvállalkozások megerősítése, foglalkoztatási igényeknek megfelelő munkaerő-kínálat megteremtése.*
  - o Nemzetközi gazdasági kapcsolatok erősítése, együttműködések kialakítása.*
  - o Logisztikai fejlesztések infrastrukturális és szolgáltatási feltételeinek javítása a Nagykanizsa, Letenye határtérségben, illetve Zalaegerszegen.*
- *K+F+I kapacitás fejlesztése.*
  - o A felsőoktatási intézmények és a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok fejlesztése.*
  - o Innovációs tevékenységek fejlesztése.*
  - o Egyetemi kutatóhálózatokba való bekapcsolódás elősegítése.*
  - o Külföldi felsőoktatási és kutatás-fejlesztési intézményekkel közös kapcsolatok kialakítása/fenntartása.*
  - o Felsőfokú végzettséggel rendelkezők elvándorlásának mérséklése.*
  - o Az agrárgazdaság és vidékfejlesztés területén a meglevő kutatási kapacitás jobb hasznosítása, agrárkutatási tevékenység bővítése.*
- *A térség közúti elérhetőségének javítása.*
  - o M76-os főút Zalaegerszegig tartó kivitelezése*
  - o A megyeszékhely további gyorsforgalmi összekötése Nagykanizsával, Szombathellyel, Körmenddel.*
  - o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.*
  - o Az útburkolat minőségének általános javítása.*
- *A sármelléki repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.*
- *A turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése, turisztikai kínálat és vonzerő bővítése.*
- *Az egészségügyi közszolgáltatások fejlesztése.*

- *Népességcsökkenés negatív tendenciájának mérséklését célzó fejlesztések megvalósítása. Különösen:*

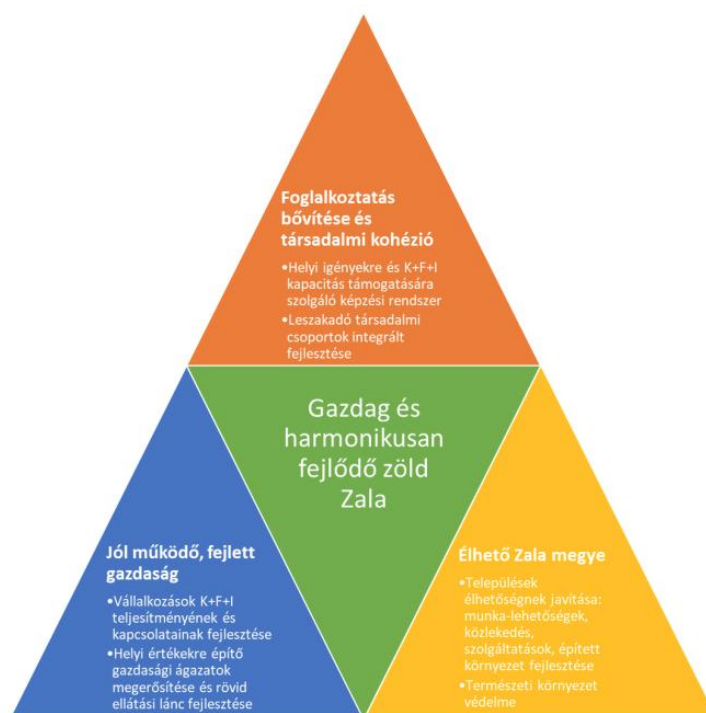
- o A településhálózat integrált – vállalkozásfejlesztési, életminőségbeli és környezetvédelmi tevékenységeket összefüggéseiben is kezelő – fejlesztése.*
- o A kistelepüléseken a települési funkciók és humán szolgáltató rendszerek fejlesztése.*
- o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.*
- o Kistelepülések közúti elérhetőségének fejlesztése.*
- o Rövid ellátási láncok megerősítése, támaszkodva a településeken már kiépült termelőkapacitásokra.*
- o Szociális háló fejlesztése a kisebb településeken.*

- *Természeti környezet védelme.*

- o A megye érzékeny felszíni vizeinek, ivóvízbázisának védelme, az ivóvíz minőségének javítása. o A talajszennyezés mérséklése, a csatornázott települések körének bővítése.*
- o Illegális szemétkutak/dögkutak felszámolása.*
- o A lakosság és a vállalkozások környezettudatosságának erősítése, a természeti erőforrások és értékek védelme.*
- o Az erdőterületek védelme, az erdők látogatottságának növelése a természeti értékek megőrzése mellett.*

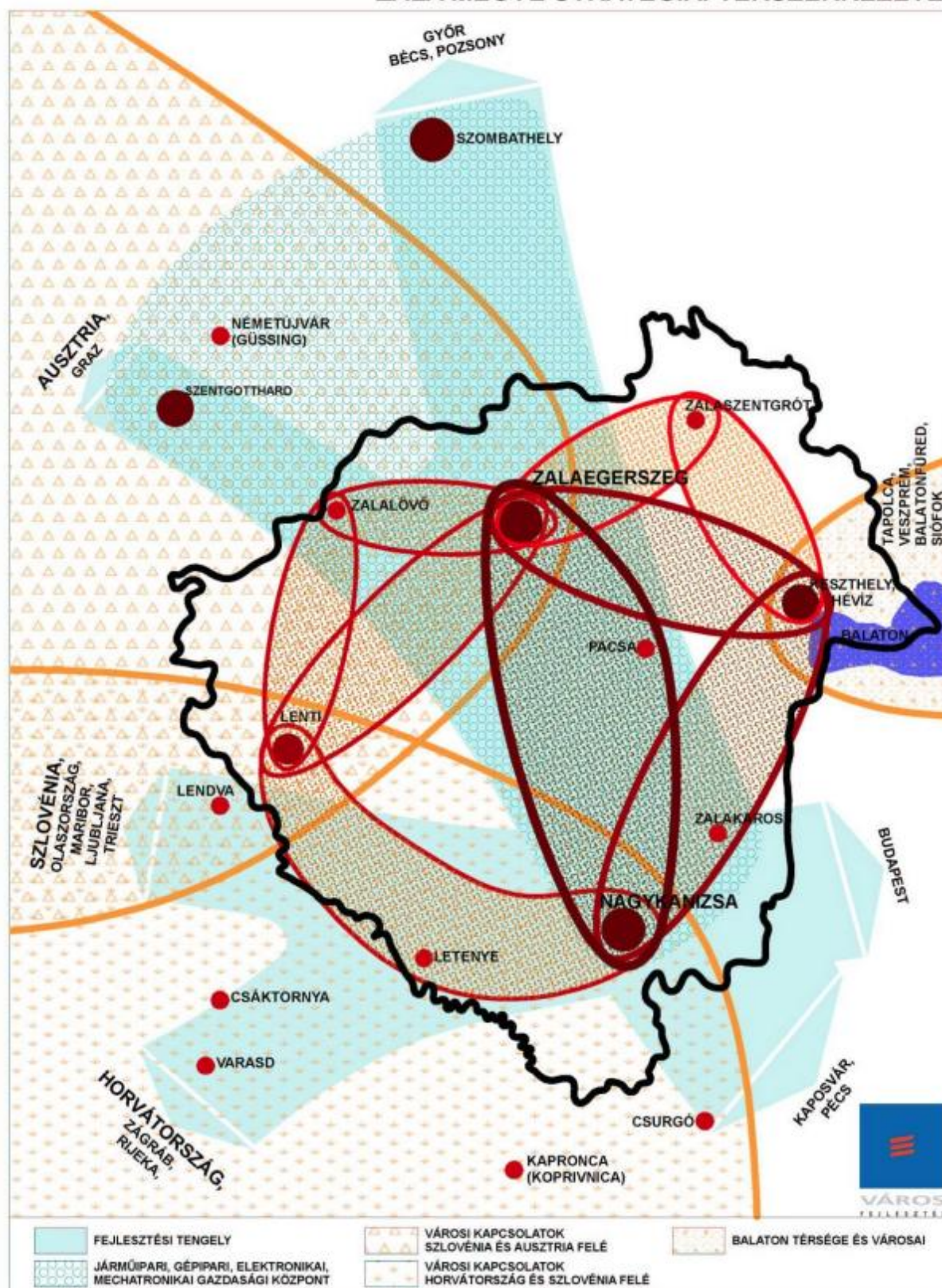
- *Megújuló energia-előállítási potenciál jobb hasznosítása, elsősorban a napenergia, és termálvíz hasznosítása mellett.*

A 2021-2027-es időszakra, az átfogó célokhoz illeszkedően új stratégiai ágazati és területi célokat, prioritásokat és horizontális célokat határozott meg Zala megye, melyeket az alábbi ábra szemléltet:

ZALA MEGYE STRATÉGIAI TÉRSZERKEZETE

Forrás: Zala Megye Területfejlesztési koncepciója 2013.

3. Területrendezési követelmények

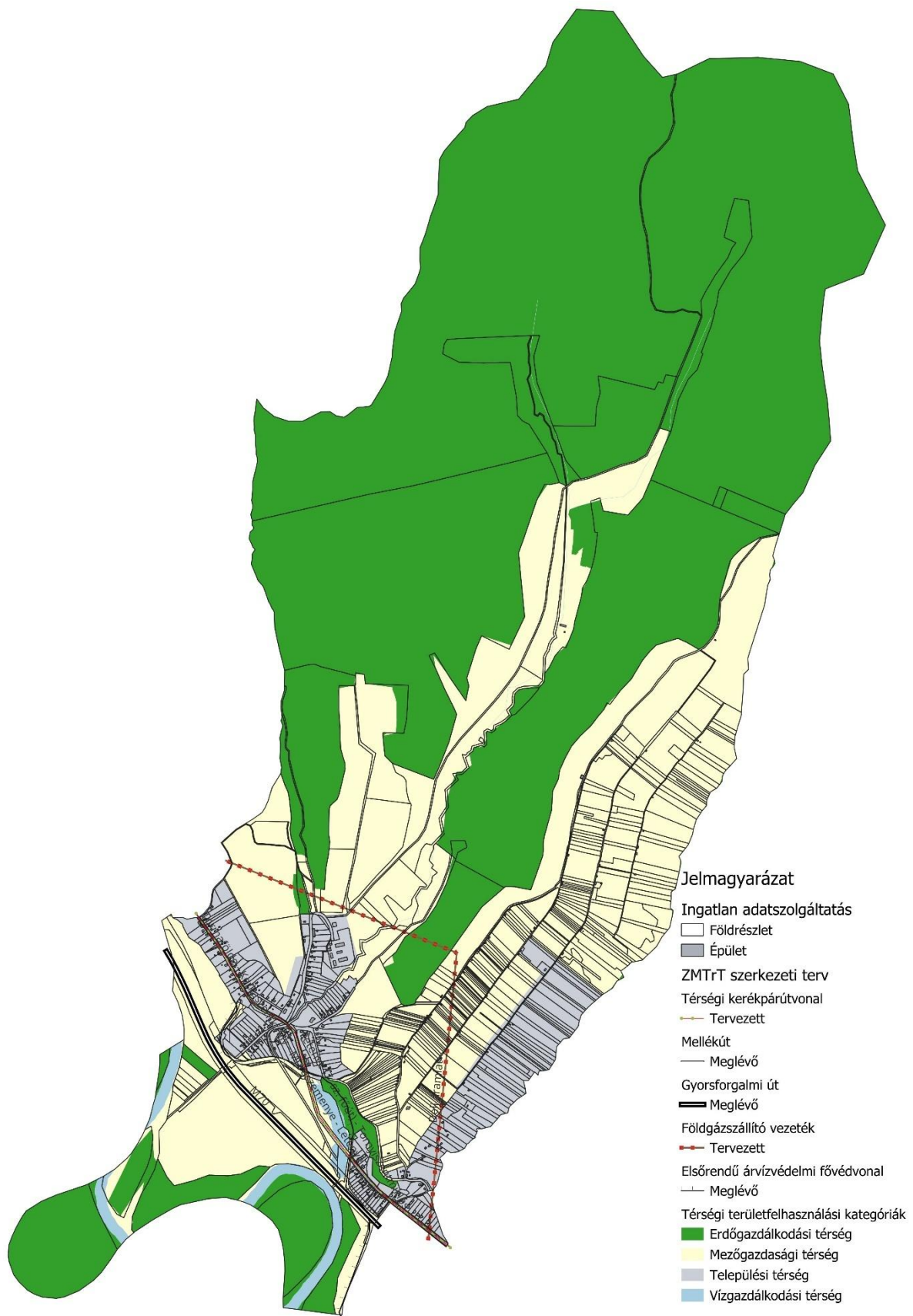
A Zala Megye Területrendezési Tervének felülvizsgálata a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. évi törvénnyel (a továbbiakban: MaTrT), továbbá a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelettel (a továbbiakban: MvM rendelet) összhangban 2019. évben megtörtént. A Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről szóló Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX. 27.) rendelete (a továbbiakban: ZMTrT) feldolgozta és pontosította az országos övezeteket, ezért a megyei területrendezési terv figyelembevétele szükséges a településterv készítése során.

Murarátka közigazgatási területére az alábbiak szerint fednek a területrendezési tervek által megállapított térségi területfelhasználások, valamint az országos és megyei övezetek:

Térség, övezet megnevezése	Érintettsége
erdőgazdálkodási térség	+
mezőgazdasági térség	+
vízgazdálkodási térség	+
települési térség	+
legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség	-
ökológiai hálózat magterületének övezete	+
ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	+
ökológiai hálózat pufferterületének övezete	-
kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	-
jó termőhelyi adottságú szántók övezete	-
erdők övezete	+
erdőtelepítésre javasolt terület övezete	+
tájképvédelmi terület övezete	+
világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	-
vízminőség-védelmi terület övezete	+
nagyvízi meder övezete	+
VTT-tározók övezete	-
honvédelmi és katonai célú terület övezete	-
ásványi nyersanyagvagyon övezete	-
rendszeresen belvízjárta terület övezete	-
tanyás területek övezete	-
földtani veszélyforrás terület övezete	+
egyedileg meghatározott megyei övezet:	
• gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	-
• kiemelt turisztikai övezet	-

3.1. Zala Megye Szerkezeti Terve

Murarátka közigazgatási területe erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, települési és vízgazdálkodási térségbe tartozik. Szerkezetalkotó elemek az M70 sz. gyorsforgalmi út, a 7538 j. országos mellékút, a

meglévő árvízvédelmi fővédvonal (gát) valamint a Rátka-patak és a Mura-folyó. Tervezett műszaki infrastruktúra elemként a Tormafölde - Kerkaszentkirály - Muraszemenye - Letenye térségi kerékpárutat, Zajk község irányába a 7538 j. és 75148 j. mellékutakat összekötő új mellékutat és a Déli áramlat nevű új földgázszállító vezetéket ábrázol. A ZMTrT az egyes műszaki infrastruktúra elemeket az alábbiak szerint tartalmazza:

„1/c. melléklet

Zala vármegyei műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények rendszere

A közlekedési hálózatok és egyedi építmények Zala vármegyét érintő elemei

1. Gyorsforgalmi utak

1.1.A gyorsforgalmi úthálózat meglévő elemei

M70 Letenye (M7) – Tornyiszentmiklós – (Szlovénia)“

„6. Kerékpáros hálózat elmei

6.4.Térségi kerékpárút hálózat tervezett elemei

Tormafölde - Kerkaszentkirály - Muraszemenye – Letenye“

„9. Földgázszállító vezetékek elemei

9.2.Földgázszállító vezetékek tervezett elemei

Déli áramlat ((Szerbia) – Hercegszántó – Szigetvár térsége) – Tornyiszentmiklós – (Szlovénia)“

MaTrT vonatkozó előírásai:

11. § A kiemelt térségi, illetve vármegyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével

a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetét a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;

c) a vízgazdálkodási térség területét - e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszzerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

90. § (2) A vármegyei területrendezési terv hatálya alá tartozó településrendezési terv tekintetében az olyan beépítésre szánt területet, amelyet a jogszzerűen elfogadott településrendezési terv e törvény kihirdetése előtt már beépítésre szánt területnek nyilvánított, továbbra is ilyen területnek kell tekinteni, kivéve, ha ez a terület a 2. melléklet szerinti Ország Szerkezeti Tervében a 4/1–4/11. melléklet szerinti országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok vagy egyedi építmények területére esik.

(2a) A (2) bekezdés szerinti beépítésre szánt területek figyelembevételével kell a településrendezési terv készítése során a térségi területi mérleget rögzíteni.

12. § (1) Új beépítésre szánt terület a település közigazgatási határához 250 méternél közelebb nem jelölhető ki.

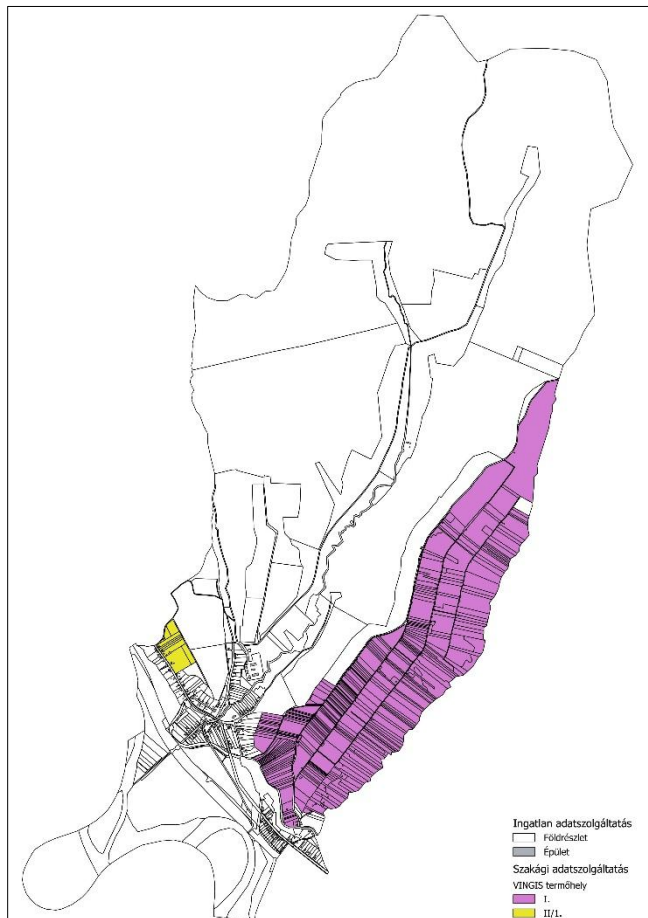
(2) Ha az új beépítésre szánt terület kijelölése zöldterület vagy erdőterület átsorolásával jár, csereterületként a megszűnő zöldterület vagy erdőterület kiterjedésével megegyező kiterjedésű zöldterületet vagy erdőterületet kell kijelölni, továbbá az új beépítésre szánt területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű további új zöldterületet vagy erdőterületet is ki kell jelölni. Csereterületként nem vonhatók be védett természeti területek, Natura 2000 területek és természetközeli területek.

(3) A zöldterületen és az erdőterületen kívüli egyéb beépítésre nem szánt – jellemzően mezőgazdasági – területet csak abban az esetben lehet újonnan beépítésre szánt területbe sorolni, ha

a) az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a korábban beépítésre szánt területként kijelölt, de még be nem épített területet csereterületként a településrendezési terv zöldterület, erdőterület, mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület vagy természetközeli terület övezetbe sorolja vissza azzal, hogy a visszasorolt terület nagysága eléri vagy meghaladja az újonnan kijelölt terület kiterjedését, vagy

b) az a) pont szerinti csereterület nem áll rendelkezésre, de a településrendezési tervben az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű, új zöldterületet vagy erdőterületet is egyidejűleg kijelölnek azzal, hogy gazdasági terület övezet kijelölése esetén ez a szabály nem alkalmazható.

(4) A (2) és (3) bekezdés szerinti, az új beépítésre szánt területtel egyidejűleg kijelölésre kerülő zöldterületnek a települési önkormányzat tulajdonában kell állnia, vagy a települési önkormányzati tulajdonba adásról az önkormányzat képviselő-testületének településrendezési szerződést kell kötnie azzal, hogy a településrendezési szerződésnek a településrendezési terv elfogadásával egy időben kell hatályba lépnie.

13. § (1) Borvidéki település borszóló termőhelyi katasztere I–II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – nem minősíthető beépítésre szánt területté.

Murarátka a Zalai Borvidék települése.

15. § (2) A településrendezési tervben

a) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonala a településrendezési terv egyeztetési eljárásában részt vevő, az egyeztetés tárgyát képező infrastruktúra elem vonatkozásában az adott egyeztetési szakterületet képviselő államigazgatási szerv hozzájárulása, és az egyéb érintett szakterületet képviselő államigazgatási szerv egyetértése esetén térhet el a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, azok térbeli rendjétől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától.

(3) Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-

hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos vármegyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.

17. § (3) A 4/5. és 4/7–4/9. melléletekben szereplő országos műszaki infrastruktúra-hálózatok elemeit és az egyedi építményeket az ott felsorolt, a térbeli rend szempontjából meghatározó települések közigazgatási területét – térség esetén a megjelölt település közigazgatási területét vagy annak 25 km-es körzetét – érintve, az országos, a kiemelt térségi és vármegyei szerkezeti terv, valamint a településrendezési terv figyelembevételével, az engedélyezési eljárás során felmerülő ágazati szempontok és követelmények miatt szükséges korrekciókkal kell megvalósítani.

3.2. Ökológiai hálózat ökológiai magterületének övezete

A község területén a Mura-folyó menti árterületre fed az övezet.

MaTrT vonatkozó előírásai:

25. § (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

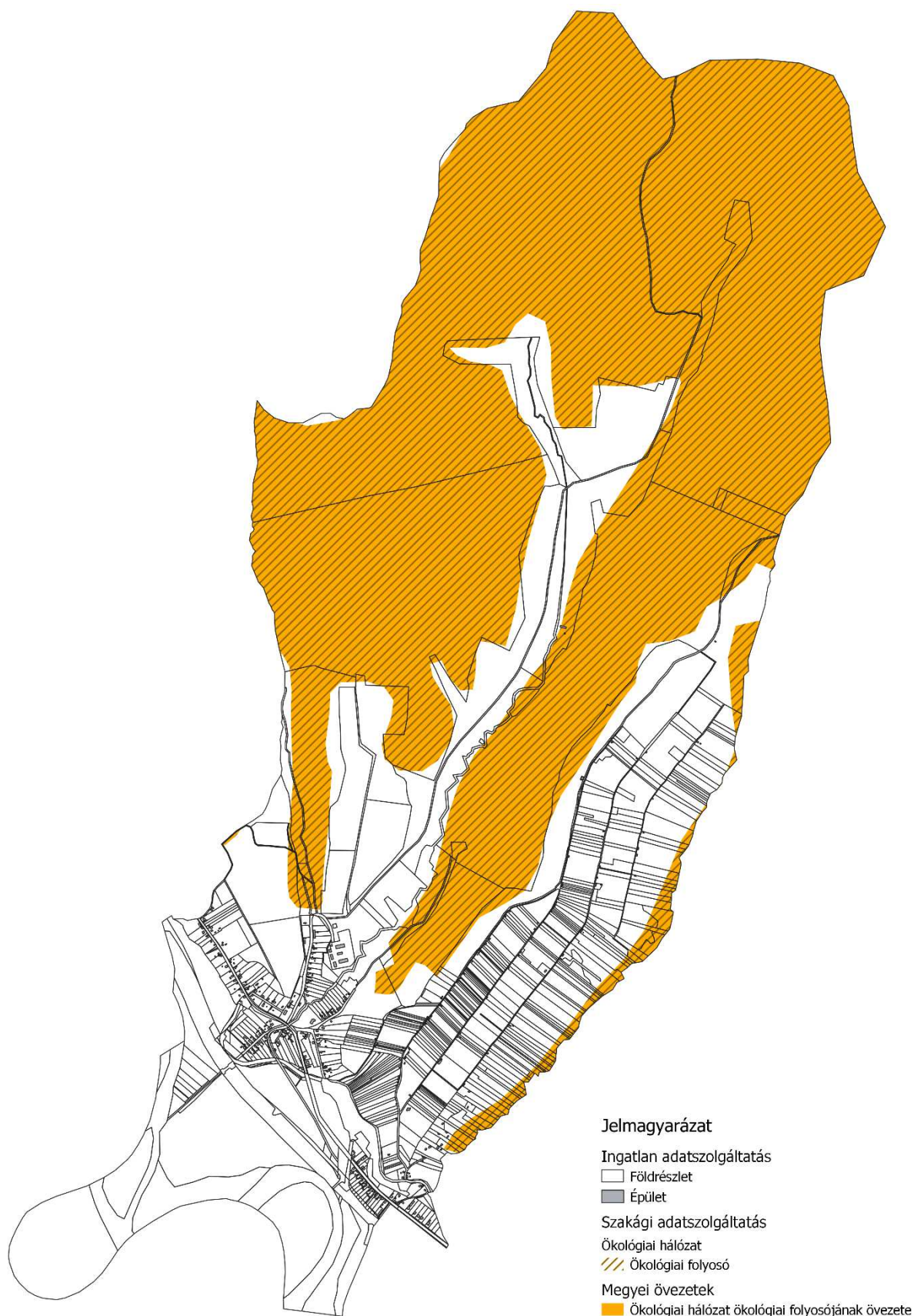
(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthetők, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthetők.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

3.3. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

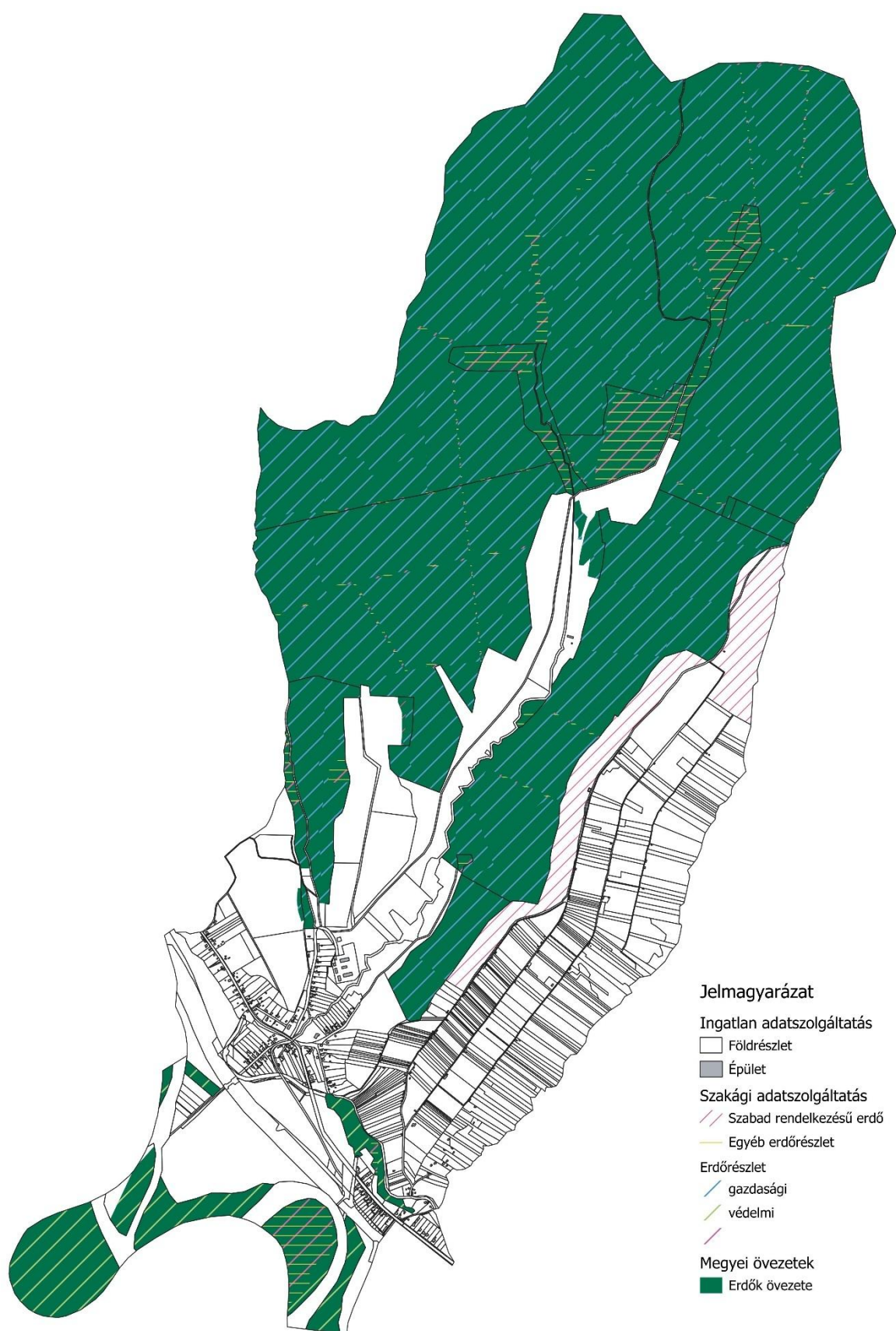

Az övezet szinte teljesen lefedi Murarátka külterületének északi felét, jellemzően az erdővel borított területeket.

MaTrT vonatkozó előírásai:

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.
- (2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha
- a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá
- b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
- (3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
- (4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.
- (5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.
- (6) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

3.4. Erdők övezete

Az erdők övezete az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőket tartalmazza. Murarátka külterületének nagy része erdővel borított, ami az erdők övezetébe tartozik.

MaTrT vonatkozó előírásai:

29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

30/A. § Az erdők övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

3.5. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Jelmagyarázat

Ingatlan adatszolgáltatás

□ Földrészlet

■ Épület

Szakági adatszolgáltatás

/// Erdőtelepítés övezete

Megyei övezetek

■ Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Az övezet a 279 hrsz-ú földrészletet érinti csekély mértékben.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

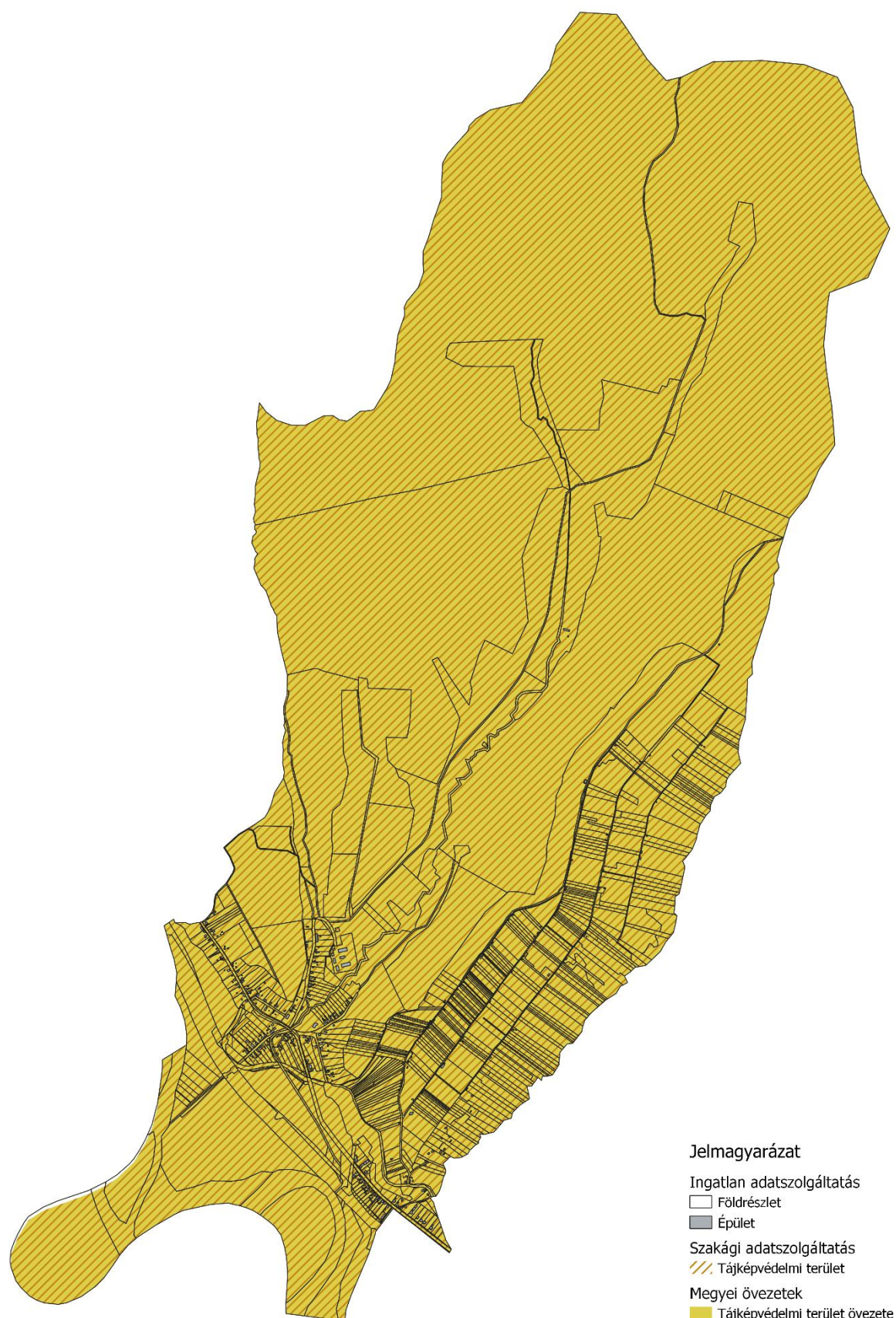
3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban – a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül – az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

(2) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések településrendezési eszközeiben az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén az (1) bekezdésben foglaltak mellett beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, és erdőterület területfelhasználási egységbe sorolás esetén

a) az erdőtelepítés megvalósulásáig csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható, valamint

b) erdőtelepítést elsődlegesen az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.

3.6. Tájképvédelmi terület övezete

Az övezet a közigazgatási területet teljes egészében lefedi.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképi védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni
a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

3.7. Vízminőségvédelmi terület övezete

Murarátka közigazgatási területén két pontban érintett az övezet által. Az északi részen a 037 hrsz-ú telken meglévő vízkutak vízbázis védelmét is szolgálják, egyebekben a Mura-folyó védelmét.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a vármegye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédellemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó területen (...)

3.8. Nagyvízi meder övezete

Az övezet a Mura-folyó által árvízi elöntéssel veszélyeztetett területre terjed ki.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

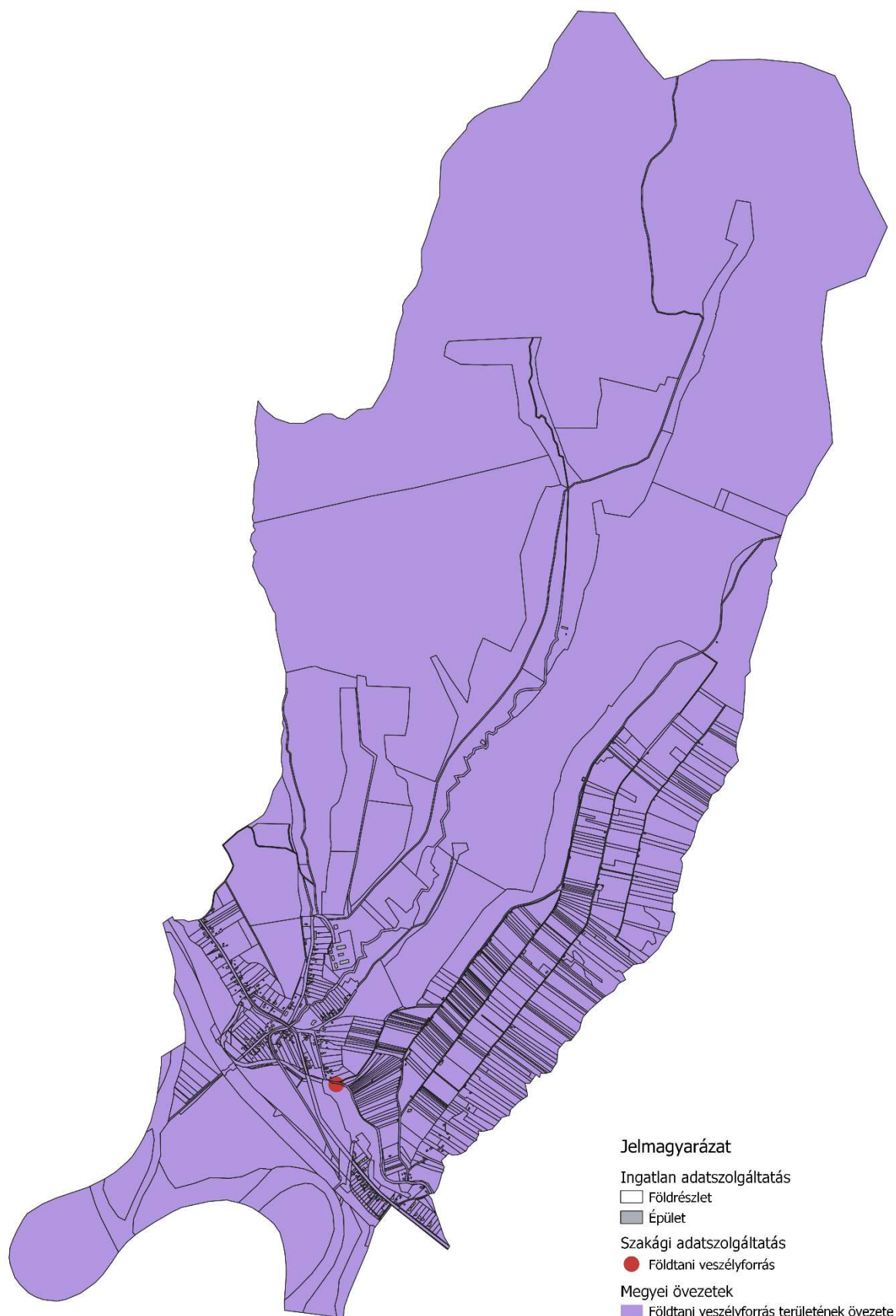
6. § (1) A nagyvízi meder övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

(2) A nagyvízi meder övezetében a településrendezési eszközökben, a jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területen a helyi építési szabályzatnak megfelelően, a vízügyi igazgatási szerv hozzájárulásával lehet építési tevékenységet folytatni.

(3) A településrendezési eszköz módosítása esetén a vízügyi igazgatási szerv egyetértésével lehet új beépítésre szánt területet kijelölni.

3.9. Földtani veszélyforrás terület övezete

Murarátka teljes közigazgatási területét lefedi az övezet. Az adatszolgáltatás a 052/5 hrsz-ú telken az ábrázolt helyen csuszamlással veszélyeztetett területet tartalmaz.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

11. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

(3) A beépítés feltételeit a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal hozzájárulásával kell meghatározni.

(4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések (...)

---

4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése

---

Murarátka község OTÉK alapú Településrendezési eszközeit 2004-ben hagyta jóvá Murarátka Község Önkormányzatának Képviselő-testülete:

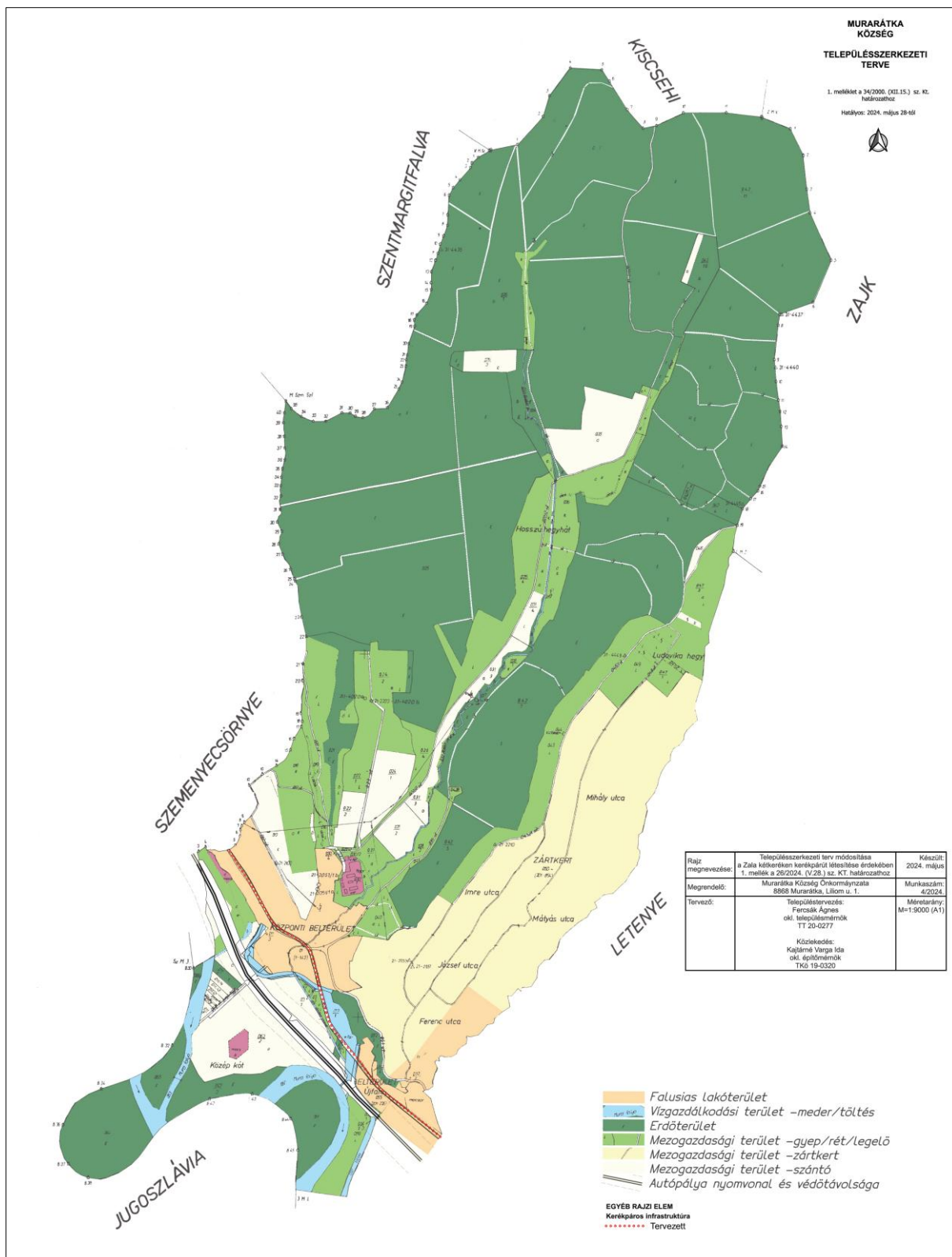
- a településfejlesztési koncepciót a 20/2000. (VI. 5.) sz. KT határozatával,
- a településszerkezeti tervet a 34/2000. (XII. 15.) sz. KT. határozattal,
- a helyi építési szabályzatot és annak mellékletét képező szabályozási tervet a 14/2000. (XII. 15.) Önk. rendelettel.

A koncepció nem áll rendelkezésre.

A településrendezési eszközök 2000. évben készültek el és lettek elfogadva, mely 2012-ben, 2016-ban, 2018-ban és 2024-ben módosult. Ezek a következők voltak:

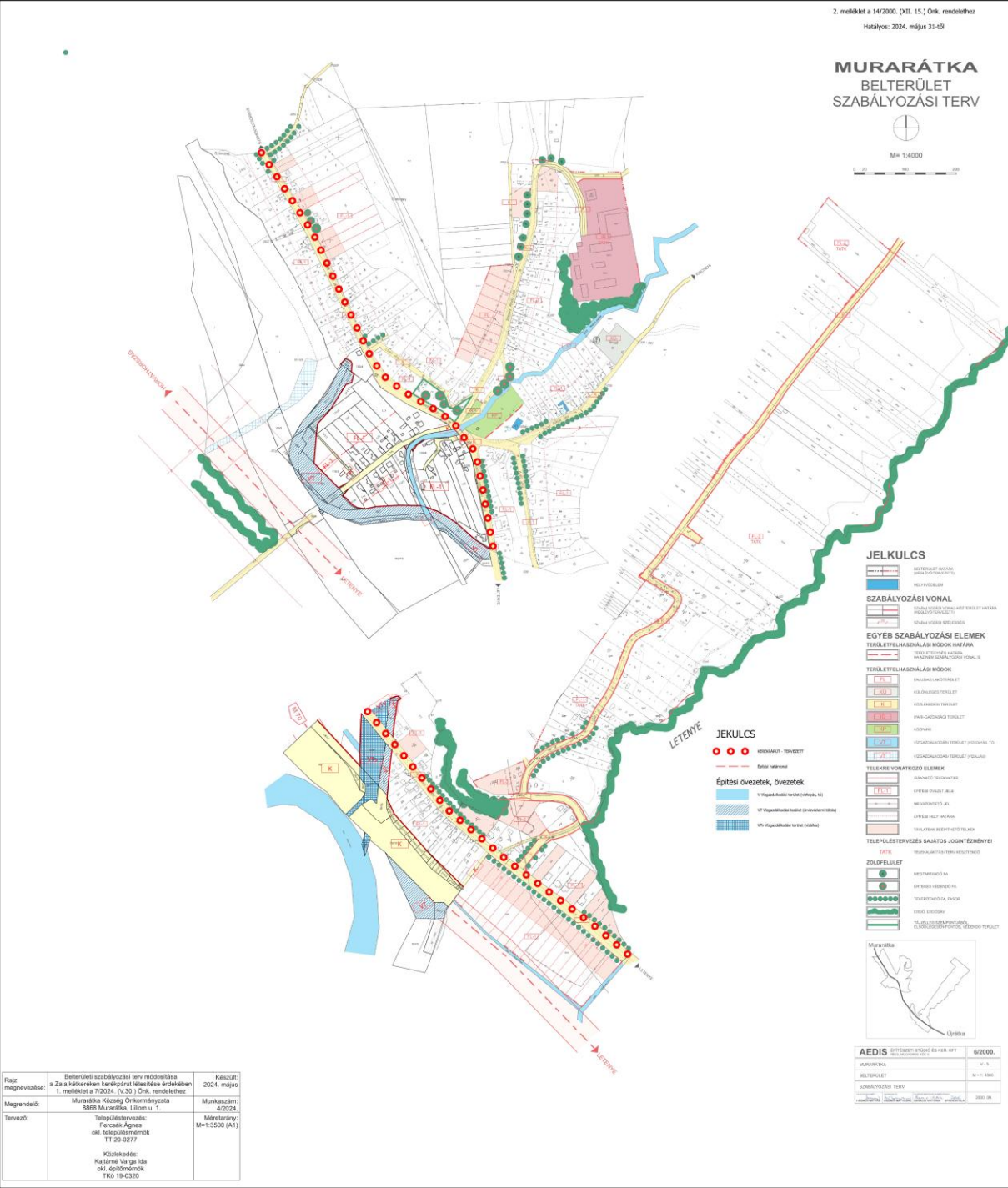
- 2012: az M70 sz. gyorsforgalmi út rekonstrukciója és kapacitásbővítése, valamint az árvízvédelmi létesítmények számára szükséges hely kijelölése
- 2016: magasabb szintű jogszabályokkal való összhang megteremtése érdekében a HÉSZ egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezése
- 2018: M70 autópálya és a Mura árvízvédelmi töltése miatt
- 2024: a Becsehely – Tornyiszentmiklós közötti kerékpárút beillesztése érdekében történt módosítás

A településszerkezeti terv fejlesztést nem irányoz elő, az elfogadása óta történt igény szerinti módosítás, melyek konkrét beruházások megvalósítását szolgálták. A tervezett beruházások s ezzel együtt a tervezett módosítások megvalósultak.

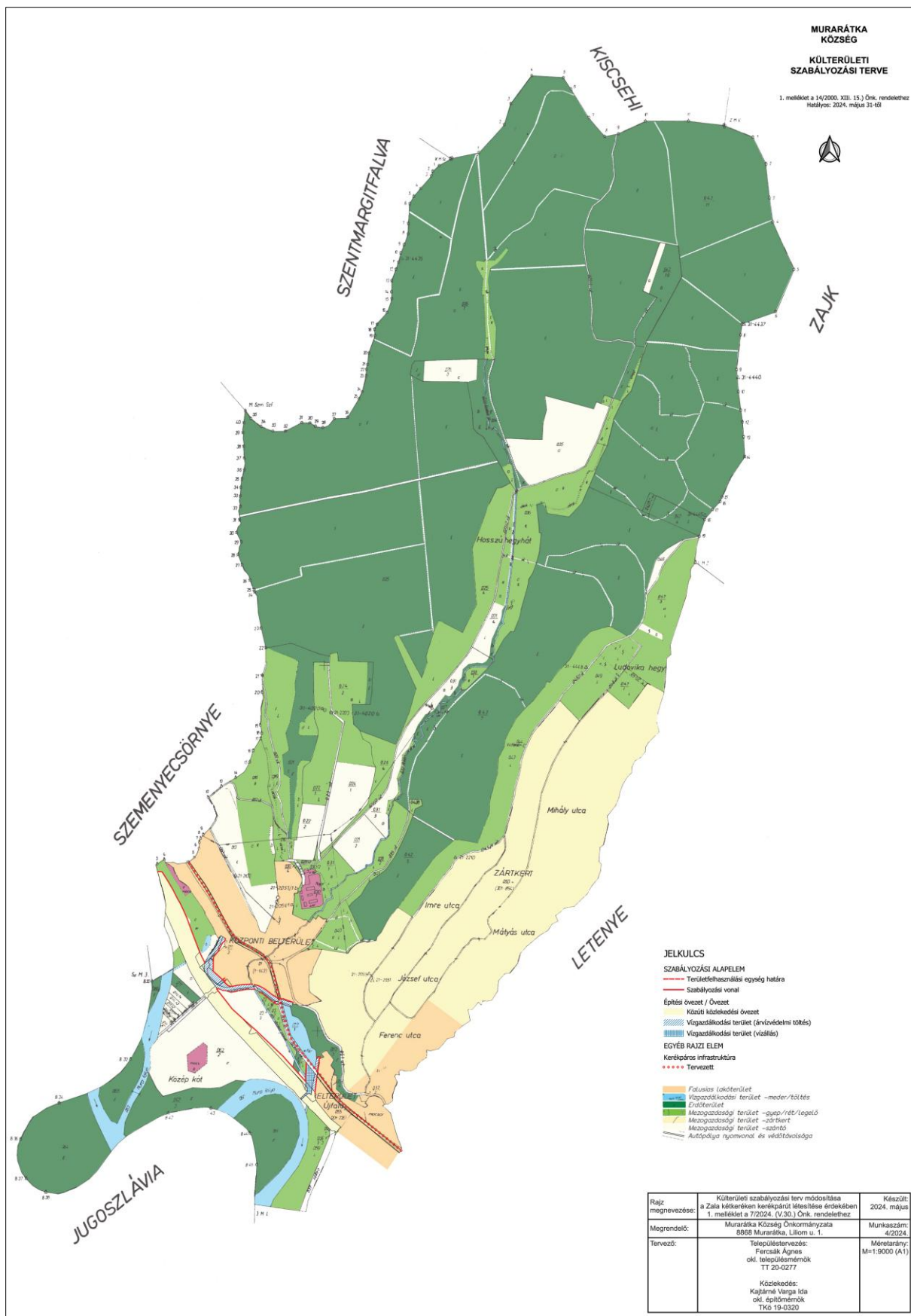

Hatályos településszerkezeti terv 2024. (készítette: Aedis Kft., módosította: Zala Urbanistica Kft.)

Belterületre vonatkozó szabályozási terv 2024. (készítette: Aedis Kft., módosította: Zala Urbanistica Kft.)

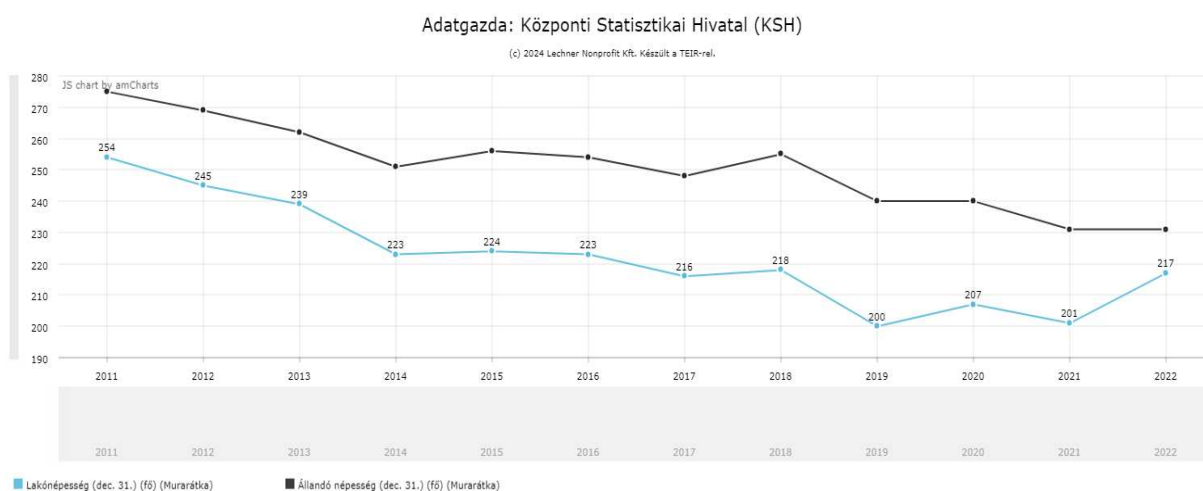

Külterületi Szabályozási terv 2024. (készítette: Aedis Kft., módosította: Zala Urbanistica Kft.)

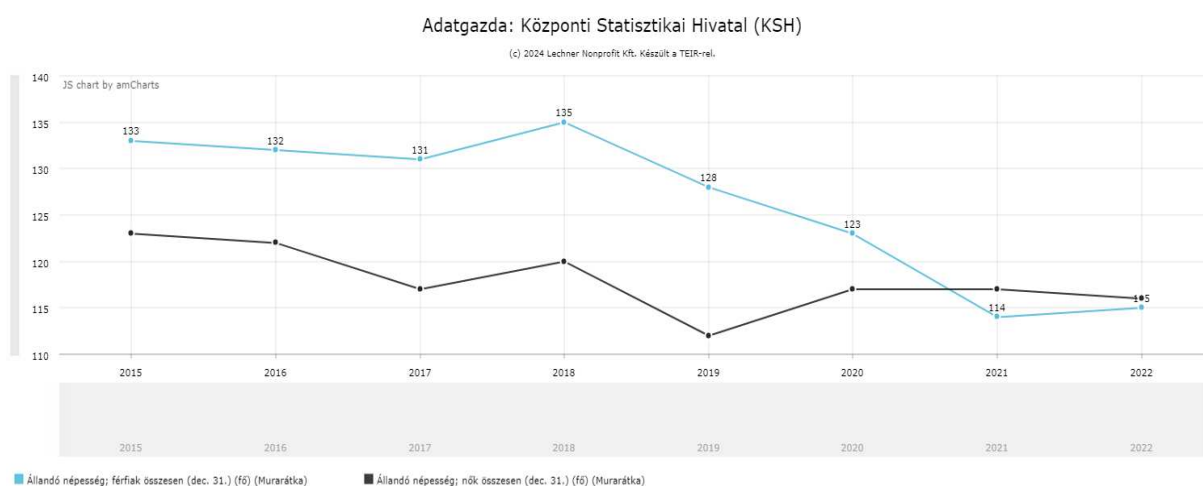
5. A település demográfiai helyzete

Murarátka utolsó becsült állandó népessége **231 fő** (2023. évben), ami a mai Magyarország népességének **0.0%-a** (Zala megyének 0,09%-a). Népsűrűsége 19 fő/km². Lakások száma 127, a népességet figyelembe véve ez 1,8 fő/lakás. (Forrás: www.nepesseg.com)

A rendelkezésre álló adatok alapján látható, hogy Murarátka lakossága az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent. Ez a tendencia valószínűleg a település elöregedésével és a fiatalok elvándorlásával függ össze.

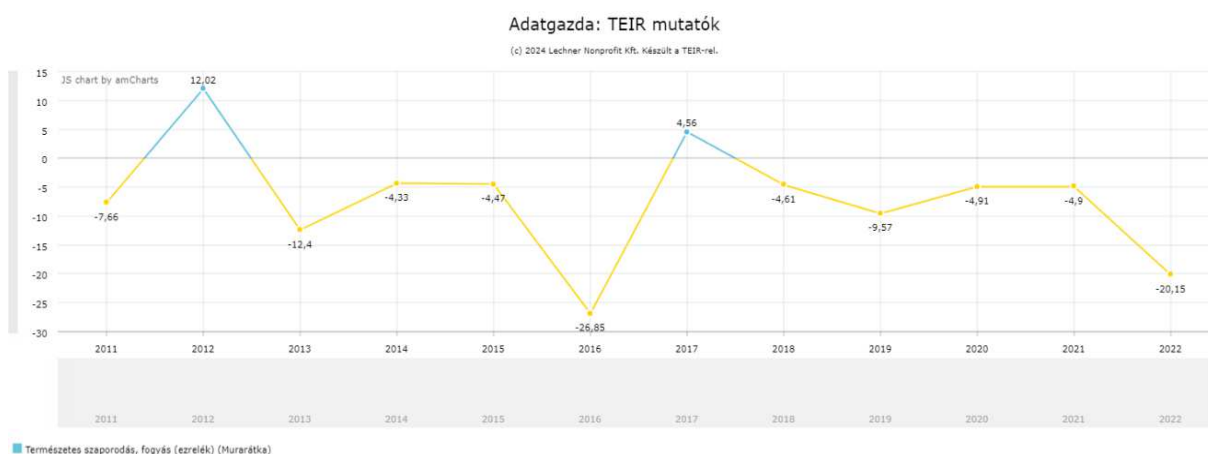
A lakosság nemek szerinti aránya nagyságrendileg közel fele-fele, és szinte azonos mértékben változik. 2018 óta a férfiak száma nagyobb mértékben csökkent, mint a nők. 2023. évi adatok alapján 115 fő férfi, és 116 fő női lakos élt a településen.

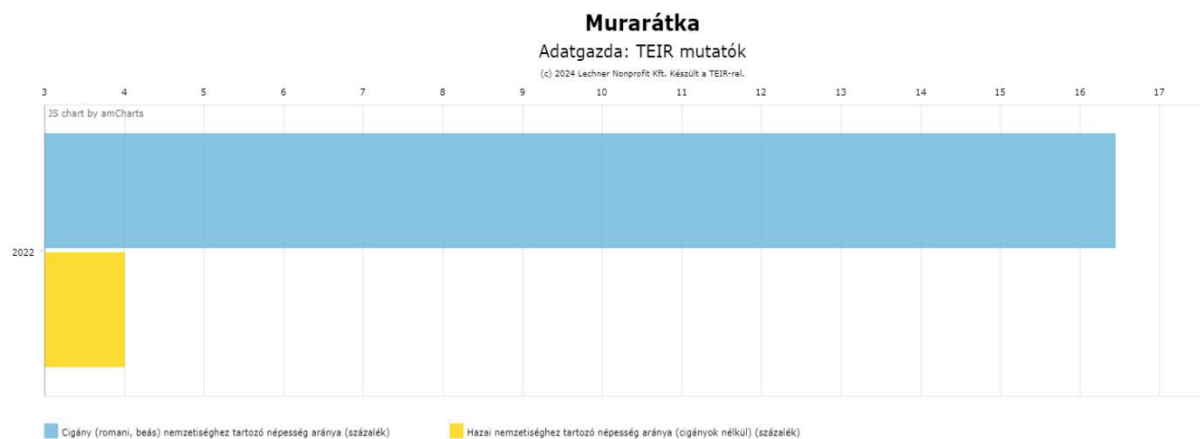
A község népessége kor megoszlás alapján előregedő társadalomnak nevezhető, de mint a grafikonon is látszik, hullámzó az alakulása.

A lakosság számának alakulását nagyban befolyásolja a természetes szaporodás és az elvándorlás. A statisztikai adatok alapján látható, hogy a község lakosságának fogyását eredményezi az elhalálozásból adódó népességcsökkenés, melyet nem tud kompenzálni az élveszületések száma. A településre bevándorlók és elvándorlók aránya ingadozó volt, de összességében az elvándorlás jellemző.

Murarátkán a cigány nemzetiségű lakosság aránya a bevallásuk alapján 16,44 %, egyéb nemzetiségű a lakosság 4%-a (2022. évi adat).

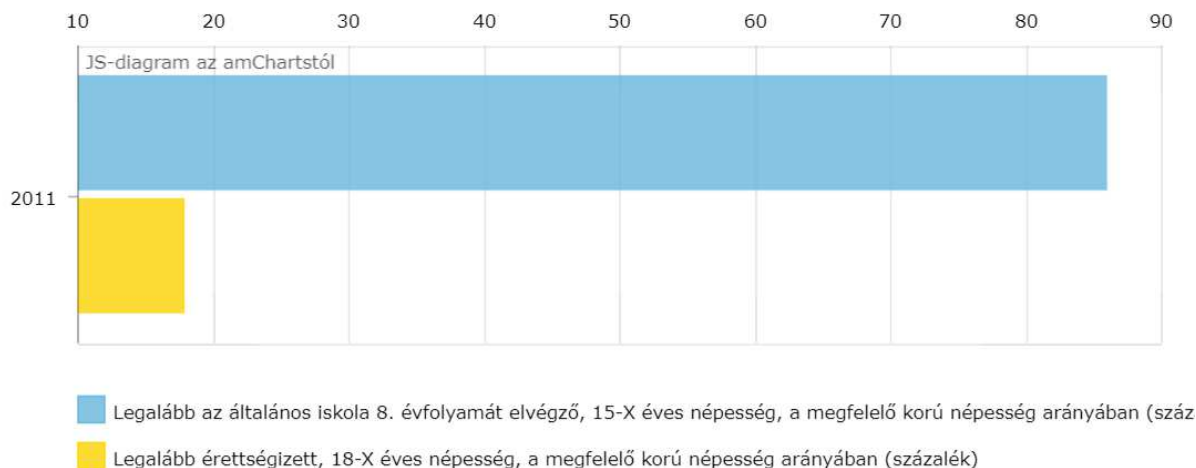

Murarátka lakosságának az iskolai végzettségre vonatkozóan csak 2011. évi adat áll rendelkezésre. A 15 évesnél idősebb lakosság több, mint 86%-a elvégezte az általános iskolát. A 18 évesnél idősebbek kb. 20% alatti az érettségizettek száma, és a 25 évesnél idősebbek kb. 5%-a felsőfokú végzettségű.

Murarátka

Adatgazda: KSH - Központi Statisztikai Hivatal

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

Murarátka

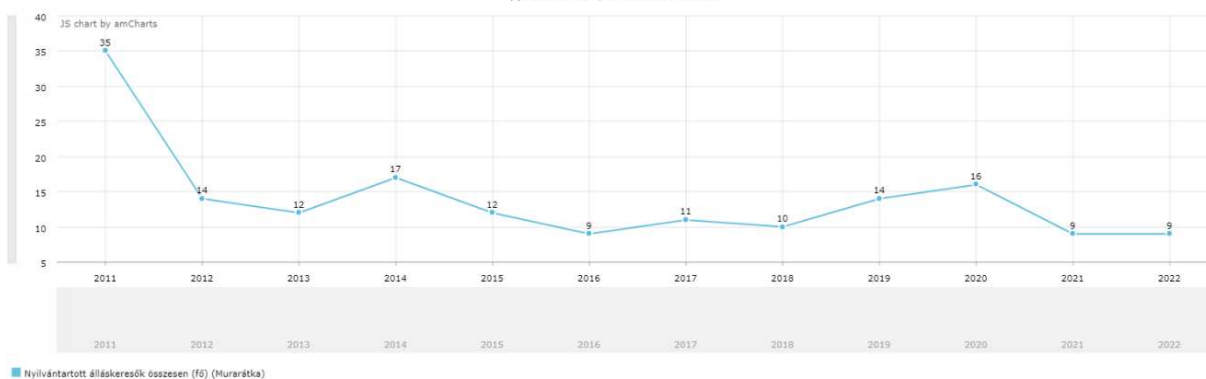
Adatgazda: TEIR mutatók, KSH - Központi Statisztikai Hivatal

Murarátkán a nyilvántartott álláskeresők száma hullámzó tendenciát mutat. Jelentős csökkenés 2011-2012 között következett be, majd 2020 után közel feleződött. Az álláskeresők aránya alacsony, 3,9% körüli. A korcsoportot tekintve a 45 év felettiek között nagyobb az álláskeresők aránya, mely 2015 év után folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. A 25 év alatti lakosság körében az évek során hullámzó de egyenletes az arányszám. Jelentős ugrás 2016-ban volt megfigyelhető, jelenleg az álláskeresők aránya 11%. A legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosság körében hullámzó a mutatószám, átlagosan 50%-os. 2019-től folyamatosan meredeken emelkedő tendenciát mutat, mely jelenleg kiugróan magas 2021 és 2022. évben az álláskeresők aránya, 90%.

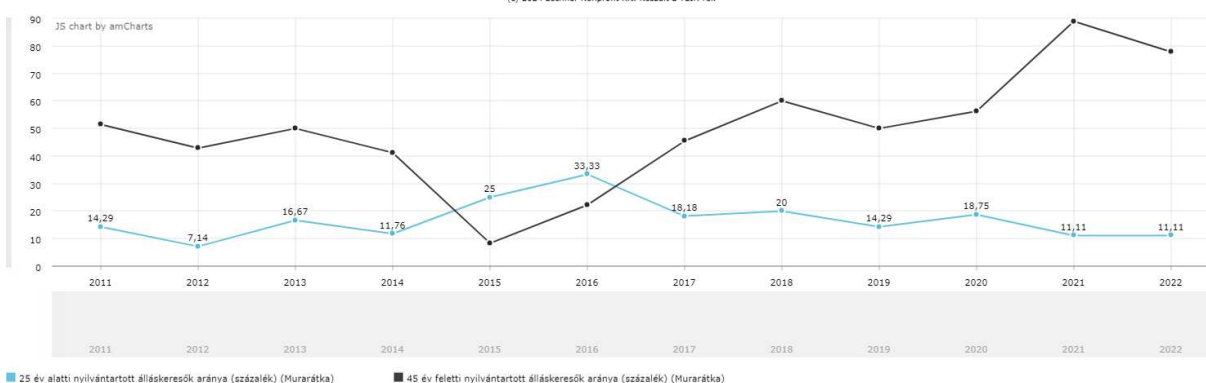
Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

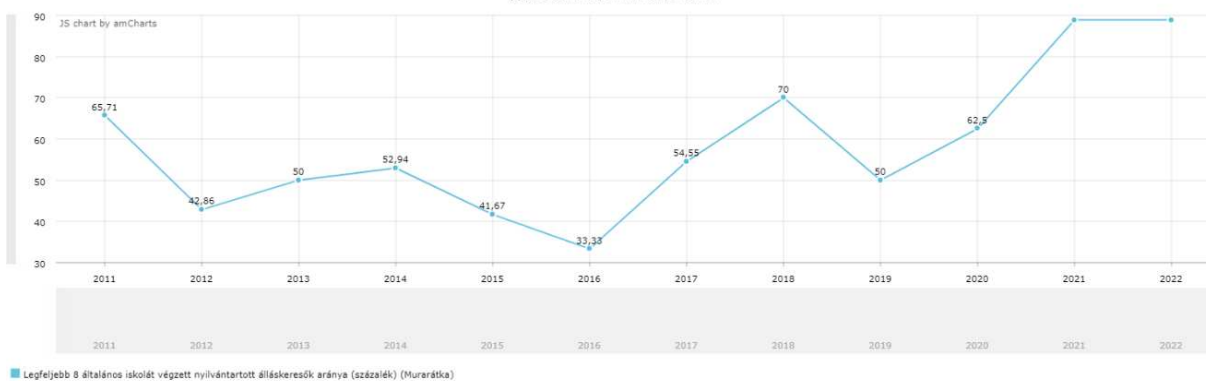
Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

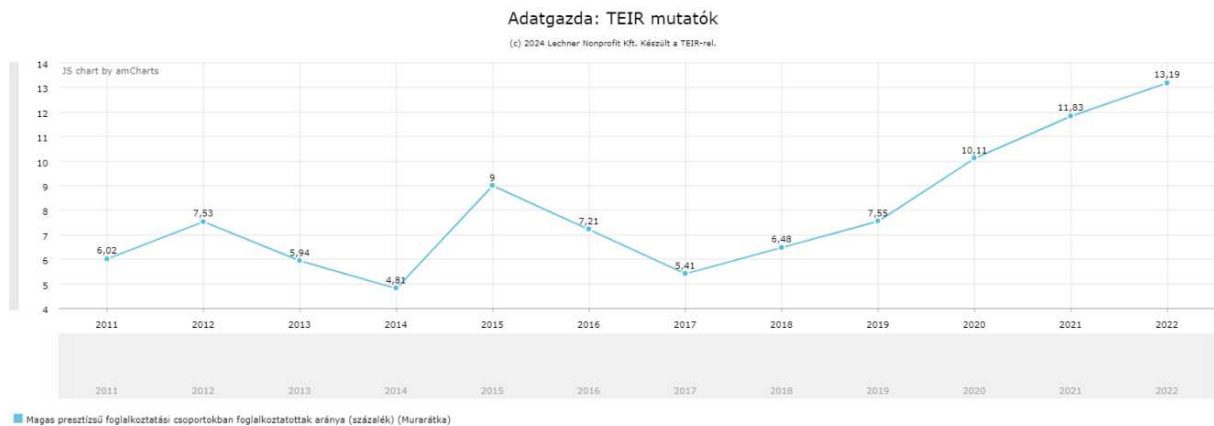
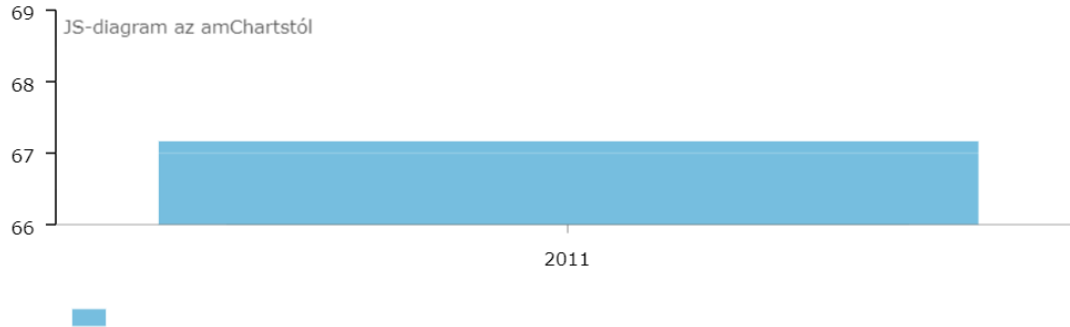
A lakosok jellemzően más településeken dolgoznak, legfőképpen a szomszédos Letenye város, és kisebb mértékben Nagykanizsa megye jogú város adta munkalehetőséggel élnek. Erről 2011. évi adat van, ami 67,16 %-os arányt mutat. Az aktív korúak közül magas presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak aránya az utóbbi 10 évben növekedő tendenciát mutat, de még mindig nem éri el a 14%-ot.

Murarátka

Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (százalék)

Adatgazda: KSH - Központi Statisztikai Hivatal

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

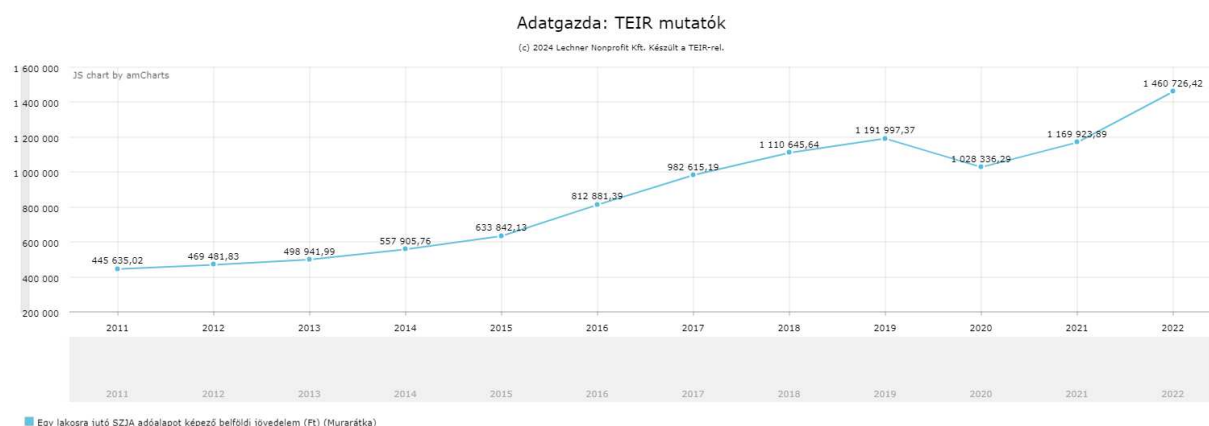

A 100 lakosra vetített személyi jövedelmadót fizető lakosok aránya 2019-ig növekedett, 2015-ben szinte ugrásszerű volt. 2019. évben közel 10% pontos visszaesést követően lassú emelkedési tendenciát mutat, jelenleg 47,19 100 lakosra vetítve.

Nagyon kedvező képet mutat a településen a jövedelem nagyságának alakulása statisztikai értelemben, ami az elmúlt 10 évben folyamatosan növekvő irányt mutat. Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem

a 2011. évi kb. 445.635,- Ft-ról 2022-re kb. 1.460.726,- Ft-ra nőtt, ami majdnem 330 %-os növekedést jelent, bár ez jelentősen elmarad a térségi és vármegyei átlagtól. A jövedelem nagyon alacsonynak mondható, hiszen ez az érték havi kb. 121.700 Ft jövedelmet mutat, ami tulajdonképpen a mai viszonylatban a szegénységet jelenti. A jövedelmi helyzet a személygépkocsik számában is megmutatkozik: 1000 lakosra jelenleg 442,4 db jut, és a 2021-es évtől csökkenést mutat a diagram.

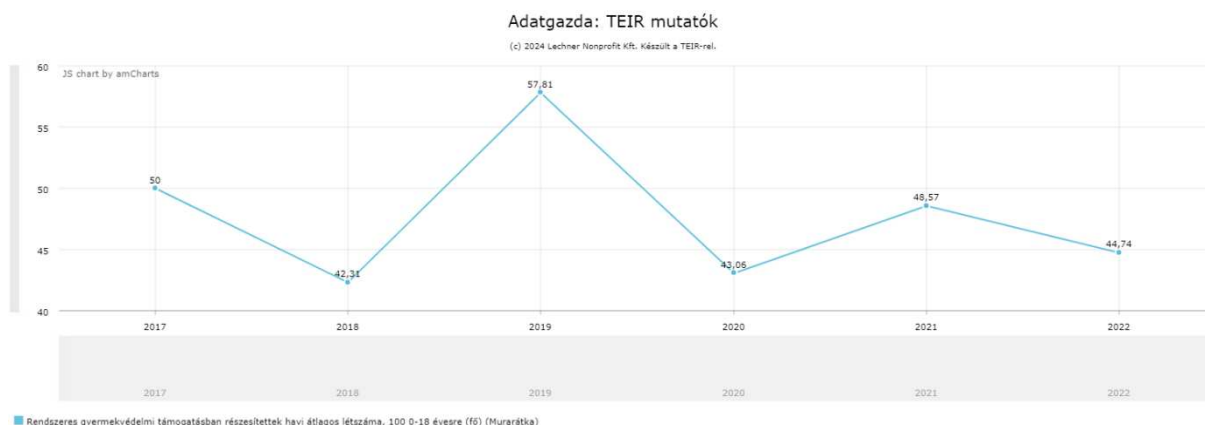
Murarátka hátrányos helyzetű településnek számít, ezért az életszínvonal alacsonyabb, mint az országos átlag. A településen tapasztalható előregedő lakosság, magas munkanélküliség és infrastrukturális hiányosságok is ezt támasztják alá.

A rendelkezésre álló információk alapján azt lehet mondani, hogy a jövedelem növekedése ellenére valószínűleg csak egy alapvető életszínvonal biztosítható Murarátkán.

A társadalmi viszonyok javulását mutatja a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek számának csökkenése. A 2019. évi kiugrás egyedinek számít, de általában 40-50 fő között mutatkozik az ellátottak száma. 2022-ban 44,74 az átlag 100 főre vetítve, mely vármegyei szinten is jelentős.

6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások

Murátrka község alapfokú közszolgáltatásokkal részben rendelkezik, hiányosnak mondható. A község egy közintézménnyel nem rendelkezik.

Az óvodai ellátást Letenye városa biztosítja, míg az alapfokú oktatást a letenyei Andrássy Gyula általános iskolában és Muraszemenyei Általános Iskolában tudják legközelebb igénybe venni.

Az alapfokú egészségügyi ellátás Letenye városában, háziorvos és fogorvos útján biztosított. A háziorvos hetente egy napon a településen a művelődési házban található rendelőben is rendel. Szükség esetén a betegeket a falugondnoki busz szállítja a rendelőbe. Szakorvosi ellátás részben Letenye városban, továbbá a nagykanizsai Dorottya Kórház biztosítja. Az orvosi ügyelet Nagykanizsán vehető igénybe.

Mentőszolgálat legközelebb Letenyén elérhető.

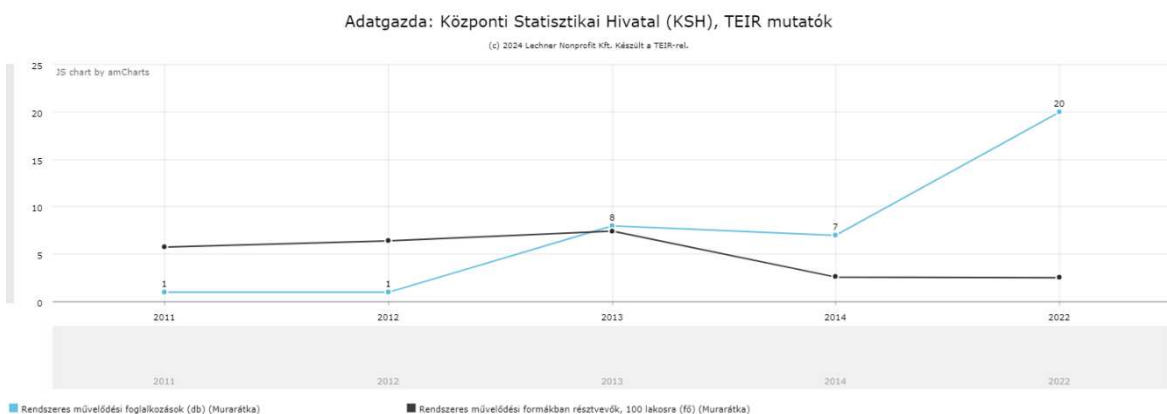
Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátás biztosításáról a Letenyén található KOLPING Idősek Ápoló-Gondozó Otthona Intézmény útján gondoskodik az önkormányzat. A szociális gondoskodás keretében szociális étkeztetés is biztosított a falugondnok által.

A kultúra, közművelődés terén az önkormányzat gondoskodik a könyvtár üzemeltetéséről. A könyvolvasási szokások megváltoztak, egyre kevesebbet kölcsönöznek a lakosok, a csúcsidőszak 2016. évben volt, 2020. évtől szinte egyenletes a mutató. A művelődés legjelentősebb színtere a község kultúrháza, továbbá a Víziturisztikai Bázis (volt iskola), mely akár családi rendezvények színteréül is szolgál.

Községben jelenleg több civil szervezet működik: a Murátrka Fejlődéséért Egyesület, és a Mura Mentőcsoport Egyesület. A civil szervezetek nagy mértékben járulnak hozzá a helyi identitástudat erősítéséhez, valamint a közösségi rendezvények lebonyolításához. A rendezvények száma 2014. évtől folyamatos emelkedő tendenciát mutat.

Az egykori iskola és a kultúrház épülete

7. A település gazdasága

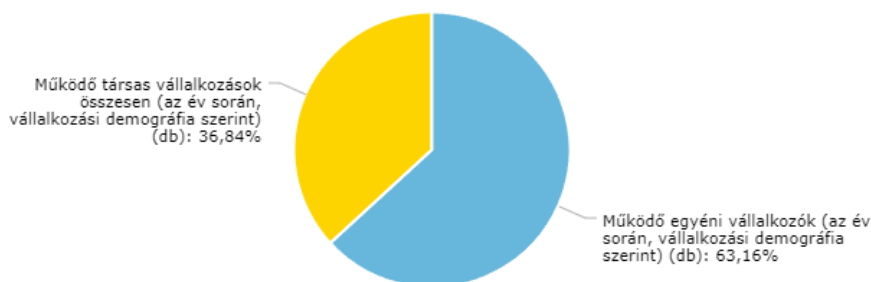
Murarátka gazdasága a helyi vállalkozásokon alapszik. A vállalkozási formák közül 2019-ben a legnagyobb számot az egyéni vállalkozók teszik ki (12 db), ami a vállalkozások 2/3-a. A társas vállalkozások 1/3 részben vannak jelen a község gazdasági életében, melyek száma 7 db.

Murarátka

2019

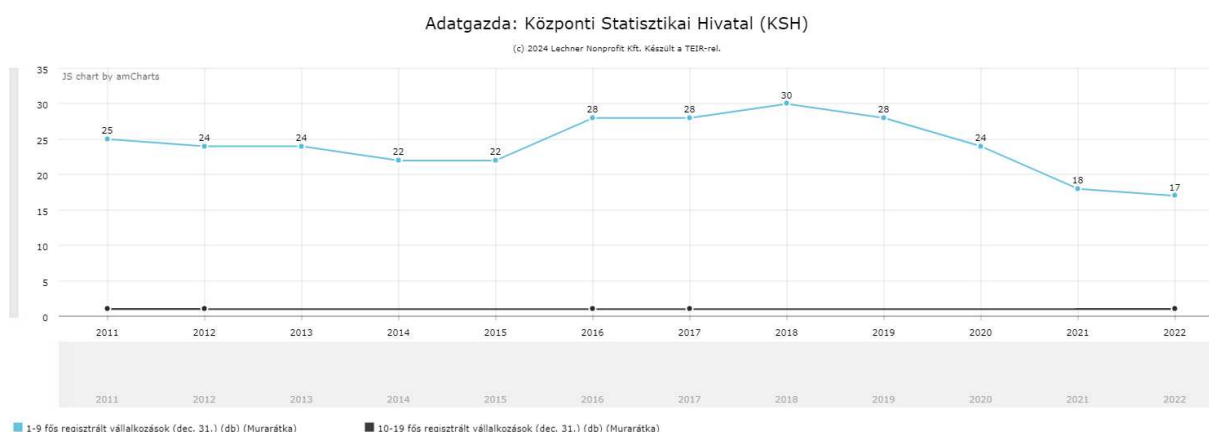
Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

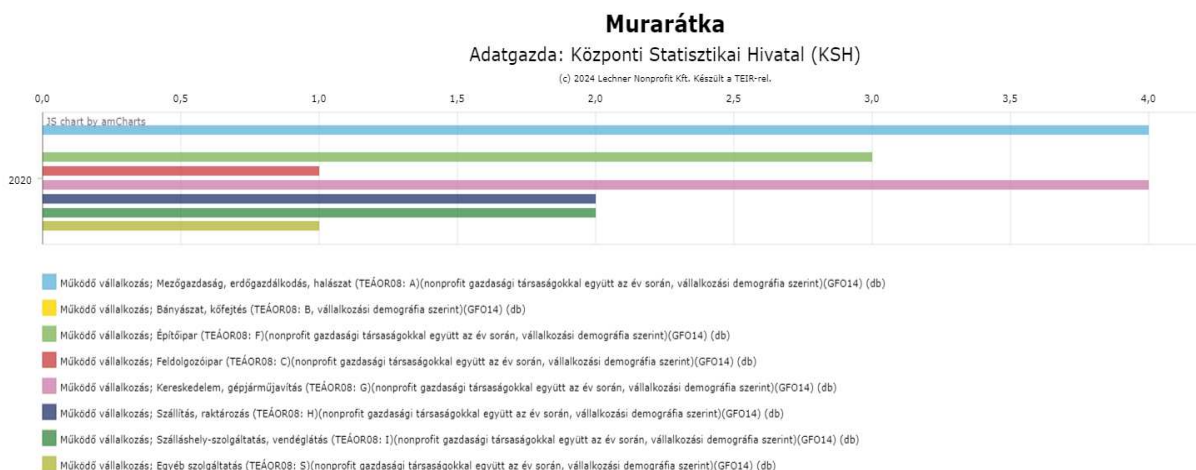

Az egyes vállalkozási formák létszámát tekintve a rendelkezésre álló adatok alapján 2022-ben 17 db 1-9 fős, illetve 1 db 20-49 fős vállalkozás működik, azaz mikro- és kisvállalkozások működnek a községben. A gazdasági szereplőkre tehát leginkább az önfoglalkoztatás jellemző.

Az évek során a vállalkozások számában nagy kilengés nem volt, de 2018. évtől folyamatos a csökkenés.

A működő vállalkozások az egyes ágazatok szerint néhány ágazatban tevékenykednek. Legnagyobb számban (4-4 db) az erdő- és mezőgazdaságban, valamint a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban. 3 vállalkozás az építőiparban, 2-2 a szállítás, raktározás ágazatban, valamint aszálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén. 1-1 vállalkozás tevékenykedik a feldolgozóiparban és az egyéb szolgáltatások területén. Az egyes, jelen lévő működő vállalkozások által képviselt gazdasági ágazatokat az alábbi táblázatban mutatjuk be:

Összegzésként elmondható, hogy Murarátka gazdaságát a kis létszámú, jellemzően a mező- és erdőgazdálkodási valamint kereskedelmi és feldolgozóipar ágazatban tevékenykedő vállalkozások határozzák meg. A vállalkozási kedv 2017 óta inkább stagnáló.

8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés

A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és

etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése. A felsorolásban megtalálhatók azok a legalapvetőbb feladatok, amelyek révén biztosítható egy-egy település működése, megvalósítható műszaki-technikai infrastruktúrája, továbbá a lakosság kommunális és humánszolgáltatásokkal való legalább alapfokú ellátása.

Murarátka Község Önkormányzata költségvetésének mintegy 90%-át állami forrásból biztosítja. A helyi bevételek nem jelentősek, s mivel hasznosítható vagyontárggyal sem rendelkezik, ezért költségvetését alapfeladatai ellátására fordítja.

Komolyabb összegű beruházást, fejlesztést az önkormányzat egymaga nem tud végrehajtani, az egyes fejlesztéseket pályázati források igénybevételével éri el. Támogatás elnyerésével sikerült a temető infrastrukturális fejlesztése; a közterületek karbantartásához, fenntartásához eszköz beszerzése; játszótér építése; belterületi és zártkerti utak felújítása; csapadékvíz elvezető rendszer felújítása; egyes rendezvények támogatása.

Munkahelyteremtő beruházásokat az önkormányzat - a közmunkaprogram kivételével – nem tud megvalósítani csekély költségvetése miatt. A helyi vállalkozók és gazdasági szervezetek biztosítják a helyi munkavállalás lehetőségét.

---

9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

9.1. Településszerkezet

A faluszerkezet jellemzőit döntő módon befolyásolták a táj természeti adottságai, és a domborzat. Murarátka a betelepítések következtében csak a XIX. század elején kezdett növekedni, szaporodtak a házak és ekkor jött létre a szőlőhegy. A falu nem tudott szabályos szerkezettel növekedni az ártér, a hegyek és a patak völgy jelenléte miatt, ezért kifejezetten faluközponttól nem beszélhetünk. Amennyiben mégis központot keresnénk, akkor azt a közintézmények jelölik ki, de a patak völgy a településszerkezetet itt is megszakítja. Azt mondhatjuk, hogy a település magja őrzi a szabálytalan halmazos szerkezetet, a távolabbi leágazó utcákban alakult ki szabályos, az út vonalára merőleges telekszerkezet fésűs beépítéssel. Ezek mértéke az egészhez képest azonban csekély és a nagy távolságok miatt szakadozottnak tűnik. A szőlőhegy betelepítése szabályos utcákkal és telekszerkezettel történt, alapterülete nagy, képe karakteresen elkülönül a falutól.

Murarátka térképei: 1782-1785 (forrás: maps.arcanum.com) és 2024 (forrás: e-kozmu.hu)

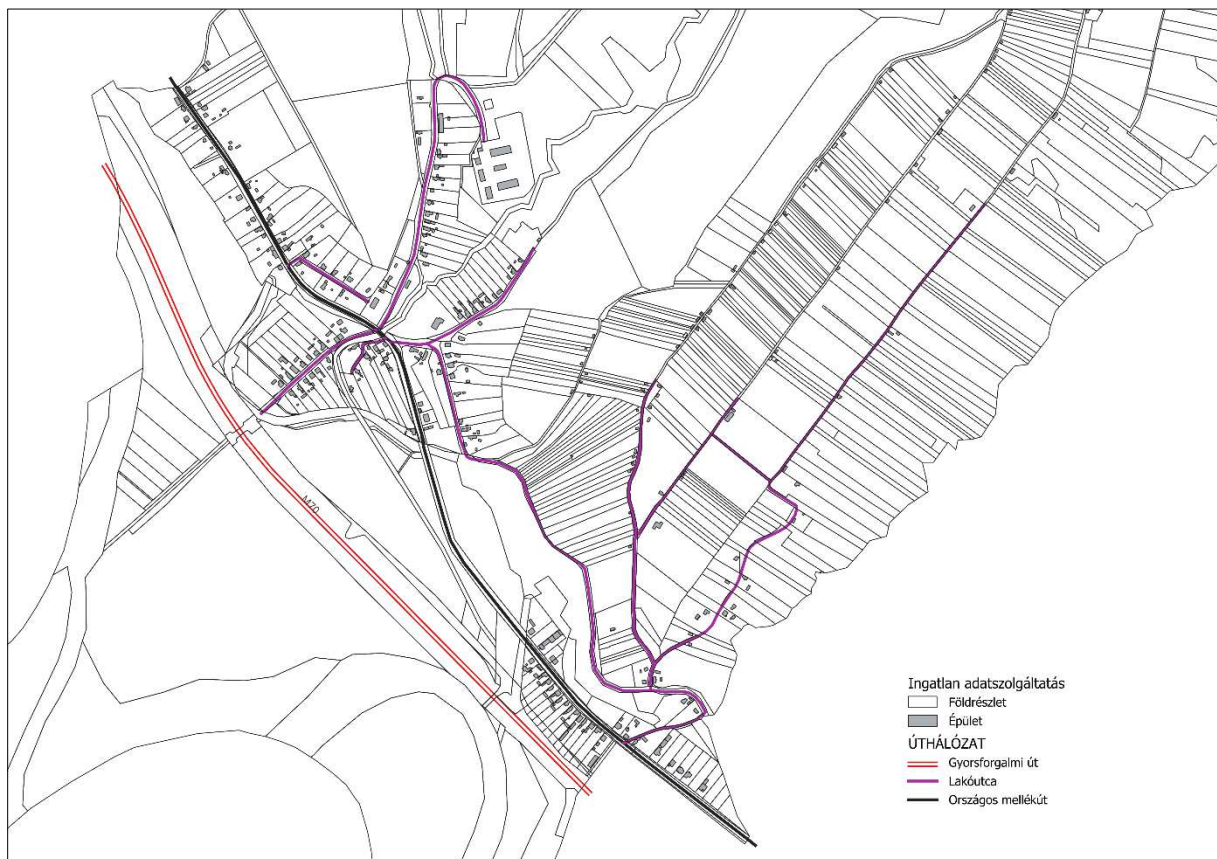
9.2. Telekstruktúra, beépítés és az utcavonal-vezetés

A falu telekszerkezete szabálytalan, halmazos, kivéve az újabb, már tervezetten kialakított utcákban (pl.: Boróka, Kossuth L. déli szakasza, Zrínyi M. u.).

A belterületen az egyes telkek szélesek, szabálytalan alakúak, az épületek között nagyobb terület található, a melléképületek a ház mögött vagy a telekre beforgatva helyezkednek el. A beépítés ebből kifolyólag vegyes, bizonyos esetekben hosszanti képet mutat, egyes esetekben rendszertelen, meghatározó mennyiségű keresztcsűrős vagy akár kerített szerkezet nem fedezhető fel. A fő funkciójú épületeket oldalhatárra telepítették, de egy-egy helyen előfordul ikres beépítés is.

A zártkerti részen - a szőlőhegyen megszokottal egyezően - hosszú, szűk telkek alakultak ki. A préházakat az út mellé telepítették, jellemzően oldalhatáron álló telepítéssel, egy épület áll egy telken.

Az utcavonal-vezetésről elmondható, hogy a domborzati adottságok alakították, és a közterületi határok nagyjából a kialakulásuk óta változatlanok. Helyenként a kitaposott nyomvonal az út telkét elhagyja. Az utak magassági vezetését vizsgálva megállapítható, hogy jellemzően bevágásban haladnak, így a lakóingatlanok felszíne vagy az út szintje alatt, vagy az fölött helyezkedik el.

Murátrka főbb úthálózata

Az épületállomány formai megjelenítése és műszaki állapota vegyes. A település karaktert – a „Kádárkocka” néven meghonosodott – a földszintes, sátozott, megközelítőleg négyzet alaprajzú kockaház lakóépület dominálja. Ezzel egyenlő arányban találunk régi, XX. század eleji házakat megőrzött és felújított formában, viszont a '80-as és '90-es évek jellegzetes lakóházaiból már kevesebb található a településen. Ennek az időszaknak a falvak „városiasodását” jelképező 2 lakásos, egy emeletes típusú társasháza is megtalálható. A lakótelkeken a családi házak mellett kisebb műhelyeket, mező- és

erdőgazdasági célú épületeket is fellelhetünk. A lakóépületek közé ékelődve kaptak helyet pl. élelmiszerüzlet, igazgatási épület.

A településtől északkeleti irányban a Táncsics Mihály út végén a mezőgazdasági termelés területe és épületei nagyobb alapterületű és markáns egységet jelentenek. Tőle délre a temető helyezkedik el, de itt a két egység között a Rátka-patak jelent választóvonalat, tehát a település ezen egységei nem érzékelhetők úgy, mintha egy egészet képeznének vagy bármilyen kapcsolatban lennének egymással.

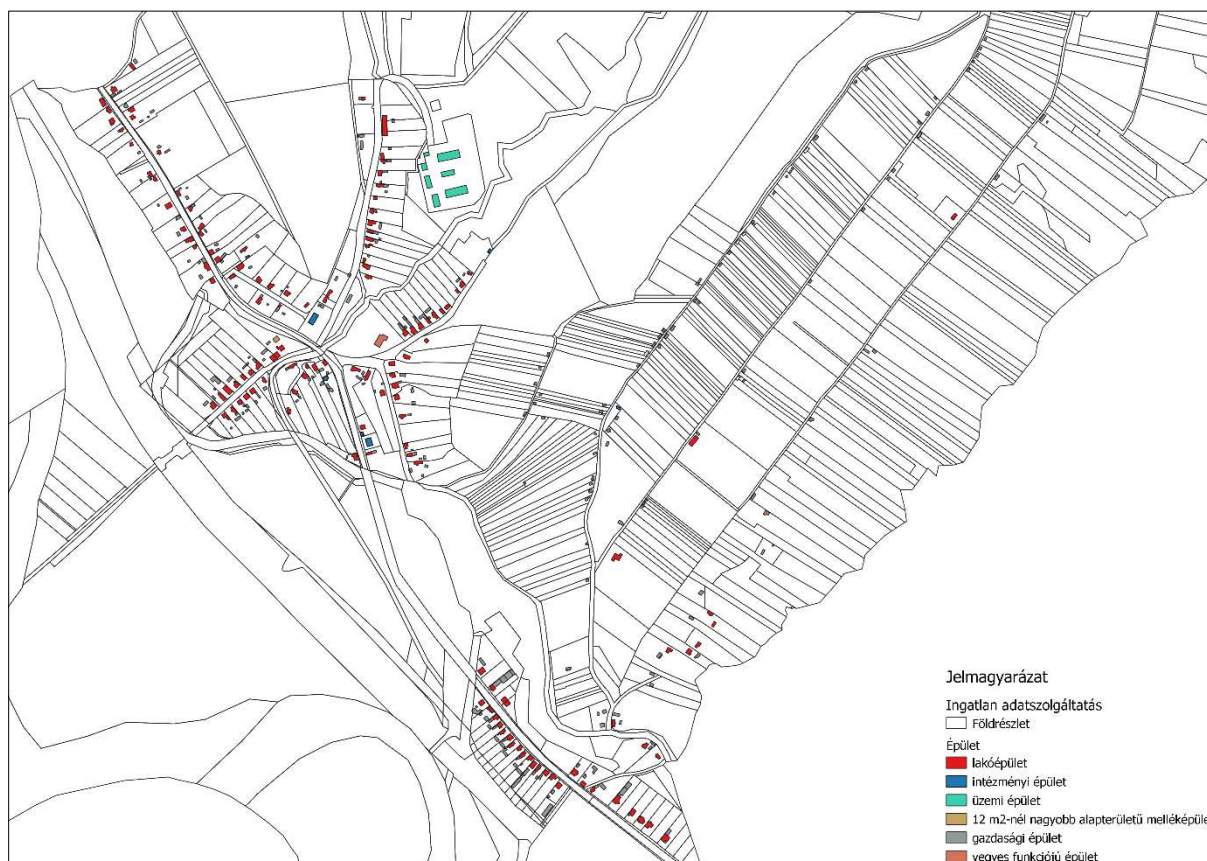
A 7538 j. orsz. mellékút Letenye felőli bevezető szakaszánál (Boróka utca) található egy telephely, ami a településkaput jelenti. Az épület könnyűszerkezetes, munkagépek tárolására hasznosítja tulajdonosa. Erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó telephely működik a Kossuth L. utca középső szakaszán.

A szőlőhegy gazdasági épületeit (pincék) elszórta, jellemzően az utak mentén telepítették.

A környezetalakítást illetően egységes és átgondolt megformálásról nem beszélhetünk.

Kossuth L. utca részlete

Épületfunkció vizsgálat belterület, szőlőhegy

A telkek nagy része zöldfelület, ami a hagyományos falusias gazdálkodást még folytatók esetében házikertként funkcionál. Megjelentek a díszkertek is, a hátsókertekben leginkább gyümölcsfákkal.

Ortofotó a beépített területekről (forrás: E-TÉR adatszolgáltatás)

A telkek beépítettsége változó, a 2000 m²-nél nagyobb telkek esetében 3-5% körül mozog, az ennél kisebb telkek esetében átlagosan 20% körüli. A legnagyobb beépítésű telek 56,33%-os, ami egy buszmegálló épületnek ad helyet (96 hrsz). Az üzemi hasznosítású telek (030/1 hrsz) beépítettsége jelenleg 25 %.

Az épületek magasságát tekintve a földszintes a legjellemzőbb. Emellett a földszintesekkel váltakozva földszint+tetőtér beépítéses, valamint pár darab egy emeletes épület is megjelenik.

---

10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata

10.1. Épített környezet

A XX. század első harmadában épült, legidősebb épületek még őrzik a hagyományos falusi formákat, a nagy többség azonban átépítésre, illetve elbontásra került. Ezek utcára merőleges gerincű, oromfalas, nyeregvetős (esetleg kontyolt) épületek, melyek többségét az északi (ill. észak-nyugat vagy észak-kelet az utca irányától függően) oldalhatárra helyezték el, egyszerű tömeggel és tetőformával. Az utcai

homlokzaton két kisebb álló ablakot helyeztek el, majd a kapcsolt gerébtokos ablakok megjelenésével egy darab háromosztatú ablak került az utcai homlokzatra. A bejárat az oldalkert felől nyílik, amit kódisállással vagy egyszerű előtetővel fedtek. Tornác nem jellemző, de felújítások alkalmával alkalmazzák az épület hosszanti oldal mentén. Néhányat felújítottak, és lakóépületként funkcionálnak vagy vendégházat alakítottak ki benne.

Táncsics M. u. 15.

Béke u. 7.

Ady E. u. 2-4.

Kossuth L. u. 21-23.

Az 1950-es években a tehetősebb lakosok utcával párhuzamos lakóépületeket építettek, jellemzően előkert nélkül. Ezek a hosszabb oldalukkal fordulnak a közterület felé, melyen több nagy ablak is megjelent, a bejárat jellemzően az udvar felől van.

Kossuth L. u. 9.

Kossuth L. u. 1.

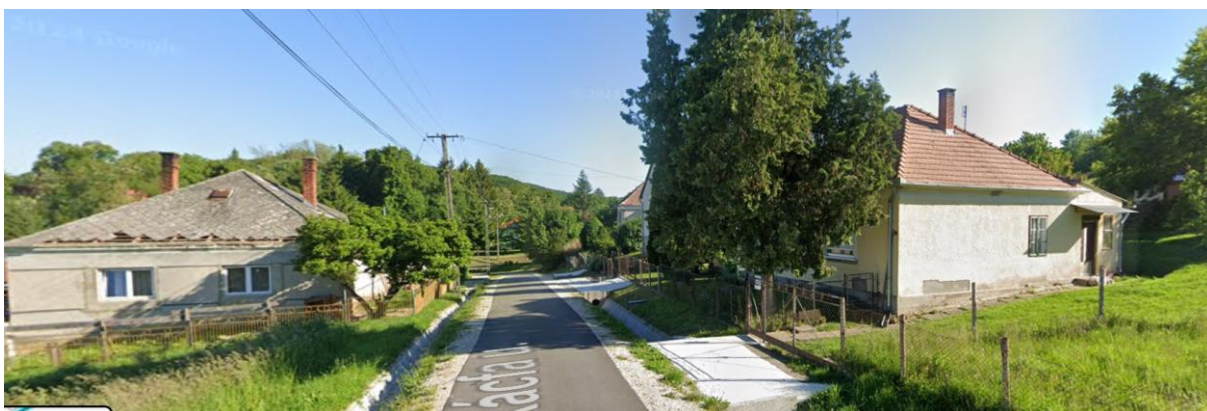
Zrínyi M. u. 24.

Az 1960-as és 1970-es évektől a polgárosodás megindulásával újabb épületforma jelent meg, a sátoztetős kockaház, amely szakított a hagyományos népi építészet formavilágával, és egyúttal az akkori modern élet szimbóluma lett. A lakóházak új formában, négyzetes vagy az utcával párhuzamos tengellyel épültek. Utcai homlokzatukon két darab fekvő ablak kapott helyet, bejáratuk jellegtelen, homlokzatuk változatos vakolatstruktúrát vagy pl. csempeburkolatot kapott. Tetőfedő anyagként natúr cserepet és sík palát is használtak.

Béke u. 6.

Akácfa utca részlete

Zrínyi M. u. részlete

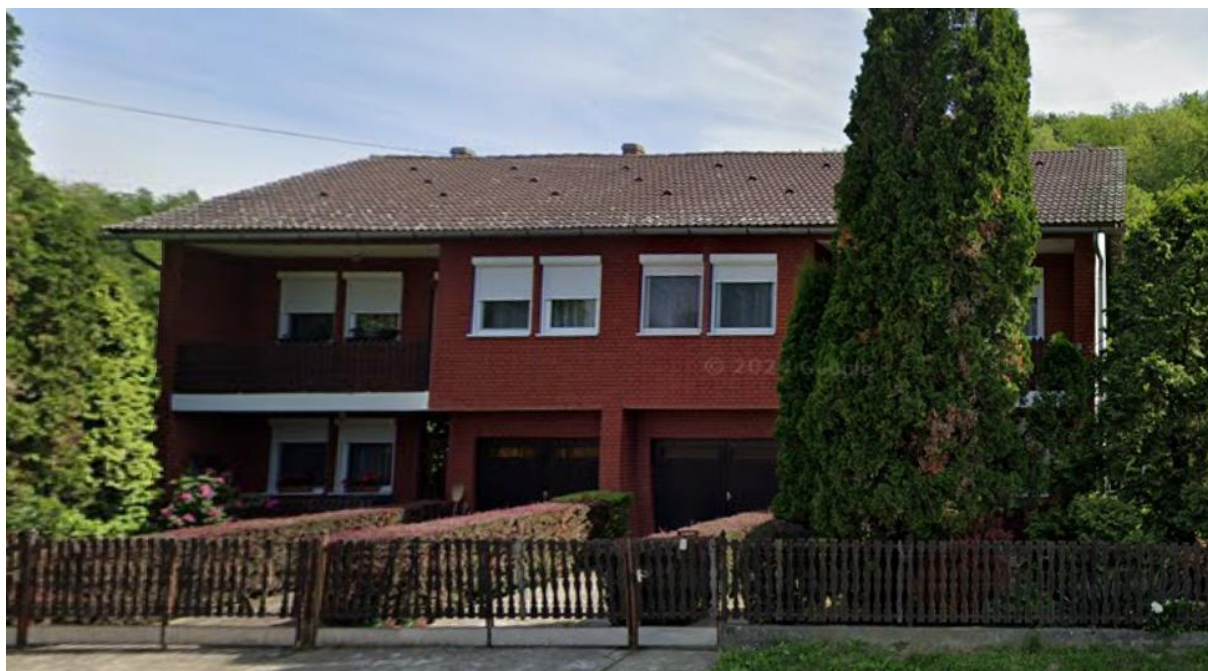

Az 1980-as évektől egy új épülettípus jelent meg, az akkor divatos térdfal emeléses tetőtér beépítéses lakóházak, utcára merőleges gerincű nyeregtetővel, utcára néző erkéllyel és hatalmas oromfalakkal. Az új lakóházak elő- és oldalkert elhagyásával épültek. Tetőfedő anyagként előtérbe került a betoncserep.

Petőfi S. u. 25.

A falvakban is megjelentek a sorház jellegű, egy emeletes, 2 vagy 4 lakásos társasházak, ami a városi életet hivatott képviselni a községekben. Az épületeket relatív kicsi telekre, ikres beépítéssel, alacsony hajlásszögű tetővel építették, amit az utcával párhuzamosan telepítettek.

Kossuth L. u. 12-17.

Kossuth L. utca részlete

Modern építészeti stílusú épületeket a községben nem találhatunk.

Az anyaghasználatra a természetes anyagok használata a jellemző. A tetőhéjazat hagyományosan cserép, sík pala, hullámpala.

Az épületek homlokzatairól általánosságban elmondható, hogy nagy vakolt felületekkel rendelkeznek. A hagyományos formavilágot őrző házak utcai homlokzatán megjelennek nyílászervek, párkánytagozatok. Jellemző díszítővilágot figyelhetünk meg a négyzetes alaprajzú, Kádár-kockának nevezett sátoztetős családi házaknál is. Az egyszerű tömegű, egyforma házakat általában díszítőfestéssel, vakolt textúrával, vagy akár csempe díszítéssel tették egyedivé. A házak korszerűsítésekor, külső hőszigetelés kialakításakor, vagy a nyílászárók cseréjekor ezen díszítések nagy része eltűnik.

A telkeknek jellemzően van előkertje, csak néhány régebbi épület áll az utcafronton. A kerítések a 20. század második felére jellemző alacsony lábazatú fém vagy fa kerítések.

A Béke utcai árvízvédelmi töltés és a falu látképe (forrás: magyarepitok.hu)

Nagy kiterjedésű zártkert található a külterület dél-keleti szélén a letenyei zártkert (Julián-hegy) folytatásaként. A zártkert (zalai szóval élve hegy) jellegzetes pinceépületei kezdetben boronafalú épületek voltak, amit sárral tapasztottak, és fehérre meszelték. A tetőfedés anyaga agyagcserép. Egy vagy két traktusú épületek, melyeken egy ablak és egy ajtó a jellemző.

Boronafalú pincék még megmaradt példánya a Rátkai-hegyen

A későbbiekben téглаépületeket húztak fel, melyet szintén vakoltak, de már több színűre színezés jellemző. Az épületek több szintesek is lehetnek, melyek jellemzően a nagyon szűk telkeken jelentek meg. Az alsó szinten található a bortárolás, szerszámok, a felső szinten pedig a pihenő helyiség.

Téglafalazatú pinceépületek

A település jellegzetes építményei a Mura-folyó árvízvédelmi létesítményei. A két falu közötti rész árvízveszélyes terület, ezért mobil gát védi a lakott részeket a Kossuth L. utca egy szakaszának lezárásával, vagyis a mobil gát elhelyezésével. Itt található egy holtág is, ami jelenleg gondozatlan, ezért rontja a településképet.

A Kossuth L. utca mobil gáttal lezárható szakasza

A mobil gát műtárgya a lakott rész határán (észak-nyugat felől)

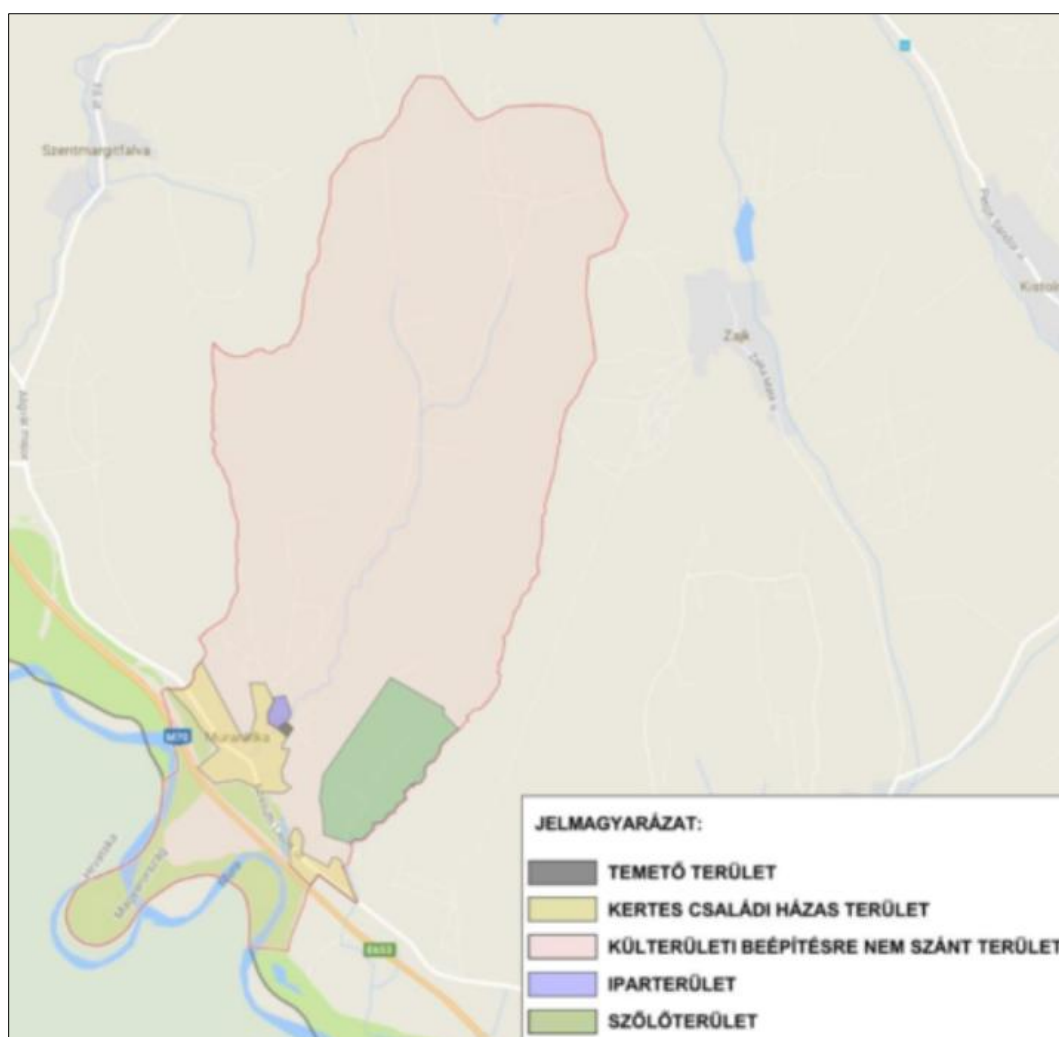
A felgazosodott, gondozatlan holtág látványa

További településképileg egyedi elem az M70 autótűt menti zajvédő fal. Az autótűt a lakóterületekhez közel halad el, ezért zajvédelmi szempontból indokolt a zajvédő fal alkalmazása. Emellett azonban a település többi részén, és főként a magasabb térszínen fekvő zártkert pincéinél az autótűt zaja szintén hallható, amit nem orvosol a zajvédő fal.

Balra a gyorsforgalmi út zajvédő fala, középen az árvízvédelmi töltés, jobb oldalon a lakóházak láthatók

A település beépített részeit az alábbi különböző karakterbe sorolja a településképi védelmi rendelet:

Különböző karakterű területek lehatárolása (Településképi védelmi rendelet 2. melléklete)

10.2. Építészeti örökség

Országos védelem

Műemléki védettségű épület a községben nem található.

Helyi védelem

A községben alig található értékes épület vagy szobor. Mind középületek, mind lakóépületek, mind képzőművészeti alkotások terén csekély számú elem méltó védelemre.

A településképi védelméről szóló 13/2017. (XII. 29.) önkormányzati rendelet az alábbi építészeti értékeket helyezte védetté:

sorszám	cím	megnevezés
1.	Rátkai hegy, 708 hrsz	Szent Orbán templom
2.	795 hrsz, 62 hrsz	út menti kereszt, temetői kereszt
3.	Zrínyi u. 2., 74 hrsz	Avilai Szent Teréz imaház (egykori iskola épülete)

Szent Orbán templom

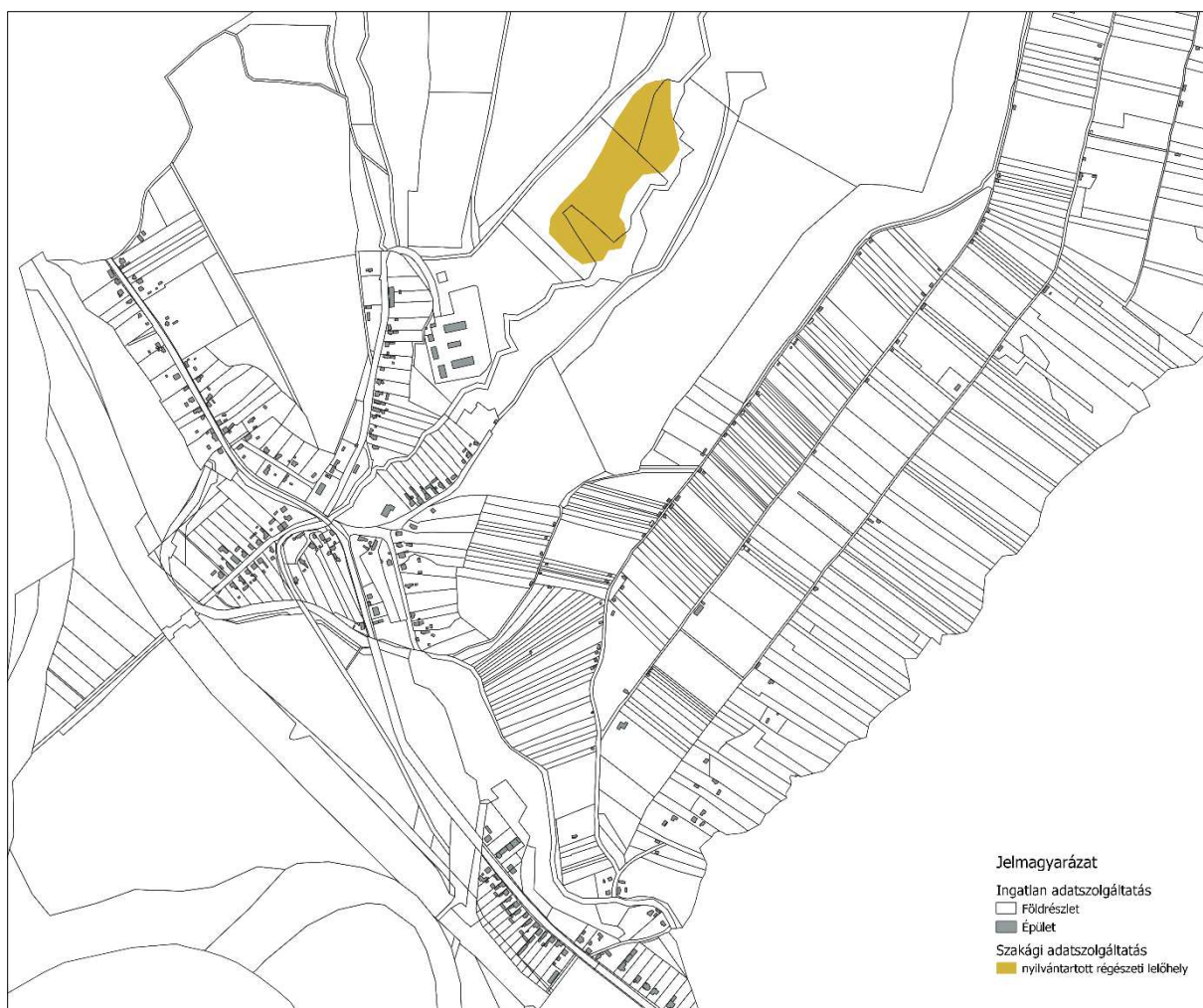
Útmenti kereszt

Régészet

Egy darab régészeti lelőhelyet tart nyilván az <https://archeodatabase.hnm.hu/>, ami az alábbi:

Megnevezése	Lelőhely azonosítója	Kor, korszak	Jelenség	Dokumentáció készítője
Gulya-völgy	94809	őskor, középkor Árpád-kor	telep	Eszes Adrienn régész

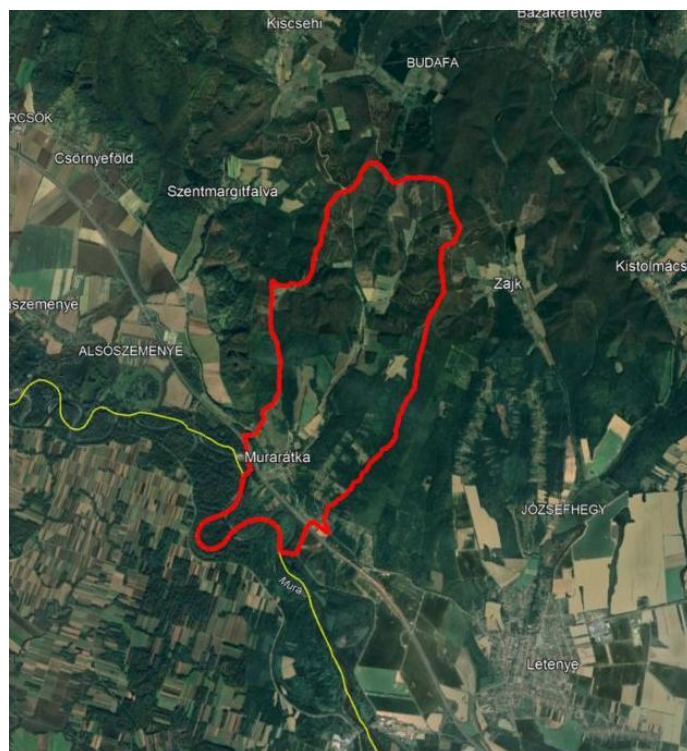
A lelőhely nyomaira a záportározó projekt keretében bukkantak.

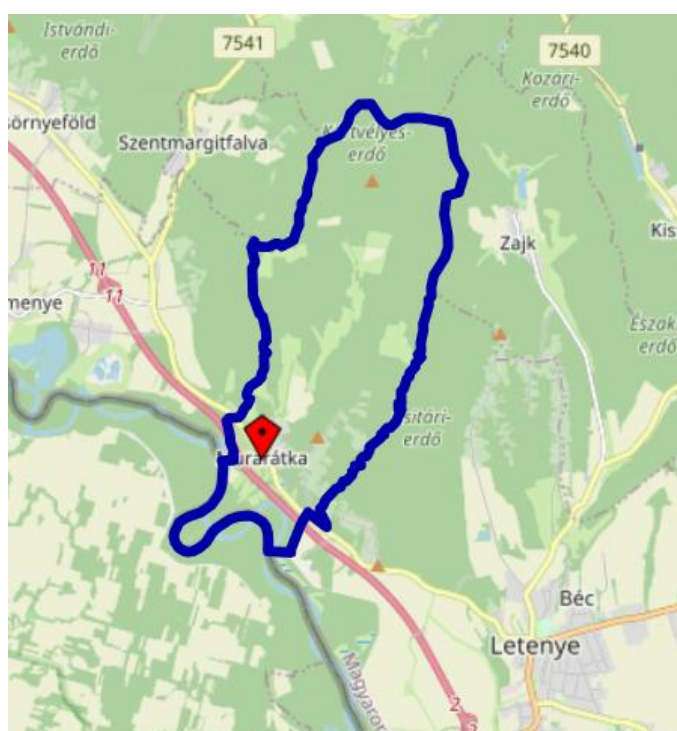
A lelőhely elhelyezkedése Murarátka területén

11. Környezetiállapot-jellemzők

Murarátka község Zala vármegyében, a Letenyi járásban, Magyarország és Horvátország határa mentén, Letenyétől északnyugati irányban mintegy öt kilométernyi távolságban található település.

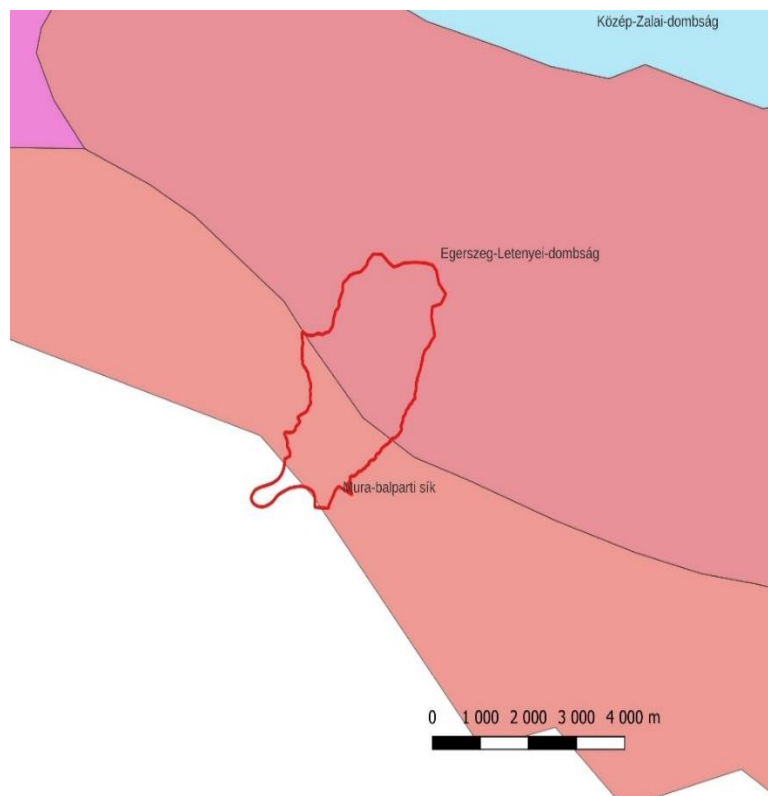
A település elhelyezkedése (GoogleEarth)

Muráratka és közigazgatási területe (OpenStreetMap)

Muráratka közigazgatási határa a Zalai-dombság területén, ezen belül az Egerszeg-Letenyei-dombság kistáján, illetve Mura-balparti sík kistáján helyezkedik el.

Murarátka elhelyezkedése

11.1. Domborzat

Az Egerszeg-Letenyei-dombság Zala vármegyében helyezkedik el. A kistáj a Válicka és a Principális-völgy között, a Felső-Zalától a Muráig nyúló, kettős osztatú eróziós dombsági terület. A völgyközi hátaik egységesen É-D-i irányban lejtőszönek, s a Balaton-árok csapásirányának folytatásában kialakult Pacsai-süllyedéktől D-re jelentősen lealacsonyodnak. Jégkorszaki vályoggal borított felszínük deráziós völgyekkel és fülkékkel aprólékosan tagolt: a völgyek mélyek, s lejtőik meredek, a völgyközi hátaik keskenyek, szabdaltak és erősen erodáltak. Az átlagos relatív relief 58 m/km². A táj DNY-i részén, az Alsó-Válicka-Mura közti területen - a szoros értelemben vett Letenyei-dombságon - megváltozik az eróziós dombság felszínalakítási képe. Itt a terület jelentős ópleisztocén felboltozódása következtében az É-D-i irányú szerkezeti vonalakat másoló völgyek között erősen tagolt dombsorok alakultak ki, amelyeket szigetszerűen kiemelkedő aszimmetrikus dombhátaik és dombtetők jellemeznek. A tájrész függőleges tagoltságának mértékét kifejező átlagos relatív relief az egész Zalai-dombvidéken a legnagyobb.

A szintén Zala vármegyében elhelyezkedő Mura-bal parti sík a Mura széles szerkezeti árkanak magyarországi bal oldali pereme. A Kerka torkolatától Molnárig a Letenyei-dombság D-i, meredek peremét követi a folyó idősebb és fiatalabb teraszrendszere. Idősebb teraszait csak kavicsfoszlányok őrzik a folyó vízszintje felett 30-40 m magasságban. Murarátkától a fokozatosan kiszélesedő völgysíkot a Mura újpleisztocén teraszrendszere és óholocén ártere uralja.

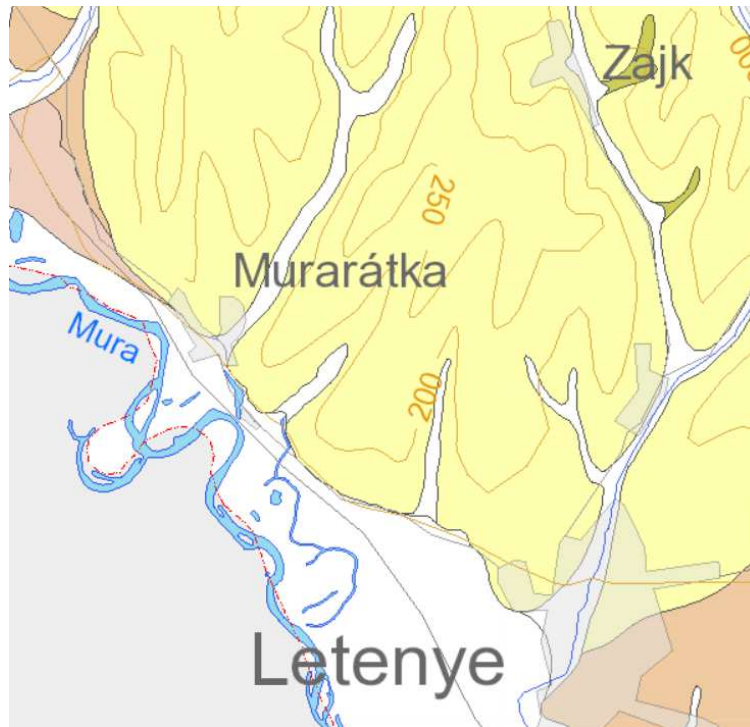
Murarátka domborzata

11.2. Földtan, talaj

Az Egerszeg-Letenyei dombság mélyszerkezetét jelentősen befolyásolja, hogy D-i részét átszeli a Balaton-vonal: az ettől D-re található részein újpaleozoos és mezozoos képződmények dominálnak. A középső sávban eocén szubvulkáni testek találhatók.

Az Mura-bal parti sík kistáj alaphegységét szintén újpaleozoos és mezozoos képződmények alkotják. Letenye térségében az Egerszeg-Letenyei-dombság középső sávjához hasonlóan eocén szubvulkáni képződmények vannak. A kistáj jellemző képződménye és egyetlen hasznosítható nyersanyaga a folyóvízi kavics.

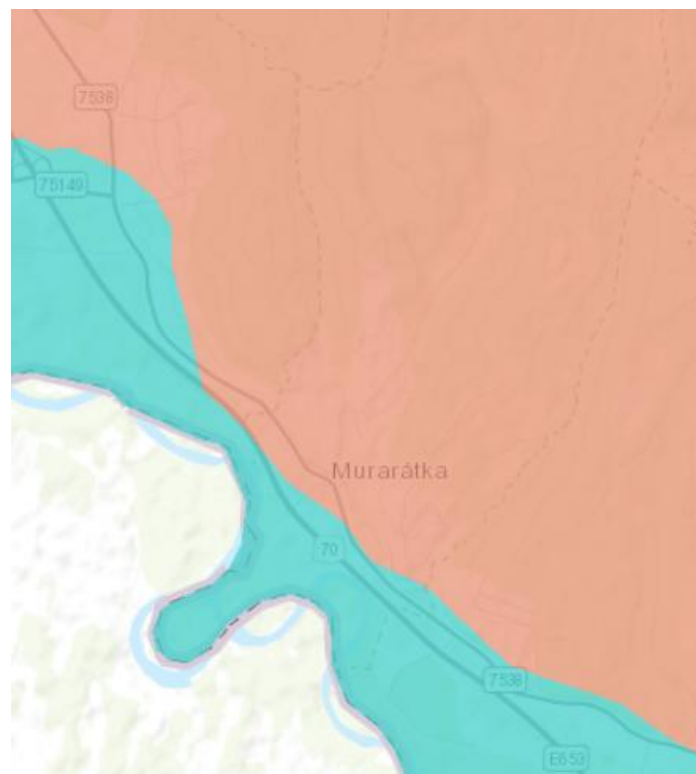
Murarátkától a fokozatosan kiszélesedő (5-10 km) völgysíkot a Mura újpleisztocén teraszrendszere és óholocén ártere uralja. Alapkőzetét kavicschordalék alkotja, melyet az ős-Mura halmozott fel kb. 20 km széles medrében. A folyó medrének vándorlását jól mutatja, hogy míg jelenlegi vízszintje Letenyénél 140 m-es tengerszint feletti magasságban van, addig a tőle 3 km-re lévő Csitári domb tetején – mintegy 300m magasságban – is fellelhető kavicschordaléka. Szinte minden nagyobb árvíz után megváltoztatja medrét, völgyében alig van olyan hely, ami valaha ne Mura meder lett volna. A kavicschordalékon változó vastagságú, tömött szerkezetű öntéstalajok alakultak ki, melyek minden típusa megtalálható.

A térség felszíni földtani térképe

A térkép szerint a település területén elsősorban, felső-pleisztocén eolikus üledék (barna lösz) (eQp_3^{bl}), valamint holocén (holocén általában) (fQh) és újholocén folyóvízi üledék (fQh_2) lelhető fel.

Murarátka területére elsősorban a pszeudoglejes barna erdőtalajok és réti öntéstalajok jellemzők.

Genetikai talajtípus térkép

Ortofotó a településről

11.3. Éghajlat, felszíni és felszín alatti vizek védelme

Az érintő kistájak releváns éghajlati paraméterei alapján elmondhatjuk, hogy a terület Mérsékeltén hűvös-mérsékeltén nedves éghajlatú, de már a nedves övezet határán.

A napfényes órák évi száma 1900 és 1960 között van, a három nyári hónapé 750-760, míg a télié 190 óra körüli. Az évi középhőmérséklet 9,4-9,8 °C közötti, a vegetációs időszaké pedig kevéssel 16,0 °C fölötti. Évente a 10 °C középhőmérsékletet meghaladó napok hozzávetőlegesen ápr. 10-15. és okt. 17-19. között mérhetőek, ápr. 15-20. és okt. 20-22. között általában nem szokott a hőmérséklet fagypont alá süllyedni. Elég mérsékelt, a nyári legnagyobb felmelegedés átlagos értéke (33,0 °C), ugyanakkor a téli átlagos abszolút minimum -17,0 °C és -18,0 °C közötti.

A csapadék évi összege meghaladhatja a 770-780 mm-t, hazánk legcsapadékosabb tájai közé tartozik. A vegetációs időszak csapadéka meghaladja a 460-470 mm-t, a hótakarós napok száma 35-40 körül valószínű.

Az ariditási index 0,86 és 0,90 közötti.

Az uralkodó szélirány É-i és D-i, és a Muravölgygel párhuzamos (ÉNy-DK) irányú szelek gyakorisága sem elhanyagolható. Az átlagos szélesség 2,5 m/s körüli.

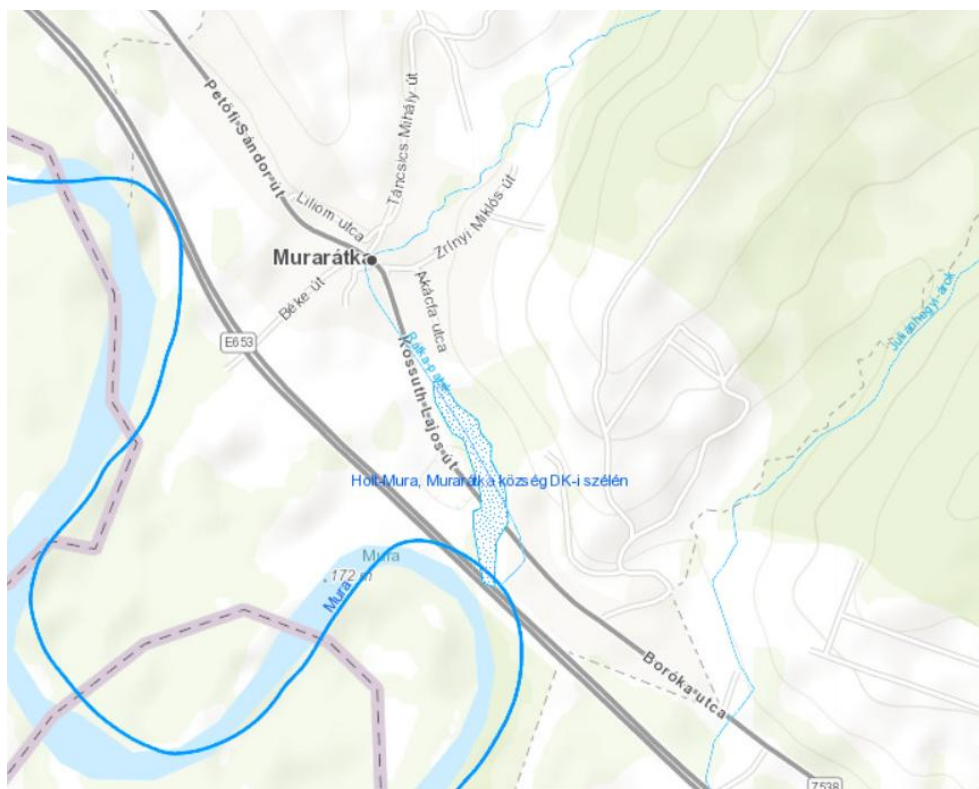
Felszíni víz:

Az Egerszeg-Letenyei-dombság D-i része az Alsó-Válickán és a Kerkán, valamint a Principális-csatornán át a Mura felé folyik le, míg a Mura-bal parti sík kistáj a Mura bal oldali völgyésíkjá az országhatár elérésétől a Drávába torkolásáig. Mindkettő tekintélyes lefolyású terület. A kis patakok is ritkán száradnak ki. Az Egerszeg-Letenyei dombság D-i tájrészén, illetve a Mura-bal parti sík kistájon található vízfolyások sajátos tulajdonságai, hogy ősszel is lehetnek árvizeik, bár azok leginkább nyár elején jelennek meg, míg a kisvizek esetén a nyár végén. Vizük még tiszta, a Mura vízminősége II. osztályú, de kisvízkor III. osztályú is lehet.

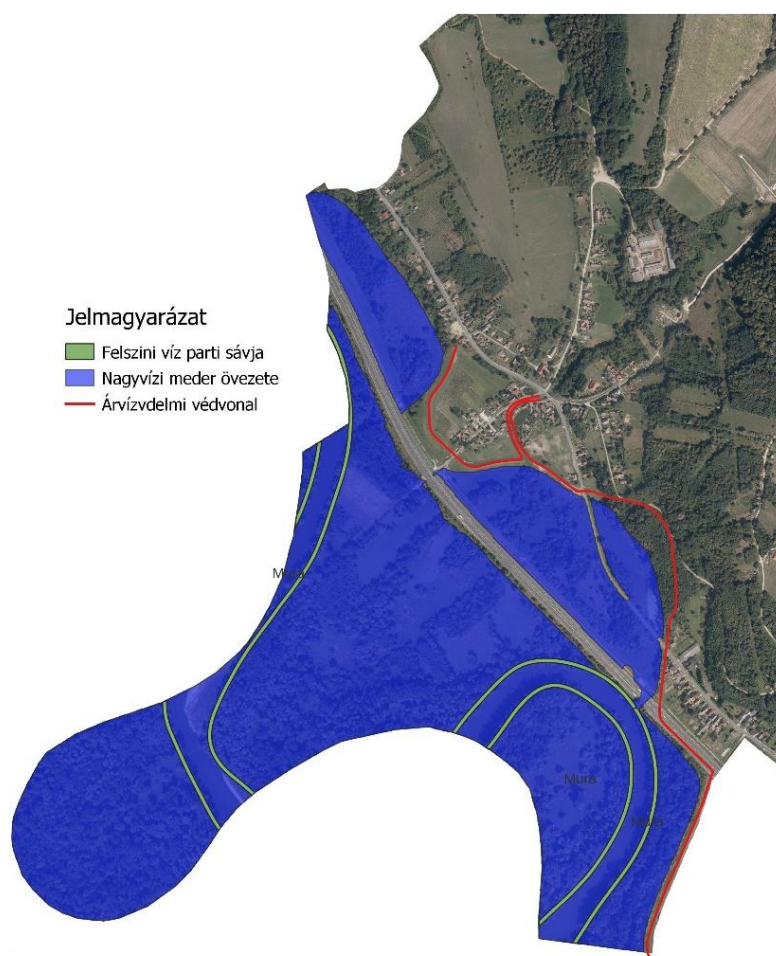
A települést érintő felszíni víztestek:

- Mura
- Juliánhegyi-árok
- Rátka-patak
- Holt-Mura; Murarátka község DK-i részén
- Mura-Bodzás-holtágrendszer (két településrész között)

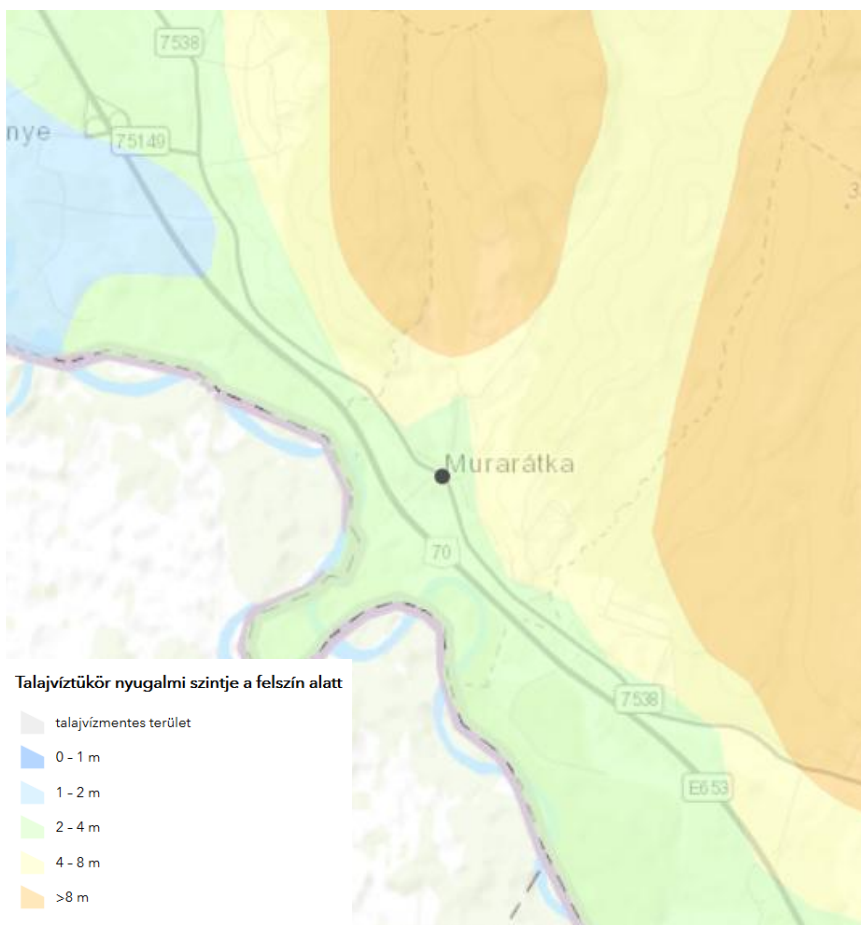

A település felszíni vizei

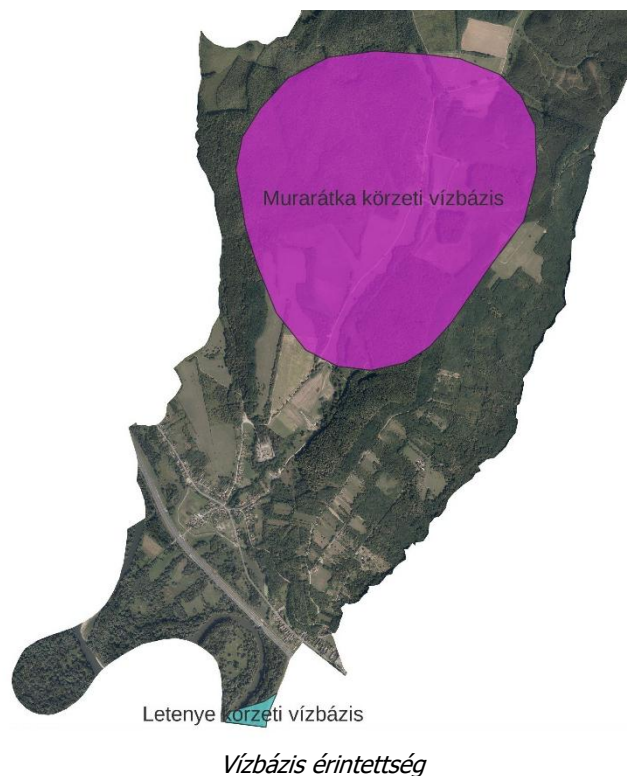

Felszín alatti víz:

Az Egerszeg-Letenyei-dombság összefüggő „talajvízben” szegény, a szintje a völgyekben is 4-6 m között áll csekély mennyiségben, a Mura-bal parti sík kistájon ellenben 2-4 m között mindenhol elérhető, mennyisége tetemes. Minőségileg főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű és a területen lágyabbnak mondható. A szulfáttartalom általában 60-66 mg/l alatt marad.

Nyugalmi talajvízszint

Murarátka közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete szerint érzékeny besorolású.

A rétegvizek mennyisége csekély. A népesebb településeknek van artézi kútja. Azok mélysége 50-150 m között váltakozik, de esetenként még sekélyebb fúrásokból is nagy vízhozamokat nyernek.

A település közigazgatási területét két vízbázis érinti:

- Murarátka körzeti vízbázis
- Letenye körzeti vízbázis

Talaj és talajvízvédelem szempontjából kockázatosnak számító nagylétszámú állattartás (sertéstelep) történik a településen.

11.4. Hulladékkezelés

Murarátka közigazgatási területén, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljesítésére jogosult, illetve kötelezett közszolgáltató a Vidris-Pannonia Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. (8800 Nagykanizsa, Vár u. 5. szám).

Az Önkormányzat közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésével, szállításával és ártalommentes elhelyezésével kapcsolatos közszolgáltatás végzésére a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság kijelölő határozata alapján a Lenti Hulladékkezelő Kft. (8960 Lenti, Templom tér 9.) jogosult és köteles, amely az elszállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet a Lenti 23/4 hrsz-ú szennyvíz átemelő telep szennyvízfogadó műtárgyába vagy Nagykanizsa települési szennyvíztisztító telep műtárgyába helyez el.

11.5. Levegőtisztaság-védelem

A levegő minőségének egyik meghatározó tényezője a települési légszennyezési kibocsátás. A többi településhez hasonlóan a légszennyezőanyag kibocsátások elsősorban a lakossági és közületi

gázfelhasználáshoz, a közlekedésből adódó levegőszennyezéshez, valamint az ipari létesítményekhez és szolgáltatói tevékenységekhez kötődnek, melynek hatásait tompíthatja, illetve ronthatja az adott település környezeti adottsága.

Levegőminőség szempontjából érzékeny területnek tekinthető az országos jelentőségű természetvédelmi terület. Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendeletben nem szerepel a település.

A település közigazgatási területére a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet alapján meghatározott határértékek vonatkoznak.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a 10. (Az ország többi területe) légszennyezettségi zónába tartozik, ahol a:

- kén-dioxid: F
- nitrogén-dioxid: F
- szén-monoxid: F
- szilárd (PM10): E

A kén-dioxid, nitrogén-dioxid és szénmonoxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladhatja meg, szilárd szennyezés esetén pedig a felső és alsó vizsgálati küszöb között lehet.

A közúti közlekedésből adódó légszennyezést elsősorban a M70 – Letenye (M7)-Tornyiszentmiklós autópálya, illetve a 7538 – Letenye-Lenti összekötő út forgalmai okozzák.

A légszennyezés tekintetében az országos közutak 2022. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalmi adatainak felhasználásával megvizsgáltuk a közlekedésből adódóan a településre jellemző levegőállapotot.

A gépjárművekre vonatkozó kibocsátási normák alapján a vizsgált útszakaszon áthaladó járművek teljes légszennyező anyag kibocsátását a következő táblázat részletezi.

Kibocsátás [mg/s m]	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM
M70 autópálya	0,8454	0,1377	0,4852	0,0061	0,0638
7538 út	0,2793	0,0423	0,0433	0,0004	0,0039

A fenti kibocsátási adatok alapján valamennyi szennyezőanyag tekintetében megállapítottuk, hogy azok mértéke az érvényben lévő határértékeket (4/2011. (I. 14.) VM rendeletben foglaltak) a lakóterületeken nem haladja meg. A vizsgált útszakaszokat az alábbi térkép ábrázolja.

Murarátka (fő) közlekedési vonalai

Murarátka közigazgatási területén bejelentés köteles légszennyező pontforrásról nincs tudomásunk.

Az üzemi és szolgáltató létesítmények légszennyező tevékenységeire és a légszennyező forrásokra 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet vonatkozik, az általuk kibocsátható légszennyező anyagok határértékeit pedig a 4/2011.(I.14.) VM rendelet állapítja meg. Káros mértékű, azaz határérték feletti légszennyezést a helyhez kötött források, a jelenleg ismert állapotban nem okoznak.

Az állattartó telepek elsősorban szagkibocsátásukkal terhelik a környezetüket, emellett a keletkező trágya elhelyezése, hasznosítása jelent megoldandó feladatot. Állattartó telep a községben nem üzemel, nagyüzemi állattartásra a meglévő épületállomány a védőtávolság miatt nem használható.

Egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező vállalkozás információnk szerint nem található a településen.

A településen levegőterhelést jelentenek még a lakossági fűtés során jelentkező kibocsátások. Számottevő lehet a vegyes tüzelés használata is melynek várható következménye a légszennyezés időszakos emelkedése.

Bizonyos építési-bontási munkák során is kerül por olyan mennyiségben a környezeti levegőbe, amely hosszabb-rövidebb ideig tartó szennyezettséget okoz.

Ezek a lokális és nem folyamatosan jelentkező hatások a település levegőjének minőségét alapvetően nem befolyásolják, azonban megszüntetésükre intézkedéseket kell kidolgozni.

Az allergén gyomnövények főként az utak mentén lévő árkokban fordulnak elő, melyek gyérítése az árkok, útpadkák és zöldfelületek rendszeres kaszálásával történik.

11.6. Zaj – és rezgésterhelés

Murarátka zajhelyzetének vizsgálata során – mint minden település vizsgálata során – három fő területre kell kitérni, melyek a közlekedés, az ipari/gazdasági tevékenységek, valamint a kulturális- és szórakoztatóipar.

A közúti közlekedési forgalom okozta zajterhelést a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 4. § (2) alapján határoztuk meg.

Vizsgálatunk során „AZ ORSZÁGOS KÖZUTAK 2022. ÉVRE VONATKOZÓ KERESZTMETSZETI FORGALMA” c. Magyar Közút KHT. kiadványát vettük alapul.

A közúti közlekedés zajhatásait a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben meghatározott zajterhelési határértékekkel hasonlítottuk össze. A zajterhelést (L_{Aeq}) a referenciatávolságban (út középvonalától mért 7,5m) határoztuk meg.

$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j}$, [dB]	M70 autópálya	7438. út
M_{nappal}	72,2	62,3
$M_{éjszaka}$	69,9	54,3

Az autót út forgalmából eredő zajterhelés – helyi ingatlantulajdonosok jelzése alapján – zavaróan hat a lakóterületek és a zártkert egyes részein.

A gyorsforgalmi út a zajvédő fallal takarva a Kossuth utcai házak mögött húzódik

Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, így a lakosságnak csupán kisebb részét érinti.

Információink szerint a településen zajvédelmi problémát, határértéket meghaladó zajkibocsátást üzemi létesítmény nem okoz, zajkibocsátási határérték megállapítására vonatkozó határozattal egy vállalkozás sem rendelkezik. A levegőtisztaság-védelmi fejezetben jelzett egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódóan kerülhet sor zajkibocsátási határérték megállapítására.

A települést érintő, zajvédelmi problémát okozó rendezvények, események ritkán kerülnek megrendezésre

11.7. Sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel. A testünket érő sugárzás származhat a világútból, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból, vagy akár a saját testünkben is.

Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttér sugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható. Élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét.

A villamos térerősség nagyságát a feszültség szinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fasoros árnyékolás jelentősen csökkenti a térerősséget
- épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültség szintű távvezetésektől: 750kV-40m, 400kV-20m, 220kV-10m, 120kV-5m.

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén, Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900MHz $4.500.000\mu\text{W}/\text{m}^2$, 1800MHz $9.000.000\mu\text{W}/\text{m}^2$. A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.

A távvezetékekkel, bázisállomásokkal a közmű fejezet foglalkozik részletesen.

11.8. Vizuális környezetterhelés

A vizsgálatok irreverzibilis vizuális környezetterhelést nem tártak fel. A tartós konfliktusok közé sorolhatók általában a roncsolt, felhagyott területek és elhagyott (külterületi) lakó épületek okozta konfliktusok. Konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra is.

A település belterületének utcaképét esztétikailag negatívan befolyásolja az elektromos légkábelek, telefonkábelek jelenlegi megjelenése, illetve az adótoronyok a település zártkertjében. A szolgáltatókkal a várható hálózatfejlesztések eredményeként a jövőben légkabel hálózat egy részének térszín alatt kialakításával ez javítható.

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettséggel is foglalkozni kell, ami a településen jellemzően a közvilágítást, illetve az M70-es autópályát és a forgalmából okozta terhelést jelenti (fényreklámok a településre nem jellemzőek).

A gondopzatlan holtág és az adótoronyok látványa a településen

11.9. Árvízvédelem

Murarátká a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint közepesen veszélyeztetettnek minősül.

Mobil gát használat közben (forrás: letenyemedia.hu)

Áradás a Mura-folyón (forrás: letenyemedia.hu)

11.10. Klímavédelem, éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás iránti sérülékenységet három tényező határozza meg. Ez a három tényező a kitettség, az érzékenység és az adaptációs kapacitás.

A kitettség alapvetően egy helyszínhez kapcsolódó tulajdonság. A kitettség elemzése arra válaszol, hogy egy adott helyszín milyen mértékben van kitéve egy adott éghajlatváltozási hatásnak.

Az érzékenység egy-egy rendszerhez kapcsolódó tulajdonság. Az érzékenység azt mutatja, hogy az adott beruházás egy adott éghajlatváltozási hatásra milyen mértékben érzékeny, mivel ezek az események károkat okoznak az utakban, épületekben, illetve az azok által betöltött funkciókban.

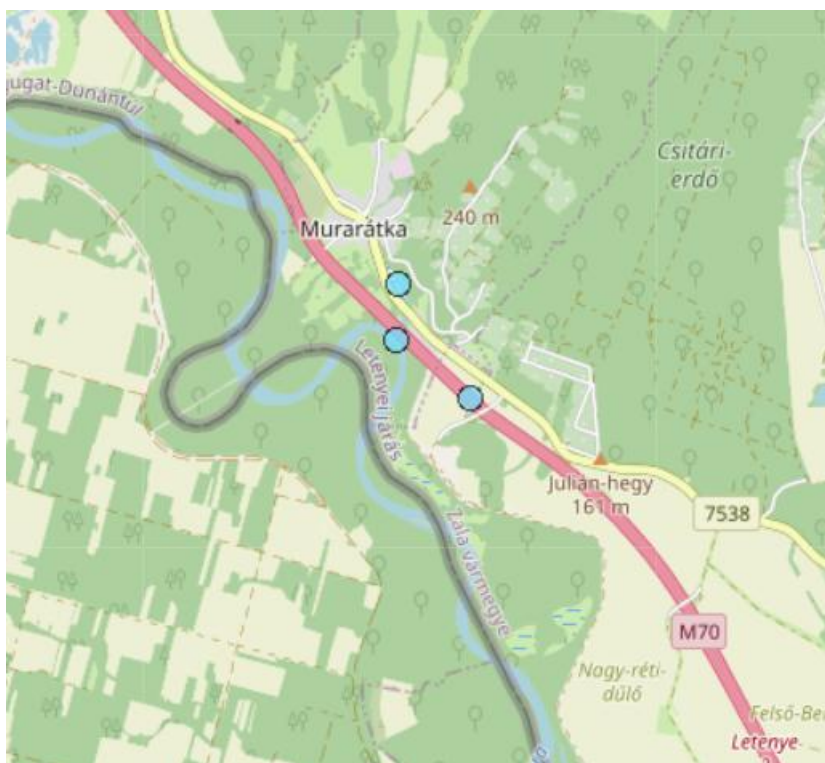

A kitettség és érzékenység együttes jelenléte szükséges ahhoz, hogy egy potenciális hatás lehetősége fennálljon.

Jelen dokumentációban a kitettség vizsgálata releváns.

A vizsgált terület tekintetében nem helyezkedik el fokozott kitettséget jelentő területen. Az országra általánosan jellemző változásra számíthatunk mind hőmérsékleti, mind csapadékviszonyok, illetve egyéb tekintetben, így kitettség tekintetében közepes mértékről beszélhetünk.

Villámárvíz vonatkozásában a vizsgált vízgyűjtők és kifolyási pontjaik tekintetében a települést érintő vizsgálat szerint erősebben veszélyeztetett (Mura folyó, Rátka patak és Juliánhegyi árok). (1-5 skálán négyes érték)

Villámárvíz veszélyeztetettség

11.11. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Általánosan elmondható, hogy környezeti konfliktusforrás jellemzően a lakóövezetek ipari–gazdasági–mezőgazdasági övezetekkel határos területein, illetve az elhagyott illegális hulladékok következtében jelentkezik.

A meglévő, működő telephelyekkel kapcsolatosan az általánosan időnként előforduló egy-két szembenálló fél esteit leszámítva, kirívó konfliktushelyzet nem tapasztalható. Ugyanez elmondható a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozóan is. Az előforduló környezeti konfliktusok nem mindig, sőt, általában nem jelentik a környezet károsítását is, hanem elsősorban ez ellenérdekű felek (pl. lakó-gazdálkodó) érdekeinek ütközéseit jelentik.

Információink alapján az elmúlt években környezetvédelmi bírság kiszabására nem került sor.

12.A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

12.1. Természeti adottságok

Természeti adottságok

Murarátka Község közigazgatási területe a Zalai-dombság középtáj következő két kistájában terül el:

A község É-i része:

Nagytaj: ..... Duna–Tisza-medence
Nagytajrészlet: ..... Nyugat-magyarországi-peremvidék
Középtáj: ..... Zalai-dombság
Kistáj ..... **Egerszeg–letenyei-dombság**

A község D-i része:

Nagytaj: ..... Duna–Tisza-medence
Nagytajrészlet: ..... Nyugat-magyarországi-peremvidék
Középtáj: ..... Zalai-dombság
Kistáj ..... **Mura-bal parti sík kistáj**

A két kistáj határvonala nagyjából a településtől ÉK-re húzódhat, közel egy kilométerre párhuzamosan az M70-es autópályával. A kistájak közötti határvonalak legtöbbször nem meghatározott, nem egyértelmű vonalak. Ebben az esetben sincs a tájban olyan tájelem, ami a két kistáj közötti határvonalat egyértelműen jelezné.

A Zalai-dombság felosztása (forrás: hu.wikipedia.org)

A természeti adottságokat e két kistáj jellemzői alapján értékeljük (*MAGYARORSZÁG KISTÁJAINAK KATASZTERE, MTA FÖLDRAJZTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET, BUDAPEST, 2010.*). Az értékelésbe nem vonjuk be a közlekedés, a településhálózat és a népesség témákat, melyek a jelenlegi tájvizsgálat szempontjából érdektelenek vagy kisebb jelentőségűek. A következőkben egymás mellett mutatjuk be a két kistáj jellemző tulajdonságait:

Domborzat

<i>Egerszeg–letenyei-dombság (Murarátka É-i része)</i>	<i>Mura-bal parti síkság (Murarátka D-i része)</i>
<p>A település a Válicka és a Principális-völgy között, a Felső-Zalától a Muráig nyúló, kettős osztatú eróziós dombsági terület része. É-i, keskenyebb részének felszín alaktani jellegét a szabályos É–D-i irányú tagoltság, a jellegzetes meridionális völgyhálózat és a köztes kiemelt lapos tetejű keskeny (2–4 km) hátaik haránt irányú szabálytalan feldaraboltsága határozza meg. A völgyközi hátaik egységesen É–D-i irányba lejtősödnek. A jégkorszaki vályoggal borított felszín deráziós völgyekkel és fülkékkel aprólékosan tagolt, a völgyek mélyek (100–150 m), lejtőik meredek (10–15°), a völgyközi hátaik keskenyek, szabdaltnak és erősen erodáltak. Az átlagos relatív relief 58 m/km². A táj DNY-i részén (Murarátka is ide tartozik), az Alsó-Válicka-Mura közti területen – a szoros értelemben vett Letenyei-dombságon – megváltozik az eróziós dombság felszínalaktani képe. Itt a terület jelentős ópleisztocén felboltozódás következtében az É–D-i irányú szerkezeti vonalakat másoló völgyek között erősen tagolt dombsorok alakultak ki, amelyeket szigetszerűen kiemelkedő aszimmetrikus dombhátaik és dombtetők jellemeznek. A tájrész függőleges tagoltságának mértékét kifejező átlagos relatív relief (85 m/km²) az egész Zalai-dombságon a legnagyobb.</p>	<p>A Mura széles szerkezeti árkanak magyarországi bal oldali pereme. A Kerka torkolatától Molnárig a Letenyei-dombság D-i, meredek peremét követi a folyó idősebb és fiatalabb teraszrendszere. Idősebb teraszait csak kavicsfoszlányok őrzik a folyó vízszintje alatt 30–40 m magasságban. Murarátkától a fokozatosan kiszélesedő völgyisíkot a Mura újpleisztocén teraszrendszere és óholocén ártere uralja.</p>

Földtan

<i>Egerszeg–letenyei-dombság (Murarátka É-i része)</i>	<i>Mura-bal parti síkság (Murarátka D-i része)</i>
<p>A mélyszerkezetet jelentősen befolyásolja, hogy a kistáj D-i részét átszeli a Balaton-vonal, ettől É-ra a medencealjzatot triász és kréta időszerű karbonátos képződmények, valamint karbon gránit, továbbá devon és szilur metamorf kőzetek alkotják, a D-i részen pedig más jellegű újpaleozoos és mezozoos képződmények dominálnak. A középső sávban eocén szubvulkáni testek találhatók.</p>	<p>Az alaphegységet újpaleozoos és mezozoos képződmények alkotják. Letenye térségében eocén szubvulkáni képződmények vannak. A kistáj jellemző képződménye és egyetlen hasznosítható nyersanyaga a folyóvízi kavics.</p>

Éghajlat

<i>Egerszeg–letenyei-dombság (Murarátka É-i része)</i>	<i>Mura-bal parti síkság (Murarátka D-i része)</i>
<p>A kistáj éghajlata mérsékelt hűvös, mérsékelt nedves, de DNY-on már a nedves éghajlat felé hajlik. Az évi középhőmérséklet: 9,4–9,8 °C, évi csapadékmennyiség DNY-on meghaladja a 770 mm-t, az É-i részeken viszont már 700 mm körüli értéket mutat. Az évi napfénytartalom: 1920–1960 óra (nyári negyedévben 750–760, télen 190 óra). A téli félévben átlagosan 35–40 hótakarós nap valószínű, a magasabb részeken 40 fölött. Az átlagos maximális hóvastagság 18–22 cm, D-en 25 cm fölött. Az uralkodó szélirány É-i és D-i. Az átlagos szélesség 2,5 km/h. A táji adottságok és az éghajlat a kevésbé hőigényes és nagyobb vízigényű kultúrnövényeknek és az erdőgazdálkodásnak kedvez.</p>	<p>A kistáj mérsékelt hűvös, mérsékelt nedves éghajlatú. Az évi napfénytartam mintegy 1900 és 1920 óra közötti, amelyből nyáron 750–760 óra körüli, télen mintegy 190 óra napsütés várható. Az évi középhőmérséklet átlagos értéke 9,6–9,8 °C. A vegetációs időszak középhőmérséklete kevéssel 16,0 °C fölött. A legmelegebb nyári nap maximum hőmérsékletének sokévi átlaga 33,0 °C, a leghidegebb téli napoké –17,0 °C körüli. A csapadék évi mennyisége az országos átlagnál magasabb: évi 750–780 mm. A hótakarós napok átlagos száma mintegy 35–40 nap, az átlagos maximális hóvastagság 23–26 cm. Az É-i szelek uralkodók, de elég jelentős a Mura-völgygel párhuzamos, ÉNy–DK-i irányú szelek gyakorisága is. Az átlagos szélesség kevéssel 2,5 m/sec értéket mutat. Az éghajlat az erdőgazdálkodás és az állattenyésztés szempontjából kedvező.</p>

Vizek

Egerszeg–letenyei-dombság (Murarátka É-i része)	Mura-bal parti síkság (Murarátka D-i része)
<p>A felszíni csapadékvizek a kistáj É-i részén a Zala, D-i részén a Mura felé (D-i irányba) folynak le. A kis patakok is ritkán száradnak ki. Vizük általában tiszta. A nem számottevő mennyiségű talajvíz átlagos mélysége 4–6 m között változik. Kémiai jellege kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Sok a nitrát-előfordulás. A völgytalpak általában vizenyősek. A rétegvizek mennyisége nem jelentős, artézi kutak száma kevés. Mélységük általában 100–200 m közötti, helyenként tekintélyes vízhozamokkal.</p>	<p>A kistáj a Mura bal oldali völgy síkja az országhatár elérésétől a Drávába torkolásáig. A Mura hazai hossza 47 km. A Murán hazánkban csak Letenyénél vannak vízjárási adatok. Az itteni vízfolyások különleges adottsága, hogy ősszel is lehetnek árvizek, bár azok leginkább nyár elején jelennek meg, míg a kisvizek a nyár végén. A Mura vízminősége II. osztályú, de kisvízkor III. osztályú is lehet. A mellékpatakok tiszták. A kistáj hét tava közül hat természetes eredetű. A talajvíz 2–4 m között mindenhol elérhető, mennyisége tetemes. Perifériális fekvése ellenére is vízbázist jelent. Kémiaileg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. A rétegvizek mennyisége csekély. A népesebb településeknek van artézi kútja. Azok mélysége 50–150 m között változik, de esetenként még sekélyebb fúrásokból is nagy vízhozamokat nyernek. Letenyén és Semjénházaán hévizet is feltártak.</p>

Talajok

Egerszeg–letenyei-dombság (Murarátka É-i része)	Mura-bal parti síkság (Murarátka D-i része)
<p>A kistáj eróziós-deráziós völgyekkel tagolt dombsági felszínét periglaciális vályogon, A Principális menti meredek domboldalakon homokon képződött agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják, melyek mechanikai összetétele – talajképző kőzettől függően – vályogtól homokig változik. Vízgazdálkodásuk és termékenységük is a textúrával változik. A vályog talajokon képződött talajok termékenyebbek, a homokon képződtek gyengébb termékenységűek. A folyóvölgyek hordalékain réti, lápos réti, valamint lecsapolt és telkesített síkláp talajok képződtek. Mechanikai összetételük agyagos vályog.</p>	<p>A kistáj teraszmaradványain kavics, egyébként agyagtól homokig változó hordalékanyag található. A kistáj völgyet szegélyező felső szakasza magasabb térszínei löszös üledékeinek talajtípusa a pszeudoglejes barna erdőtalaj (40%). Mechanikai összetétele vályog, vízgazdálkodása kedvezőtlen, gyengén savanyú kémhatású és gyenge termékenységű. Murakeresztúrtól K-re nagy területen, homokos üledéken agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek (25%). Mechanikai összetételük homok, vízgazdálkodásuk a homokra jellemzően kedvezőtlen. A folyóvölgy talajait az öntésanyagokon kialakult réti, de főként a fiatalabb öntés réti talajok alkotják 2, illetve 33%-os területi részarányban. A Mura-alluvium öntés réti talajainak mechanikai összetétele agyagos vályog, vízgazdálkodásukra a nagy vízraktározó és a jó víztartó képesség jellemző, de kis szervesanyag-tartalmuk miatt termékenységük gyenge. Szénsavas meszet nem tartalmaznak.</p>

Növényzet

A vizsgált terület a Magyarország nagy részén elterülő Pannóniai Flóratartomány (*Pannonicum*) Dél-Dunántúl flóraidékének (*Praeyllyricum*) Belső-Somogy flórajárásába (*Somogyicum*) tartozik.

Egerszeg–letenyei-dombság (Murarátka É-i része)	Mura-bal parti síkság (Murarátka D-i része)
<p>A dombvidék potenciális erdőterület, természetes gyepek léte valószínűtlen. A terület jelentős részén bükkösök, de a völgyaljakban gyertyános-tölgyesek és égerligetek is kialakultak. Jellegzetesek a települések környékén található gyümölcsösök. Az inváziós terhelés alacsony, többnyire a zártkertek környékén és a völgyekben találkozhatunk nem őshonos fajokkal. A dombság erdei többnyire ma is jó természetességűek, bár az intenzív erdőgazdálkodás és a nem őshonos</p>	<p>A Mura partjai mentén fűz-nyár ligetek, a folyótól távolabb tölgy-kőris-szil ligetek, míg a folyó zátonyain bokorfüzesek a jellemző természetes élőhelyek. A holtágak és a befolyó kisvizek környezetében égerligetek alakultak ki. Az őrtilos Szentmihályhegy oldalában illír bükkösök tették még változatosabbá a kistáj potenciális vegetációját. Az aktuális erdei vegetációban jelen vannak az akác- és nemesnyár-</p>

<p>fafajok előtérbe helyezése átalakította az eredeti erdőtársulásokat. A völgyekben a kaszálórétek, a dombokon a zártkertek értek el jelentős térfoglalást. A völgyalji kaszálóréteket ma többnyire már nem kezelik, beerdósültek vagy erdősítették őket. Több esetben másodlagosan a bükkösök helyén mészkerülő jellegű erdők alakultak ki. Az erdei flórában hangsúlyos szerepük van a nyugat-dunántúli elemeknek (erdei ciklámen – <i>Cyclamen purpurascens</i>, erdei galaj – <i>Galium sylvaticum</i>, magyar varfű – <i>Knautia drymeia</i>) és a szubmediterrán fajoknak (zalai bükköny – <i>Vicia oroboides</i>, tarka lednek – <i>Lathyrus venetus</i>, pirítógyökér – <i>Tamus communis</i>). Gyakori élőhelyek: K2, K5, OB, RC, J5 közepesen gyakori élőhelyek: K1a, RB, E1, P7, H4 ritka élőhelyek: B5, OA, RA, D5, J2. Fajsza: 800–1000; védett fajok száma: 40–60; özőnfajok: aranyvessző-fajok (<i>Solidago spp.</i>) 3, akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) 2, japánkeserűfű-fajok (<i>Reynoutria spp.</i>) 1.</p>	<p>ültetvények, melyeknek viszonylag csekély térfoglalásuk. A síkság erdeit a szántóföldi művelés érdekében már régen kiirtották, a Mura szabályozásával az erdők és a másodlagos üde-nedves gyepek a hullámtérre szorultak vissza. A töltéseken kívüli gyepek maradványait az utóbbi évtizedekben szántották fel. A hullámtér nagy részén napjainkra szűnt meg a gyepegzalkodás, a rétek helyén nagy kiterjedésű aranyvessző-állományokat és faültetvényeket találunk. A Mura menti kavicsbányászat során több természetközeli élőhely semmisült meg. Az erdei flórában a ligeterdei elemeknek dominálnak (hóvirág – <i>Galanthus nivalis</i>, bogláros szellőrózsa – <i>Anemone ranunculoides</i>, nyári tőzike – <i>Leucorum aestivum</i>), több nyugat-dunántúli faj is előfordul (magyar varfű – <i>Knautia drymeia</i>, erdei galaj – <i>Galium sylvaticum</i>, szártalan kankalin – <i>Primula vulgaris</i>). Az őrtilos Szentmihályhegy bükkösein hazánkban unikális illír fajai a pofók árvacsallán (<i>Lamium orvala</i>), hármalevelű szellőrózsa (<i>Anemone trifolia</i>) és hármalevelű fogas-ír (<i>Dentaria trifolia</i>). A folyó mentén számos hegyvidéki faj (parti fűz – <i>Salix elaeagnos</i>, csermelyciprus – <i>Myricaria germanica</i>, csipkeharaszt – <i>Selaginella helvetica</i>) is lejutott a síkságra. Gyakori élőhelyek: J4, K5, K2, OC, J5; közepesen gyakori élőhelyek: OA, OB, P2a, A23, E1; ritka élőhelyek: A4, H4, I1, D5, R1. Fajsza: 600–800; védett fajok száma: 40–60; özőnfajok: aranyvessző-fajok (<i>Solidago spp.</i>) 3, akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) 1, japánkeserűfű-fajok (<i>Reynoutria spp.</i>) 1., tájidegen őszirózs-fajok (<i>Aster spp.</i>) 3, kisvirágú nebánsvirág (<i>Impatiens parviflora</i>) 1.</p>
--	---

Tájföldrajz

Fogalom meghatározás: a tájföldrajz a legkomplexebb geográfiai szakterület, területi szemléletű szintézise a természetföldrajzi és a földhasználaton, a településföldrajzon keresztül a társadalmi-gazdasági adottságoknak. Összetettsége miatt nem kezdő kutatóknak való téma, valódi tájföldrajzossá évtizedek alatt alakulhat, fejlődhet valaki, ha időközben nem horgonyoz le valamely földrajzi részterületnél, pl. geomorfológiánál, biogeográfiánál, vagy demográfiánál és sikerül megőriznie érdeklődését a földrajzi tájak komplexitása iránt. A tájföldrajz különleges vonása, hogy az egyes tájtípusok meghatározásánál nem lehet eltekinteni az adott terület egység látványától, vizuális habitusától (Csorba 2021.). Tájföldrajzi szempontból Murarátka Község közigazgatási területe a következő két kistáj területén fekszik:

A település É-i része:

Nagyfaj: .....Duna–Tisza-medence

Nagyfajrészlet: .....Dunántúli-dombvidék

Középfaj: .....Zalai-dombság

Kistáj ..... **Letenye-Egerszegi-dombság**

A vizsgált terület a 765 km² területű kistáj D-i részén található.

Topográfiai helyzet és domborzattípus: A zalai völgyközi háta Ny-i tagja, erős eróziós tagoltsága ellenére egységes dombvonulatként emelkedik ki a környező völgytalpokról. A domborokat elválasztó É–D-i irányú völgyek kialakulásában ma újra nagyobb szerepet tulajdonítanak a jégkorszaki szélnek. **Éghajlati körzet:** Mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves, É-i részén mérsékelt meleg – mérsékelt nedves térség. **Vízrajz:** A nyíltvízi, ill. mocsaras felszín aránya 1,8%, ami főleg a kistájhoz tartozó Principális-csatorna és a Szévíz vízenyős völgytalpának köszönhető. A legnagyobb szabad vízfelület a Miklósfai-halastó. **Földhasználati arányok és tendenciák:** 36% erdő (mérsékelt csökkenő arány), 31%

szántófield (változatlan), 10% pedig gye (változatlan) területi részesedéssel. Az OTTrT szerint a kistáj nagyobb része erdőgazdálkodási térség. Söjtör és Hahót környékén vegyes, a Principális-csatorna mentén pedig a szántófieldi területhasználat jellemző. **Földrajzi tájtypus:** Eróziós-deráziós dombsor, ahol agyagbemosódásos és Ramann-féle barna erdőtalajon megtelepedett erdeifenyővel elegyes bükk és gyertyános-tölgyesek között jelentős a szántófieldek aránya. A dombvonulatot tágas, teraszos völgyek keretezik, a kistájhoz tartozó Principális-völgy réti talaját rét és szántófieldi gazdálkodás hasznosítja. **Emberi hatáserősség:** Az emberi tevékenység mérsékelt bolygatta, mezo- és β -euhemerób tájtypus. A domborzat és a vízhálózat átalakíthatósága közepes, megváltozott a talaj víz- és oxigénháztartása, a természetközeli növényzet pedig visszaszorult a kistáj területének harmadára. Az 1990 és 2018 között bekövetkezett felszínborítás-változások szerint táji szinten erősödött az összesített antropogén terhelés. **Beépítettség és településfejléttség:** A beépítettség 4,2%-os (2000: 3,7%), az országos átlaghoz (6,2%) képest alacsony. A természeti élőhelyeket a közutak, vasútvonalak és a települések csak kismértékben fragmentálják, súlyozott értéke 2,0 km/km², (az országos átlag 3,4). A gazdasági, infrastrukturális és társadalmi fejlettség komplex mutató szerint a kistáj kb. 40%-át foglalják el elmaradott térségek (nagyjából Börzönce környéke és a Borsfától Ny-ra eső tájrészleten található települések tartoznak ide). **Tájmetriai adatok:** A kistáj területhasználati szerkezetét bemutató CORINE foltok átlagos nagysága 1,39 km², majdnem pontosan annyi, mint az ország önálló-, hegylábi-, ill. medencedombságaira jellemző középérték (1,36 km²). A Shannon-diverzitás, vagyis a tájhasználati változatosságát jelző szám magas, 1,72 (az országos átlag 1,41). **Természeti veszélyek:** A lejtős tömegmozgások és a felhőszakadások okozhatnak károkat. Itt 1931 és 2015 között csupán 8–10 súlyosan (PAI>6) aszályos év volt. Az éghajlatváltozás becsülhetően közepes mértékben fogja átalakítani a jelenlegi tájhasználatot. **Természetvédelem:** A kistájban csak Natura 2000 területek vannak, 31%-a tartozik a különleges természetmegőrzési típusba, 0,9%-a a madárvédelmi kategóriába. **Értéktár:** Az értéksűrűség közepes szintű, elsősorban a régészeti lelőhelyeknek és az egyedi tájértékeknek köszönhetően. A kistájnak 70%-át javasolták bevonni a tájképvédelmi intézkedésekbe. Ez alól kivétel a Letenye és Nagykanizsa közötti, erdőtakaró nélküli tájrész, valamint a táj Söjtör és Pölöskefő környékén lévő, ugyancsak erdőmentes része. **A tájkarakter földrajzi összetevő:** A kistáj É–D-i futású völgyközi hátság, K-en az azzal párhuzamos Principális-völgygel. Vizuálisan az erdők és a szántók közel azonos aránya jellemző. Az erdőfedte dombvonulat gerincén is vannak szántófieldek, de jellemzően a hátság lejtőinek derekától és a Principális-völgyben nyújtanak nyílt, gondozott tájképet. A parlagok aránya alacsony 3%. A összeépülő falvak szabályos módon a legalsó ármentes teraszon sorakoznak. A rossz vízlevezetésű völgytalpon a szántók nedves kaszálórétekkel váltakoznak. A névadó Zalaegerszegnek valójában csak városperemi területe tartozik a kistájhoz, de központi funkciók tekintetében a megyeszékhely hatása egyértelmű. D-en Nagykanizsa tölt be hasonló szerepet. A lakosság önazonosságát, topográfiai lokalizálás esetén a „zalai” jelző fejezi ki, aminek nincs erőteljes természetföldrajzi, tájképi töltete. Talán az erdőborította, csapadékos dombsági jelleg lehet ismert. (A Szalaság mint történeti tájnév etimológiailag szintén a Zala folyónévre vezethető vissza.)

A település D-i része:

Nagyfáj:.....Duna–Tisza-medence

Nagyfájfészlet: .....Dráva–Száva-vidék

Középfáj: .....Közép–Dráva menti síkvidék

Kistáj .....**Alsó–Mura-sík**

(A korábbi Mura balparti sík kistáj, a Kerka torkolatvidéke nélkül)

A vizsgált terület a 184 km² területű kistáj ÉNy-i szegletében terül el.

Topográfiai helyzet és domborzattypus: A Zalai-dombság és a Dráva–Mura menti Alpokalja tagolt dombháta közé zárt teraszos völgyfész. **Éghajlati körzet:** Mérsékelt meleg – mérsékelt nedves térség. **Vízrajz:** A nyílt víz-, ill. vizenyős, mocsaras felszínek aránya 3,9%, magasabb az országos 2,8%-nál. **Földhasználati arányok és tendenciák:** 53% szántófield (erősen csökkenő arány), 22% erdő (változatlan), 5,7% pedig a beépített felszínek területi részesedése. Az OTTrT szerint a kistáj vegyes területhasználatú térség. **Földrajzi tájtypus:** Folyómenti hullám- és mentesített ártér, ahol réti és öntéstalajokon mezőgazdasági kultúrtáj dominancia mellett jelentős liget- és láperdő maradványok vannak. **Emberi hatáserősség:** A kistáj Ny-i fele β -euhemerób, DK-i része polihemerób kategóriába került. Jelentős volt a vízrendezés, a Kerka mentén a talajok meliorációja. Természetközeli növényzet a kistájnak csak 20%-át fedi. Az 1990 és 2018 között bekövetkezett felszínborítás-változások szerint erősödött az összesített antropogén terhelés. **Beépítettség és településfejléttség:** A beépítettség szintje

(5,7%) közel van az országos átlaghoz (6,2%). Az utak, vasutak és a települések által bekövetkezett élőhely-felszabdalódás mértéke is eléri az országos átlagot 3,4 km/km². A gazdasági, infrastrukturális és társadalmi fejlettség komplex mutató szerint a kistájban nincs elmaradott település. Tájmetriai adatok: A kistájat reprezentáló CORINE foltok átlagos nagysága 1,02 km², ami az ország síkvidékeire jellemző adathoz (2,43 km²), sőt az országos középértékhez (1,9 km²) viszonyítva is jóval mozaikosabb tájat jelent. A Shannon-diverzitás, vagyis a tájhasználat változatosságát kifejező szám magas 1,63 (az országos átlag 1,41). Természeti veszélyek: A természetes folyamatok általi veszélyeztetettség jelenleg gyengén közepes mértékű, a villámárvizek és a szélrózsió okozhat jelentős károkat. 1931 és 2015 között csak 8–10 súlyosan aszályos (PAI>6) évet regisztráltak. A prognosztizált éghajlatváltozás valószínűsíthetően közepes mértékben fogja érinteni a jelenlegi tájhasználatot. Természetvédelem: A kistáj nem bővelkedik természetvédelem alatt álló területekben csupán 0,8%-a tartozik a Duna–Dráva NP-hoz. 10%-át teszi ki a Mura menti TK és 18%-a élvezi a Natura 2000 különleges természetmegőrzési kategóriába sorolás előnyeit. Értéktár: Letenye környékén magas az egyedi tájértékek száma. Az épített környezet értéksűrűsége viszont alacsony, nincs számottevő történeti települési potenciál. A Mura-folyó mentét, ill. a Murakeresztúrtól K-re lévő erdők környékét javasolták tájképvédelmi területnek minősíteni. A tájkarakter földrajzi összetevői: A kistáj a Mura balparti ártéri síkjának magyarországi szakasza, habitusának fontos eleme az ártéri ligeterdők övezte folyó. A folyótól távolodva kisparsellás, majd az ármentes térszíneken egyre nagyobb méretű szántóföldek következnek. A parlagon maradó termőföldek aránya alacsony, a kistáj összességében átlagosan gondozott, rendezett benyomást kelt. A félig zárt táji látványt a Mura maga az erdős kísérvénnyezet miatt csak mérsékelten befolyásolja, szeszélyesen kanyargó látványos futása csak a közvetlen vízparti táj látványértékét emeli. Letenye egyértelmű tájközpont, a kistáj identitása a Muraközi etnikai centrum felé irányul, amelyet itt kevésbé sorvasztott el az országhatár. A folyó síkjának nagyobb része horvát területen folytatódik, a topográfiai önelhelyezés számára kevés jól azonosítható, kiemelkedő domborzati objektum adódik. A legközelebbi horvátországi magas hegység, az Ivanščica (1061 m) távoli, csak a látóhatár peremén felbukkanó viszonyítási pont.

Murarátka természeti adottságai

Murarátka domborzata változatos. É-i részére a dombsági formák jellemzők, D-i része alföldi jelleget mutat. A település teljes közigazgatási területe 150 és 320 mBf tszf-i magasságon fekszik. A település belterülete jellemzően 150–190 mBf-i magasságban található. A település legmagasabb része a közigazgatási terület ÉK-i részén fekszik. Legmélyebb terület a DNy-i részen, a Mura völgyének alján, a vízfolyás közelében található.

A település belterületének mikroklímáját a változatos terepfelszín, az épített elemek és a növényzet egymáshoz viszonyított aránya befolyásolja. Növényzet nélküli felszínen a besugárzás nagyobb, a hó hamarabb elolvad, a terület nyáron gyorsabban kiszárad. Az É-i, ÉNy-i uralkodó szelektől a Letenyei-dombság árnyékoló hatása biztosít némi védelmet, azonban a Mura-völgyében a szél a terepfelszínen akadálytalanul halad végig. A felszíni csapadékvizek a Mura vagy a település közigazgatási területét ÉK–DNy irányban kettészelő Rátkai-patak felé folynak, melyek befogadója szintén a Mura.

12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

Tájtörténeti vizsgálat

A tájtörténet vizsgálatában elsősorban a hazánk közel 240 évre visszavezethető térképészeti anyagait (katonai térképeit) vettük figyelembe. Az előtte lévő korszakokra csupán feltételezéseink lehetnek, amit kordokumentumokkal jelen vizsgálatban alátámasztani szükségtelen. A település tájföldrajzi helyzete miatt azonban számos következtetés vonható le.

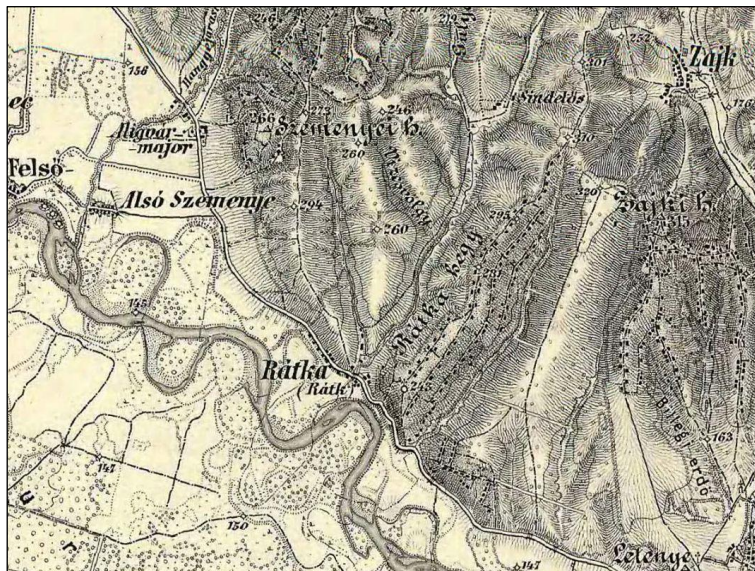
A XVIII. századvégén készült I. katonai felmérés sematikus ábrázolása szerint a jellemző tájhasználat a településtől É-ra és a Mura árterén az erdőgazdálkodás, a Rátkai-patak mentén keskeny sávban pedig a mezőgazdálkodás lehetett. A magasabb térszínek, a változatos domborzatú, többnyire erdővel fedett területek a térképen jól kirajzolódnak. A Mura árterén a növényzet ábrázolása eltérő, ami arra utalhat,

[illegible]

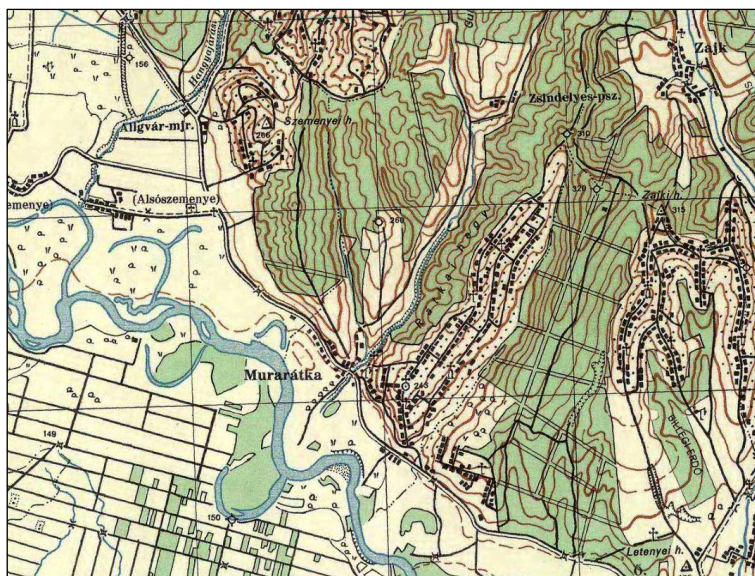

A XIX. század utolsó harmadában, a III. katonai felmérés keretében készült térképen már jól kirajzolódik a mikrodomborzat és a vonalas tájelemeket (árkokat, patakokat, utakat) kísérő fasorok, erdősávok. A külterületi útrendszer gyakorlatilag elérte a mai nyomvonalhálózat formáját. A Rátkai-hegy kertes mezőgazdasági területei hangsúlyosabbak a tájképben, mint maga a település. Az erdőterület továbbra sem csökkent.

A vizsgált tájrészlet ábrázolása a III. katonai felmérésen (1869–1887)

A legnagyobb tájalakító tevékenységet a XX. század második felében élte át a település és lakossága. A mezőgazdaságot téjeszesítették, a közutakat szilárd burkolattal látták el és a település lakosságának növekedése miatt a lakott terület is nagyobbá vált. A községben kiépült a közműhálózat (víz, villany, közvilágítás), a külterületen magasfeszültségű légvezetékek, a településközpontban számos középület épült. A XX. század második felére a nagy területű táblák, intenzíven művelt szántóterületek nagysága növekedett, az erdőgazdálkodás dominanciája jelentős és a Murát kísérő vizenyős területeken a rét- és legelőgazdálkodás továbbra is megmaradt.

A vizsgált tájrészlet ábrázolása a IV. katonai felmérésen (1941)

A XX. század legvégén, a XXI. század legelején a településen legnagyobb mértékben az M7 autópályát Szlovéniával összekötő, a Murával párhuzamosan húzódó M70-es autótút építése módosította a tájat és a tájszerkezetet. A település külterületén azonban az erdőterületek továbbra is dominánsak, ami a főúttól ÉK-re a tájszerkezetet és a tájgazdálkodást a mai napig is meghatározza.

A tájhasználat értékelése

A tájhasználat a tájpotenciál adottságainak társadalmi célú igénybevétele. A tájpotenciál a táj teljesítőképessége, amelynek alkotói az adott tájegység egymással kölcsönhatásban álló ökológiai, ökonómiai és tájképi potenciáljai. A tájpotenciál kifejezi a tájhasználat lehetséges mértékét, azt, hogy egy táj milyen mértékben alkalmas a társadalom sokrétű igényeinek kielégítésére. Más megfogalmazás szerint a tájhasználat a természetes rendszerekbe való olyan mesterséges, antropogén beavatkozás, amely a természet adta lehetőségeket tudatos, célirányos, egyéni vagy közösségi célok szolgálatába állítja.

Murarátka Község közigazgatási területén a mező- és erdőgazdasági tájhasználat domináns, de ezen kívül többféle tájhasználat (pl. települési, közlekedési, kertes mezőgazdasági, vízgazdálkodási stb.) található, melyek tükröződnek a tájszerkezetben is. A továbbiakban a település egyes tájhasználatait mutatjuk be.

Települési tájhasználat: Murarátka területén a települési tájhasználat kettő, egymástól közel 500 méterre elhelyezkedő településrészre (Murarátka és a tőle K-re elterülő, kisebb Újrátka) koncentrálódik. A két különálló egység nem épült egybe, még mindig jelentős közöttük az elválasztás, bár a 7538 jelű közút összeköti őket. A településszerkezet a községen átvezető 7538 jelű közútra, illetve az erről szinte sugárirányú leágazó utakra szerveződik. Jelentős méretű külterületi lakott településrész nincs, azonban a Rátkai-hegy kertes mezőgazdasági területén (hajdani zártkert) lévő ingatlanok némelyikét állandó tartózkodásra is használják.

Közlekedési tájhasználat: a település közigazgatási területén, külterületén, a közlekedési tájhasználat domináns, ugyanis a K felől szomszédos Letenye az M7 autópálya hazai végpontja, illetve innen ágazik le az M70-es autótút Szlovénia felé, mely Murarátka település és a Mura között a község közigazgatási területét is átszeli, bár leágazó–felhajtó csomópont a község területén nincs. Így a település a regionális és a hazai jelentőségű közlekedés mellett a nemzetközi közlekedési hálózatban is fontos szerepet tölt be. A belterületi utak többsége (változó minőségű) aszfaltburkolattal ellátott, a külterületen inkább a földutak vagy a zúzalékkal burkolt utak dominálnak és tárják fel a tájrészletet. A település közigazgatási területén vasútvonal nem található (legközelebb Rédics és Murakeresztúr). Légi közlekedés nem jellemző. Repülőtér a település területén nincs. Az országhatárként is funkcionáló Mura, mint vízfolyás, jelentős közlekedési útvonalként nem jön számításba, azonban kisebb vízitúrák helyszíne.

Túrázás a Mura folyón (forrás: funiq.hu) háttérben a Szent Orbán kápolna

Erdőgazdasági tájhasználat: Murarátka területén az erdőgazdasági tájhasznosítás domináns szerepű, mivel az ott található erdőterületek a Zalai-dombság D-i nyúlványaihoz tartozó, a dombságot csaknem összefüggően fedő több ezer hektáros erdő részét képezik. Ezen a településrészen a termőhelyi adottságok függvényében jobbra gyertyános-tölgyesek, gyertyános-kocsánytalan tölgyes-bükkösök és gyertyános-bükkösök találhatók. A település középső részén (lakott területek és a Rátkai-patak környezete, illetve a Rátkai-hegy kertes mezőgazdasági területein) kis területű mozaikfoltokban, illetve mezővédő erdősávként vagy nyomvonalas létesítményeket (földutakat, árkokat) kísérő erdősávok formájában jelennek meg az erdőterületek. A Murát kísérő ártéri erdők jobbra elegyes fűzesek és telepített nyárasok.

Vadgazdálkodás: a nyílt külterületi részek elsősorban apróvadban (fácán, mezei nyúl) gazdagok, illetve a nagyvadak közül az őz választja élőhelyül a szántókat, gyepeket, illetve a kisebb erdőfoltokat. Az erdős részekre a világhírű zalai gímszarvasállomány és a vaddisznó jellemző, mint vadászható nagyvad. Vadászati, vadgazdálkodási rendeltetésű létesítmények (vadföld, magasles, sózó, etető, dagonya stb.) a település területén megtalálhatók, az erdőterületeken nagy mennyiségben.

Mezőgazdasági tájhasználat: a mezőgazdasági területek közül a település külterületének központi részén (település közvetlen környezete és a Rátkai-patak mente) döntő részarányú a szántóföldi művelés (kis vagy közepes területű, intenzíven művelt szántóterületek), illetve jelentős méretű a gyepgazdálkodás is.

Kertgazdasági tájhasználat: nagy területen művelt szőlő és intenzív művelésű gyümölcsös Murarátka területén nincs. A lakóterületek hátsó udvarában termelt gyümölcs és zöldség gazdasági szempontból nem jelentős mennyiségű. Hajdan zártkertként művelt terület található az Imre utca mentén, a Rátkai-hegy kertes mezőgazdasági övezet területén, ahol számos helyen művelnek még mindig kiskerteket vagy hétvégi házként rekreációs célokra (is) használják azokat. Tájképi megjelenésük vagy a tájgazdálkodásban betöltött szerepük jelentős, bár az ingatlanok közel fele beerdősült.

Rálátás a Rátkai hegyre kelet felől

Látkép a Rátkai hegyre nyugat felől

Vízgazdálkodási területek: a település vízgazdálkodási területei elsősorban a Murára, annak holtágaira, illetve a település egyéb vízfolyásaira (főként a Rátkai-patakra) és vízelvezető rendszerükre korlátozódnak.

Rátka-patak a Kossuth utcai híd környezetében

Idegenforgalom: a vizsgált település jelentős idegenforgalmi vonzerővel rendelkezik, mivel a zavartalan erdők, valamint a Mura, mint vízitúra útvonal a településen megtalálható. Szálláshelyek Murarátka területén csak vendégházak formájában érhetők el. A község területén kijelölt turistaútvonal nincs.

Vendégház (fotó: Lipics part)

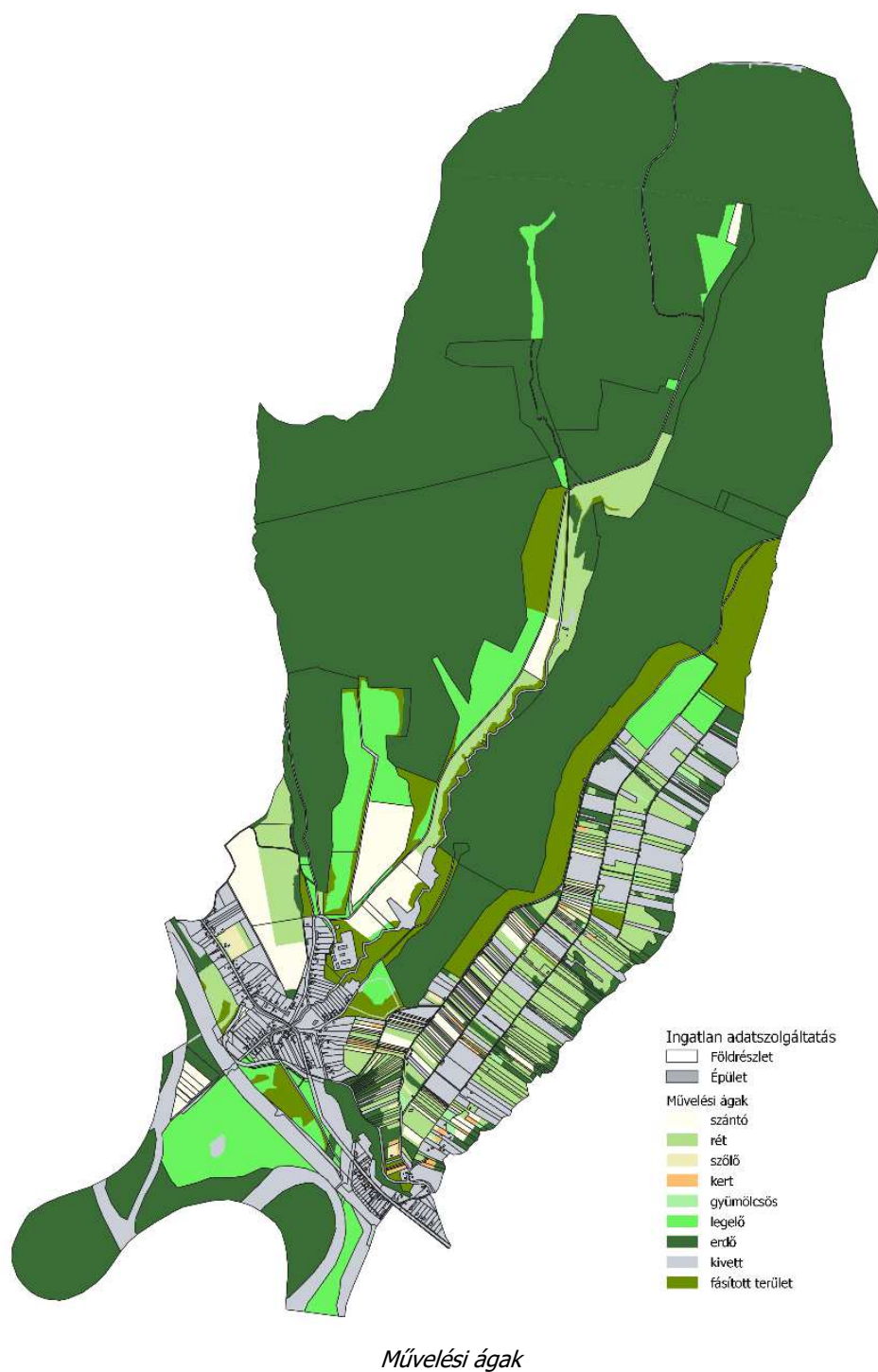

Mura völgye vendégház

Ipari, gazdaság, bányászati jellegű tájhasználat: Murarátka közigazgatási területén nincs művelt bányaterület, azonban a település É-i része a Murarátka I. – inert földgáz elnevezésű bányatelek részét képezi és további szénhidrogén kutatási terület része („Bázakerettye szénhidrogén”). Nagyobb ipari park vagy létesítmény a településen nem található. A belterületen számos kisipari üzemben gazdálkodnak, azonban ezek tájképben betöltött szerepe elhanyagolható.

Energetika és közmű jellegű tájhasználat: jelentős méretű energetikai beruházás (naperőmű, szél erőmű, geotermikus erőmű stb.) a település közigazgatási területén nincs. A napenergia kisebb, nem jelentős méretű, lakossági felhasználása jellemző még (főként tetőkre szerelt panelekkel). A települést közép- és magasfeszültségű légvezetékek hálózák be, látványuk szinte minden nézőpontból jellemző vagy meghatározó.

Honvédelmi tájhasználat: nincs, nem jellemző. Gyakorlótér, harctér, laktanyák a település közigazgatási területén és tágabb környezetében sincsenek.

12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Tájképvédelmi területek

Murarátka Község **teljes közigazgatási területe** a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX. törvényt kiegészítő 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 3. melléklete szerint **tájképvédelmi övezet része**. A tájképvédelmi övezetbe a hivatkozott törvény szerint a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.

Az érintett tájképvédelmi övezet az országhatártól egészen a Balatonig több ezer hektárra, több település közigazgatási területére (gyakran a teljesre) kiterjed és magában foglalja a Zalai-dombság D-i részét, melynek jellegzetességét a többnyire erdőkkel fedett kísérő dombok, a zalai táj adja.

Tájkép a település környezetéről (készítette: Gyórfy István)

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A település közigazgatási területén nem található a következő védettségű területek vagy értékek: helyi jelentőségű természetvédelmi terület vagy érték, ex lege védett természeti terület vagy érték, ramsari terület és világörökség-várományos terület. A Mura közelsége miatt azonban számos védettségi kategóriával érintett a község, melyek a következők:

Országos jelentőségű természetvédelmi terület

Fogalommeghatározás: miniszteri rendelettel létesített nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület vagy természeti emlék, továbbá törvény erejénél fogva (ex lege) védett természetvédelmi terület (láp, szikes tó) vagy természeti emlék (kunhalom, földvár, forrás, víznyelő). Ez utóbbiakat (ex lege védett területek és értékek) egy külön fejezetben részletezzük.

Murarátka közigazgatási területének DNY-i szegélye mentén terül el a Murát kísérő Mura-menti Tájvédelmi Körzet, melynek alapadatai a következők:

Név: ..... **Mura-menti Tájvédelmi Körzet**
 Törzskönyvi szám: 308/TK/07
 Érintett települések: ..... Letenye, Molnári, Murakeresztúr, Murarátka,
 Muraszemenye, Tótszerdahely
 Védettségi szint: ..... országos jelentőségű, egyedi
 Védelmi kategória: ..... tájvédelmi körzet
 Kiterjedése: ..... 1.904,10 hektár
 Ebből fokozottan védett: ..... 131,84 hektár
 Hatályba lépés éve: 2007

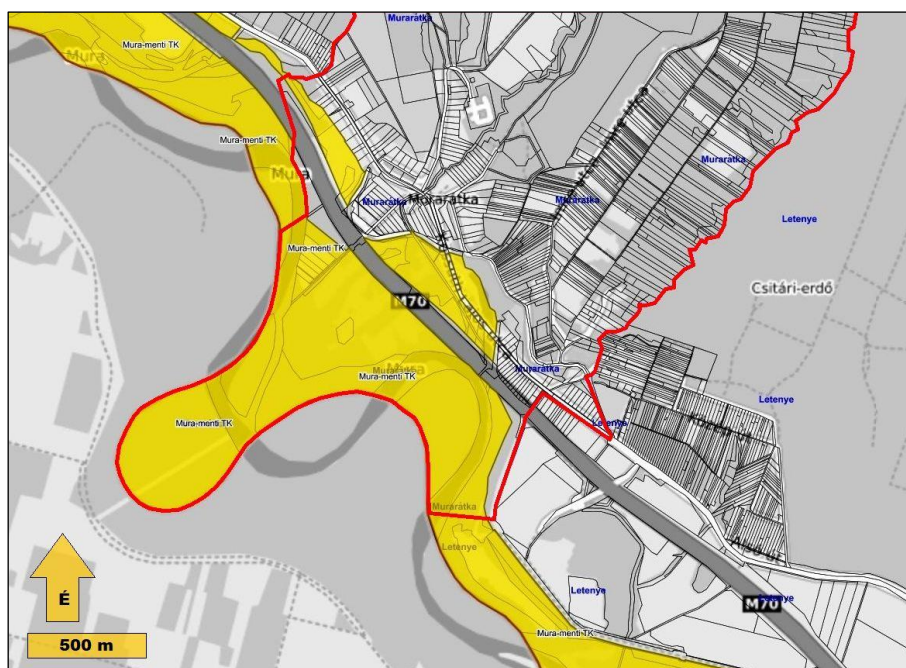
Védetté nyilvánítási határozat: ..... 10/2007. (III. 30.) KvVM rendelet
a Mura-menti Tájvédelmi Körzet létesítéséről

A Mura-menti Tájvédelmi Körzet **védett** területeinek ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai Murarátka közigazgatási területén: 03/1-2; 03 hrsz.-ból 0,8 ha (03/3a); 03 hrsz.-ból 0,2 ha (03/3b); 03 hrsz.-ból 0,2 ha (03/3c); 05; 08/4-5; 011/5; 011/7-14; 011 hrsz.-ból 0,6 ha (011/15a); 011 hrsz.-ból 0,3 ha (011/5b); 011 hrsz.-ból 3,4 ha (011/5c); 011 hrsz.-ból 0,5 ha (011/5d); 011 hrsz.-ból 0,1 ha (011/15f); 053/1; 058/1,3; 059-061; 062/3-5; 062 hrsz.-ból 21,3 ha (062/7a); 062 hrsz.-ból 0,6 ha (062/7b); 062/8; 063-066. A Mura-menti Tájvédelmi Körzet **fokozottan védett** területeinek ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai Murarátka közigazgatási területén: 061; 064-066. (FORRÁS: RENDELET, 1. SZ. MELLÉKLET)

A Mura-menti Tájvédelmi Körzet védetté nyilvánító határozatának 3. §-a szerint a védetté nyilvánítás célja: a Mura folyóhoz és árteréhez kapcsolódó élővízi, mocsári és ártéri élőhely természeti értékeinek, egyedi életközösségeinek védelme és fenntartása, a jellegzetes tájképi adottságok megőrzése. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések (Rendelet 3. melléklet):

- a Mura folyó és a hozzá kapcsolódó egyedi vízi, mocsári és ártéri életközösségek megőrzése, fenntartása,
- a Mura folyó természetközeli állapotának megőrzése a Magyar Köztársaság Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között Pécssett, 1994. július 10-én aláírt, a vízgazdálkodási együttműködés kérdéseiről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló 127/1996. (VII. 25.) Korm. rendelettel összhangban,
- a természetes és természetközeli erdők állapotának fenntartása, illetve javítása,
- a területen élő védett növény- és állatfajok megőrzése,
- a terület természeti értékeinek bemutatása.

A védett terület természetvédelmi kezelői feladatait a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság látja el. A település és a védett terület kapcsolatát a következő térképvázlattal mutatjuk be (csak az érintett településrész ábrázolásával):

Murarátka védett területeinek térképi ábrázolása (FORRÁS: OKIR.HU)

Jelmagyarázat:

piros poligon.....Murarátka közigazgatási területének határa
sárga felület.....Védett természeti terület – Mura-menti Tájvédelmi Körzet

A védett természeti érték jellemzése

Az országhatár és a Zalai-dombvidék markáns délnyugati pereme között elhelyezkedő terület a Mura mente. A tájképet a gyors sodrású és szeszélyes Mura folyó időszakos árvizei, zátonyokat, új partszakaszokat, szigeteket, holtágakat építő és romboló tevékenysége határozza meg. Az így kialakult értékes élőhelyek viszonylag természetes állapotban maradtak meg, mivel a határsáv közel ötven éven át katonailag elzárt terület volt. (FORRÁS: BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG). A védett terület alaprajzi értelemben megegyezik a következő fejezetben részletezett Mura mente különleges természetmegőrzési Natura 2000 területtel.

Natura 2000 terület

Fogalommeghatározás: az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelméen keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura 2000 hálózat az Európai Unió két természetvédelmi irányelve alapján kijelölendő területeket – az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) végrehajtásaként kijelölendő különleges madárvédelmi területeket és az 1992-ben elfogadott élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) alapján kijelölendő különleges természetmegőrzési területeket – foglalja magába. A hálózat felállításának legnagyobb előnye, hogy Magyarország természeti értékei, egy az eddiginél magasabb szintű, európai uniós jogi védelmet kapnak, ami nagymértékben támogatja a hazai természetvédelmi törekvéseket és munkákat, elősegítve páratlanul gazdag természeti értékeink hatékonyabb védelmét. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a Natura 2000 hálózat egy kiegészítő eszköz a hazai természetvédelem számára. A hálózat területei nem helyettesítik a hazai védett természeti területek rendszerét, hanem azt kiegészítik.

Murarátka Község közigazgatási területének (külterületének) D-i és DNY-i részét, a Mura árterületét és az ahhoz közeli értékes élőhelyeket a **Mura mente** elnevezésű **kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési Natura 2000 terület** (kódja: HUBF20043) határozza meg, illetve borítja több száz hektár területen. A Mura mente Natura 2000 terület Murarátka Község közigazgatási területére eső ingatlanjainak helyrajzi számai a következők: 03/1, 03/2, 03/3, 05, 08/4, 08/5, 011/5, 011/7, 011/8, 011/9, 011/10, 011/11, 011/12, 011/13, 011/14, 011/15, 011/17, 053/1, 058/1, 058/3, 059, 060, 061, 062/10, 062/11, 062/3, 062/4, 062/5, 062/8, 063, 064, 065, 066. A Mura mente Natura 2000 terület adatai a következők:

Terület megnevezése:.....Mura mente SCI

Azonosító: HUBF20043

Illetékes NPI: .....Balaton-felvidéki Nemzeti Park

Illetékes zöldhatóság: .....Zala Vármegyei Kormányhivatal

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

Teljes terület: .....2145,4 ha

A Natura 2000 területek és Murarátka Község közigazgatási területének kapcsolatát a következő térképpel ábrázoljuk (csak az érintett településrész ábrázolásával):

Széles durbincs	<i>Gymnocephalus baloni</i>	-
Magyar bucó	<i>Zingel zingel</i>	-
Törpecsík	<i>Sabanejewia aurata</i>	-
Balin	<i>Aspius aspius</i>	-
Homoki küllő	<i>Gobio kessleri</i>	-
Szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	-
Felpillantó küllő	<i>Gobio uranoscopus</i>	-
Erdei szitakötő	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	-
Nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	-
Nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	-
Közönséges vidra	<i>Lutra lutra</i>	20 - 20
Csonkafülű denevér	<i>Myotis emarginatus</i>	500 - 500
Eurázsiai hód	<i>Castor fiber</i>	30 - 40
Leánykancér	<i>Rutilus pigus</i>	-
Nagy hősincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	-
Skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	-

A Mura mente Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzései

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a természetes eutróf tavakra, a puhafás és keményfás ligeterdőkre, éger- és kőrisligetekre, láperdőkre.
- A közösségi jelentőségű növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: szarvasbogár, valamennyi hal, mocsári teknős, denevérfajok, vidra.

További célok és végrehajtandók:

- A terület vízellátását és természeteshez közeli vízjárását - különös tekintettel a holtágakra - a vízhez kötött életmódot élő jelölőfajok igényeinek megfelelően biztosítani.
- A holtágak, mellékágak, tavak természetességének - különös tekintettel, mint a halak szaporodóhelye - javítása.
- Az inváziós fafajok visszaszorítása, hosszú távon teljes kiirtása.
- Az inváziós növényfajok, így a magas aranyvessző, bíbor nebáncsvirág, selyemkóró, japánkeserűfű visszaszorítása.
- Az erdők természetességének hosszú távon történő fenntartása.
- A gyepek természetes beerdősülésével létrejött őshonos fákkal borított területek elsődleges rendeltetésénél a védelmi cél az elérendő.

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek: (magyar név, kód, kormányrendelet szerinti sorrendben):

- Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel 3150
- Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel 3270
- Kékperjés láprétek meszes, tözeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) 6410
- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai 6430
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei 6440
- Sík- és dombvidéki kaszálórét (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

- 6510 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek 7230
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) 91E0
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) 91F0
- Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*) 91K0
- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0

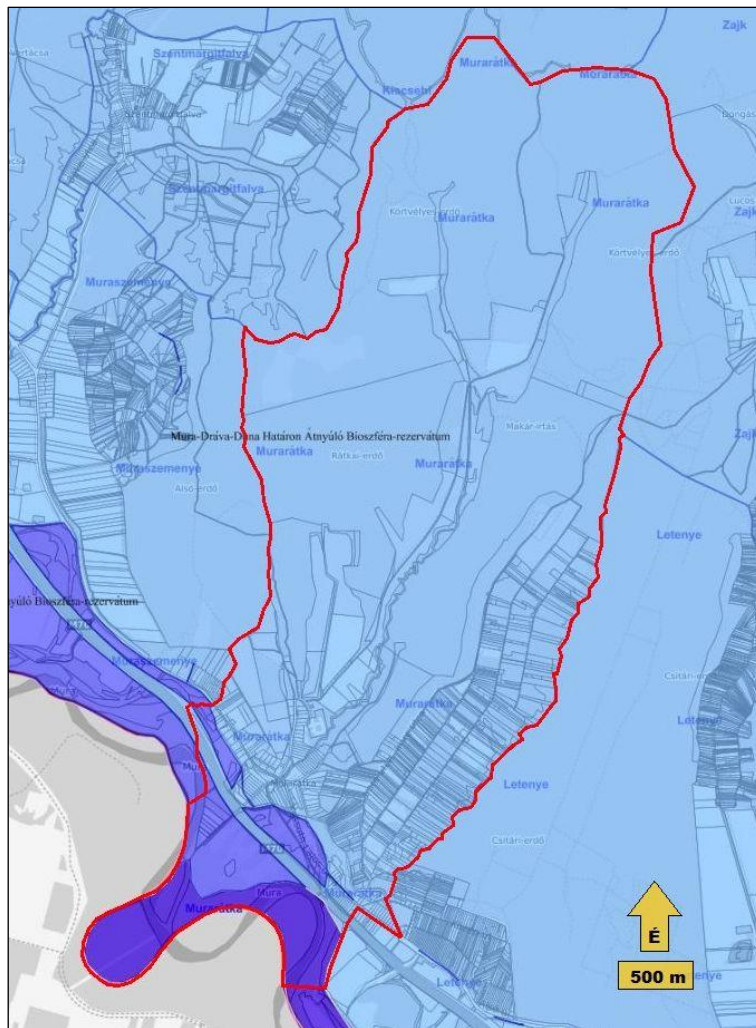
Fajok: (magyar név, tudományos név, ABC szerinti sorrendben)

- csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
- felpillantó küllő (*Gobio uranoscopus*)
- halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
- homoki küllő (*Gobio kessleri*)
- hód (*Castor fiber*)
- lápi póc (*Umbra krameri*)
- leánykancér (*Rutilus pigus*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- réti csík (*Misgurnus fossilis*)
- selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzeri*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*)
- törpecsík (*Sabanejewia aurata*)
- vidra (*Lutra lutra*)

Bioszféra rezervátum

1972. június 5-én Stockholmban megrendezett ENSZ környezetvédelmi világkonferencián elfogadásra került az UNESCO „Ember és Bioszféra” (*Man and Biosphere*) programja és egyidejűleg ezt a napot a nemzetközi környezetvédelem világnapjává is nyilvánították. A program kapcsán eddig a világ 120 országában 669 bioszféra rezervátum jött létre, közülük 20 határon átnyúló kezdeményezés. Hazánkban jelenleg 6 bioszféra-rezervátum található. Ezek egyike az érintett **Mura–Dráva–Duna UNESCO Bioszféra Rezervátum**, amely elismeri a térség természeti értékeinek nemzetközi jelentőségét. A legfiatalabb (alapítva 2021.) és a legnagyobb területű (329.855 hektár) hazai bioszféra rezervátumunk.

A bioszféra rezervátumok területét három részre osztják: 1. a legértékesebb magterületre, 2. az őket szorosan körbevevő pufferterületre és 3. az átmeneti zónára. A vizsgált terület bioszféra rezervátumának térképvázlata a következő (FORRÁS: OKIR.HU):

A bioszféra rezervátum és a település kapcsolatának térképi ábrázolása

Jelmagyarázat:

- piros poligon ..... Murátság közigazgatási területének határa
- sötétkék felület ..... Bioszféra rezervátum – magterület
- középkék felület ..... Bioszféra rezervátum – pufferzóna
- halványkék felület ..... Bioszféra rezervátum – átmeneti zóna

A bioszféra rezervátum magterülete és pufferterülete alaprajzi értelemben megegyezik a Mura-menti Tájvédelmi Körzet és a Mura mente különleges természetmegőrzési Natura 2000 területtel. A település többi részét a bioszféra rezervátum átmeneti zónájához sorolják.

Egyedi tájértékek

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van, de nem állnak műemléki vagy természetvédelmi oltalom alatt. A tájérték környezetével együtt védendő.

A település közigazgatási területén még nem történt meg az egyedi tájértékek kataszterezése, valamint azok országos rendszerbe történő feltöltése. Javasoljuk a település teljes közigazgatási területén az egyedi tájértékek számbavételét, kataszterezését! Egy szakmailag megfelelően összeállított egyedi tájérték kataszter segítségével a tájértékek állapota megőrizhető vagy javítható, a településen élők identitását növeli és idegenforgalmi vonzerővel is bírhat.

Ökológiai, tájképileg értékes területek, természetközeli élőhelyek

- A Mura és töltésekkel körülvett árterülete a Mura-menti Tájvédelmi Körzethez, a Mura mente különleges természetmegőrzési Natura 2000 területéhez, a Mura–Dráva–Duna UNESCO Bioszféra Rezervátum magterületéhez és pufferzónájához, valamint az Országos Ökológiai Hálózat legmagasabb szervezeti egységéhez, a magterülethez tartoznak. Az ökológiai hálózat elemeit a következő fejezetben részletezzük.

Fogalommeghatározás: az 1996. évi LIII. – a természet védelméről szóló – törvény kimondja az ökológiai hálózat létrehozásának szükségességét. Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak térbeli rendszere. A hálózat három elemre osztható: magterület, pufferterület és ökológiai folyosó.

[illegible]

Oldal 100

Jelmagyarázat:

kék poligon.....Muráratka település közigazgatási területének határa
lila felület.....Országos Ökológiai Hálózat – magterület
halványvörös felület .....Országos Ökológiai Hálózat – ökológia folyosó

Ökológiai hálózat magterületének övezete: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, puffterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

Muráratka község területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által felügyelt tájhasználat folyik. A település területén található védett és Natura 2000 területeket, a bioszféra rezervátum területeit, az Országos Ökológiai Hálózat elemeit (magterületeit és ökológiai folyosóit), illetve a település védett természeti értékeit (növény- és állatfajok) szintén a Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei felügyelik.

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A tájhasználati konfliktus az optimális társadalmi-gazdasági hasznosítástól eltérően, a táj potenciális értékeit rontó tevékenység megnyilvánulása. Több tájhasználat megjelenése, halmozódása előbb-utóbb tájhasználati konfliktushoz vezet. Tájhasználati konfliktus akkor áll fenn, amikor egyes tájat igénybevevő tevékenységek akadályozóan hatnak a táj ökológiai, tájképi vagy ökonómiai teljesítőképességre. A táj igénybevételeinek hosszú távú, fenntartható hasznosítása érdekében szükség van a konfliktusok feltárására és feloldására. Csoportosításuk szerint lehetnek: funkcionális, tájökölógiai és vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktusok.

- Funkcionális jellegű konfliktusokat, melyeket az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okozzák.
- Tájökölógiai (környezetártalmi) konfliktusokat, melyeket az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok okozzák.
- Vizuális-esztétikai konfliktust, amelyet a „csúnya” látvány, a rendezetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya okozza.

Jellegük szerint a tájhasználati konfliktusok lehetnek: megfordítható, megfordíthatatlan, mérsékelhető, nem mérsékelhető, időszakos, tartós, végleges. Muráratka Község közigazgatási területén fellelt tájhasználati konfliktusok a következők:

Funkcionális konfliktusok

- antropogén létesítmények termőföld-foglalása
- felszíni és felszín alatti közművek ↔ útfásítás
- közterületre ültetett gyümölcsfák (leesésveszély, szennyezett gyümölcsök, lehullott gyümölcs piszkító hatása stb.)
- legelők, gyepterületek becserjésedése, beerdősülése vagy elnadasodása, elgyomosodása
- özönfajok terjedése
- kertes mezőgazdasági területeken a tájhasználat intenzitásának csökkenése
- tájidegen fajok alkalmazása az erdőgazdálkodásban.

Környezetártalmi konfliktusok

- illegális hulladéklerakás a külterület egyes pontjain, elsősorban a településszéleken, a bel- külterületi határ közelében, gépjárművel könnyen elérhető helyeken; a hulladék fajtája többféle, elsősorban lakossági, zöld- és építési hulladék található
- bel- és külterületi zúzalékolt- és földutak kiporzása a forgalom során

- közutak zaj- és légterhelése
- a közúti forgalom, illetve a közép- és magasfeszültségű elektromos légvezetékek veszélye az állatvilágra (elütés, madárpusztulás stb.)
- a nagy területű szántók deflációja
- özönfajok (fehér akác, bálványfa, magas aranyvessző) terjedése a teljes közigazgatási területen (kül- és belterület egyaránt)

Vizuális-esztétikai konfliktusok

- légvezetékek tömege a településképpen és a külterület egyes részein
- településfásítás hiánya (közművek vagy térhiány miatt)
- elhanyagolt vagy romos belterületi épületek építmények, magánkertek
- nem kellően fásított, tájba illesztett ipari-gazdasági területek.

Az adatgyűjtés során nem azonosítottunk olyan tájhasználati konfliktust és problémát, ami speciálisan Murarátka településre jellemző. A fent felsorolt ismérvek a térség településeire, illetve megyei és országos szinten is gyakori tájhasználati konfliktusok.

12.4. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A települési zöldfelületi rendszer elemei

Fogalommeghatározás (Magyar Tájépítészek Szövetsége ajánlása alapján)

Zöldfelület: minden olyan terület, amelyet növényzet borít. Gyep és cserjeszinten a borítottság akkor teljes, ha az egyedek kitöltik a közöttük lévő, rendelkezésre álló életteret. Fák törzsének közvetlen közelében – ahol a gyep és cserjeszint életfeltételei nem adóttak – a zöldfelület méretét az el nem burkolt gyökérszóna adja. Lombos fák esetében a zöldfelület méretét a szabadon hagyott, burkolattal nem fedett gyökérszóna területe adja.

Zöldfelületi rendszer: A település klimatikus viszonyainak fenntartása, javítása érdekében döntően zöldfelületekből és vízfelületekből álló, hatásmechanizmusuk és térbeli elhelyezkedésük alapján egy nagy egységet képező települési szövet (alrendszer), amely az adott település ökológiai paramétereit, lakóinak pszichés és szomatikus érzetét javítja, egyes állatok számára élőhelyet biztosít, a város káros környezeti hatásait tompítja.

Zöldterület: A település beépítésre nem szánt területeinek részben vagy egészben állandóan növényzettel fedett, más területfelhasználási egységhez nem tartozó közterületei, kivételesen közhasználat céljára átadott területei. (közparkok, közkertek).

A település zöldfelületeinek értékelésekor azt vizsgáltuk, hogy a zöldfelületekkel szemben támasztott szerepüknek milyen mértékben tudnak megfelelni:

- **Ökológiai szerep:** javítja a település ökológiai adottságait. A község területén és közvetlen környékén élő növénytömeg jellegétől függően befolyásolja, módosítja a helyi klíma (mikroklíma) alakulását, a levegő minőségét.
- **Használati szerep:** számos olyan létesítmény feladatát csak úgy töltheti be, ha növényekkel betelepített külső terekkel, kertekkel épülnek meg (pl.: iskolák, óvodák, szociális létesítmények stb.). A közparkok, játszóterek használati értékét döntően meghatározza a telepített növényzet. Egyes funkciók ellátására csak növényzettel betelepített területek alkalmasak (pl.: temetők, védőterületek stb.).
- **Vizuális-esztétikai szerep:** a település képi megjelenésében, az utcakép formálásában fontos szerepet játszik a növény. A növények változatossá teszik, gazdagítják a településképet, valamint elfedik, eltakarják az előnytelen részeket.

A rendszer elemei közé soroljuk a közhasználatú zöldfelületeket, a település családi házas részeinek udvarait, valamint a külterületek természeti környezete (erdő, gyepek) mellett a természetési célú zöldfelületeket is, melyeket kert-, mező- vagy erdőgazdasági módszerekkel művelnek (erdők, fásított területek, gyümölcsösök, szőlők, legelők, szántók, zöldségtermesztő területek stb.). Murarátka természeti adottságai a szántóföldi és az erdőgazdasági gazdálkodással, a közlekedéssel (főként az M70-es autópálya) és a települési tájhasználatával hozhatók összefüggésbe, hiszen ez a négy a tájhasználat leggyakoribb módja a közigazgatási területen.

Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Közhasználatú zöldfelületek

Közparkok, közkertek

Fogalommeghatározás (Magyar Tájépítészek Szövetsége ajánlása alapján):

Közkert: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 60%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt terület, melynek mérete 200–10.000 m² között van és legkisebb oldalmérete legalább 15 m.

Közpark: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 75%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt, általában többfunkciós (pihenés, játék, sport stb. célját szolgáló) terület, amelynek mérete legalább 10 000 m², min. oldalmérete legalább 80 m.

A közpark, közkert ellátottságot vizsgáltuk a település egészén. Murarátka Község területén több hektáros vagy többfunkciós közpark nem található. Több kisebb, egymáshoz képest mozaikszerűen elhelyezkedő zöldterület (közkert) található a települést feltáró közutak mentén.

Vizuális-esztétikai szerepük miatt kiemelendők a belterületi szobrok, emlékművek, fészületek, kutak stb. környezete, mely általában gondosan kialakított és szépen gondozott. Ezek a tájelemek egyedi tájértékek, melyek felmérése (kataszterbe foglalása) és a felújításra, fejlesztésre, megtartásra vonatkozó intézkedések számbavétele kívánatos.

Zöldfelületi jellegű intézmények

Murarátka Község közigazgatási területén versenyek lebonyolítására alkalmas méretű és kiépítettségű sportpálya nem található. Oktatási intézmény és templom/templomkert a település területén nincs. A településnek egy működő temetője van az ÉK-i településszélen, a Zrínyi Miklós utca végén, a lakott területektől több száz méterre, aszfaltozott bekötőút vezet hozzá. Területe mintegy fél hektár. A temetőben ravatalozó is található, szépen felújított, zöldfelülete gondozott, jól karbantartott, kerítéssel és fás-cserjés növényzettel határolt.

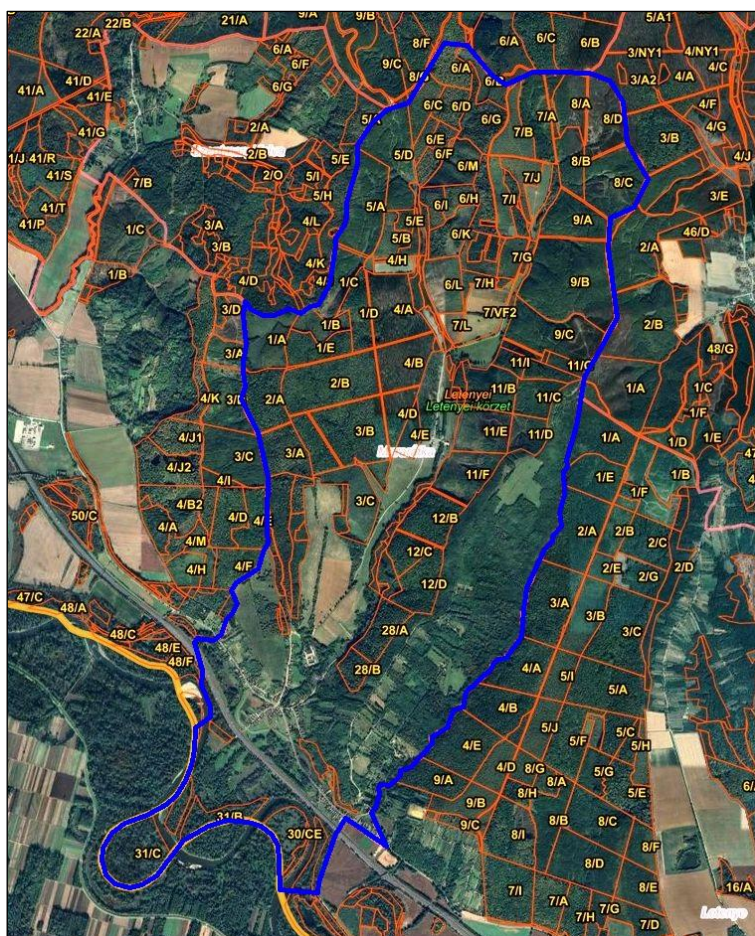
A község temetője

Zöldhálózati összekötő elemek

A település belterületén egységes zöldhálózati rendszer nem alakult ki. A felszín alatti (víz, gáz, szennyvíz) és a felszín feletti közművek (elektromos légvezetékek, telefon és kábel tv), az utak mentén kialakított vízvezető árkok a fák, egységes fasorok vagy szélesebb zöldfelületek alkalmazását erősen korlátozzák. A belterületi utak mellett a legtöbb helyen a zöldfelület túl keskeny, fásszerű növényzet telepítésére nincs mód, többnyire gyepterületként kezelik őket. Széles, növénytelepítésre alkalmas zöldfelületek csupán helyenként, a településen átvezető közút és mellékágai kereszteződései mellett találhatók.

A település szántói, gyepfelületei vagy a nagyobb erdőfoltok között több helyen mezővédő erdősávok találhatók, amelyek a tájszerkezetben meghatározóak és tájökölógiai szempontból is előnyösek. A településre bevezető közút mellett nincs egységes fasor vagy hófogó erdősáv. A tájrészletben elsősorban az üzemtervezett erdők É-i településrészen található több száz hektáros tömbje funkcionál zöldhálózati összekötő elemként.

Murátrka erdőterületeinek térképi ábrázolása (FORRÁS: [HTTPS://ERDOTERKEP.NEBIH.GOV.HU/](https://erdoterkep.nebih.gov.hu/))

Jelmagyarázat:

kék poligon.....A település közigazgatási területének határa
sárga vonal.....Üzemtervezett erdőterületek lehatárolása

A fenti térképvázlaton jól érzékelhető, hogy az üzemtervezett erdőterületeken kívül több tíz hektár nagyságú az a terület, ami a gyepfelületek és a hajdani zártkerti ingatlanok beerdősülését mutatja.

Közhasználat elől elzárt, jelentős zöldfelülettel rendelkező egyéb terület

A családi házas területek zöldfelülete településökölógiai szempontból jelentős tényező, hiszen ez a növénytömeg kondicionáló zöldfelületként (párologtatás, szélfogó, porfogó hatás) hat a település egészére. Az önkormányzatnak ösztönözni kell a lakótelkek kertkultúrájának növekvő színvonalát.

Az egyes lakóingatlanok kertjei rendkívül változatos minőségűek. A lakók, a gazdák, a tulajdonosok habitusához, időbeosztásához, igényéhez (igényességéhez), összességében talán az egyének (családok) kertkultúrájához alkalmazkodik, azt mutatja a külvilág (a településkép) felé. Több jó példa található, de vannak olyan kertek, amelyeket elhanyagolnak, kültéri raktárnak használnak, feleslegesen leburkolnak vagy nem kellően gondoznak stb. A településkép szempontjából rendkívül fontos, hogy a lakóingatlanok kertjei az utca felé milyen képet mutatnak, milyen az elő- és oldalkert képe, növényzete, használnak-e sövényt kerítésként, vannak-e olyan növények, amelyeknek lombja a közterületre nyúlik stb.

Jellemző tendencia még mindig a belterületen, hogy a lakók az ingatlanjuk előtti utcai zöldfelületet is – ha egyáltalán van – sajátjuknak érzik, oda növényt telepítenek és rendszeresen gondozzák. Ez egyrészt előnyös, mert a közterület gondozottsága helyenként javul, másrészt hátrányos, mivel a kis „előkertek” rendkívül változatosak, egymáshoz nem illenek, illeszkednek, illetve nagy a kontraszt azokhoz a területrészekhez képest, ahol nem parkosítottak.

A hajdani zártkertek, ma kertés mezőgazdasági terület ingatlanjain a tájhasználat rendkívül változatos, szinte ingatlanonként mozaikszerűen változik. Az általában kis méretű telkeket szőlőként, gyümölcsösként, zöldségeskertként, szántóként, kaszálóként hasznosítják a gazdák, de jelentős a gyomos, elhanyagolt, beerdősült ingatlanok aránya is.

Zöldfelületi ellátottság értékelése

Murarátka Község belterületén a zöldfelületi ellátottság értéke az országos átlaghoz képest kedvezőnek mondható, ugyanis a település jól erdősült és az átvezető közutak mellett is gondoznak zöldterületeket. Lakott területeken még mindig jellemző, hogy a hátsó kertet a lakók gazdasági célokra, többnyire növénytermesztésre használják, hasznosítják, ez a zöldfelületi ellátottságot emeli. A településrendezési eszközök meghatározása során arra kell törekedni, hogy a zöldfelületi ellátottság mértéke növekedjen.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

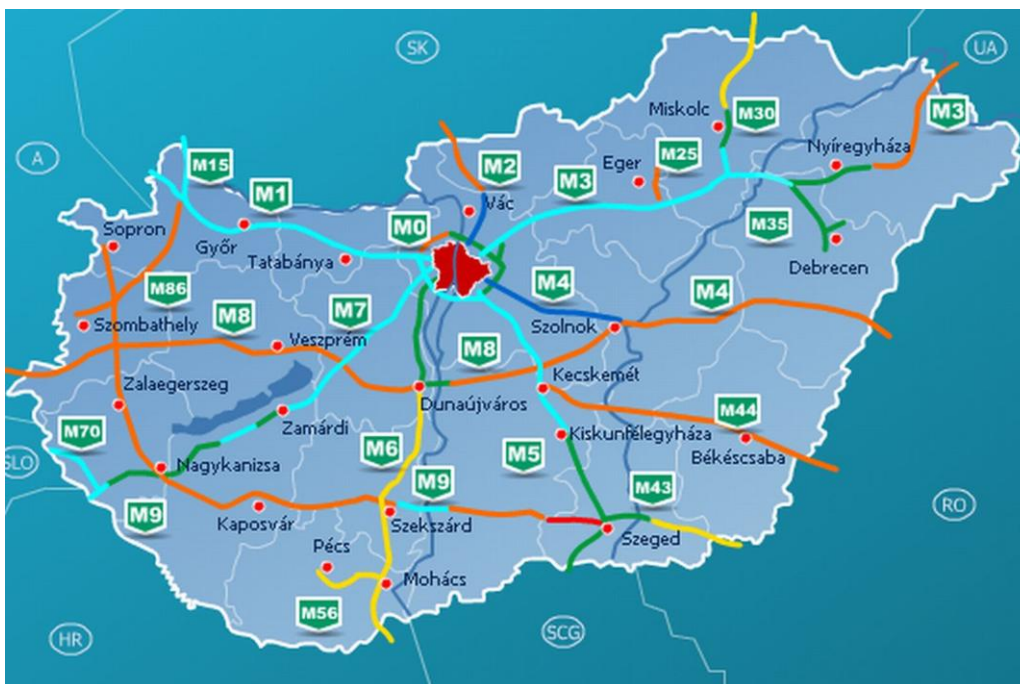
Murarátka zöldfelületi rendszerének konfliktusai, problémái az alábbiakban foglalhatók össze:

- A településképből helyenként túlzóan jelennek meg a tájidegen fenyők és örökzöldek, illetve az invazív fajok (főleg fehér akác).
- A felszín feletti légvezetékek és a felszín alatti közművek a zöldfelületek fejlesztésében erősen korlátozó tényezőnek tekinthetők.
- A légvezetékek alá gyakran ültetnek közepes vagy nagy lombkoronájú fajokat és a visszacsonkolt fák a településképet rontják (és a zöldfelület gondozása szempontjából sem előnyös).
- A közterületi zöldfelületeken több esetben tapasztalható feleslegesen kijárt, kitaposott utak és/vagy parkolóhelyek, melyek a zöldfelületek biológiai aktivitását csökkentik és településképi szempontból is kedvezőtlenek.
- Közterületre, főleg utak mellé ültetett gyümölcsfák több problémát felvetnek: 1. az érő gyümölcsben a közúti forgalom légszennyezése során káros anyagok halmozódhatnak fel 2. a gyümölcsök mindenki által elérhetők, gazdátlanok lesznek és a fára mászás (és leesés) veszélye megnő, ezért balesetveszélyesek 3. az útra, burkolatra hulló gyümölcs balesetveszélyt okozhat (elcsúszás, darazsak) és esztétikai szempontból is elnyertelen.
- A zöldfelületek fenntartásának minősége erősen változó, a településközpontban intenzív, a településszélek felé egyre extenzívebb fenntartás jellemző.
- A fászfű növényzet lassan alkalmazkodik a klímaváltozáshoz és az ezzel járó aszályos évekhez és szélsőségekhez (viharok, jégesők, tüzek stb.), ezért nem ritka, hogy egyes növényfajok vagy példányok pusztulnak, kipusztulnak, ami balesetveszélyt is okozhat.
- A településen több helyen még mindig hiányoznak a zöldfelületeket összekötő és a vonalas létesítményeket kísérő elemek (fasorok, erdősávok, mezővédő erdősávok, zöldfolyosók stb.)

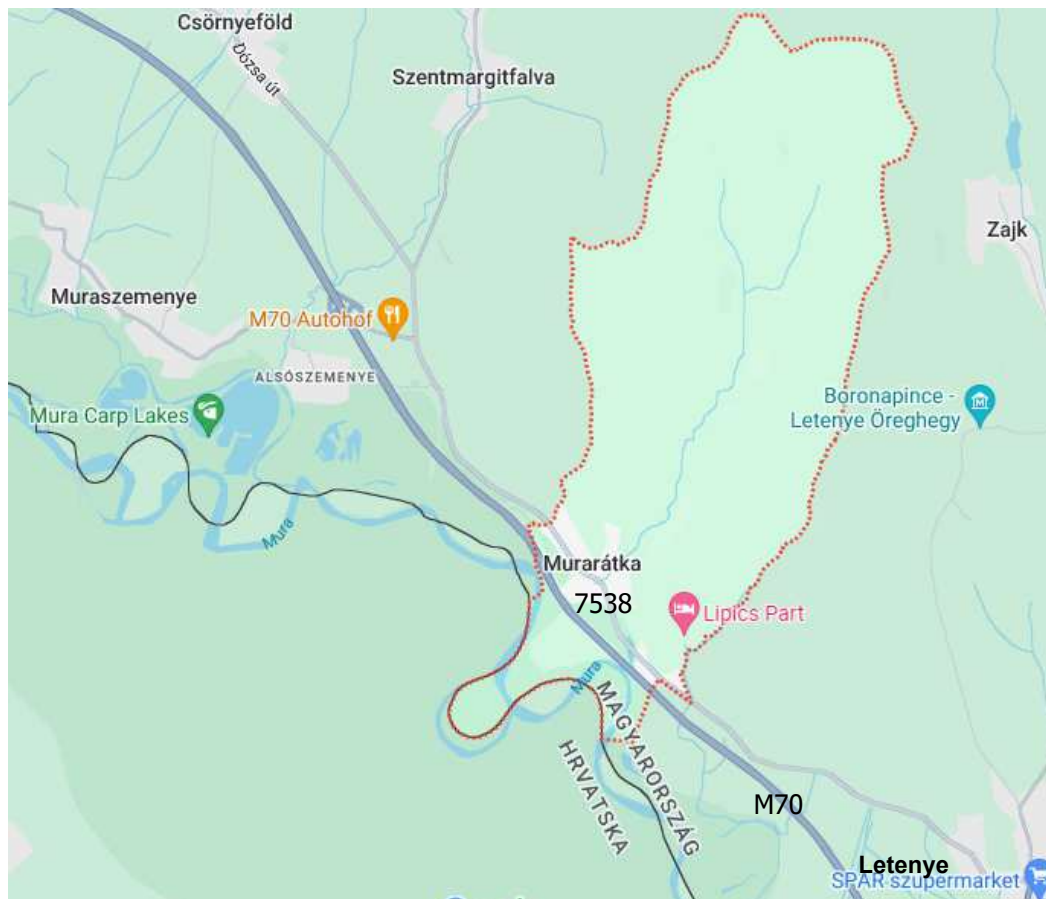
Az adatgyűjtés során nem azonosítottunk olyan tényezőt, zöldfelületi konfliktust és problémát, ami speciálisan Murarátka településre jellemző. A fent felsorolt ismérvek a térség településeire, illetve megyei és országos szinten is gyakori problémák.

13. Közlekedés

(ÚT 2-1.218 [e-UT 02.01.41] „A településrendezési tervek közötti közlekedési munkarészei” ügyi műszaki előírás szerint, figyelemmel a 419/2021.(VII.15.) Korm.r-re)

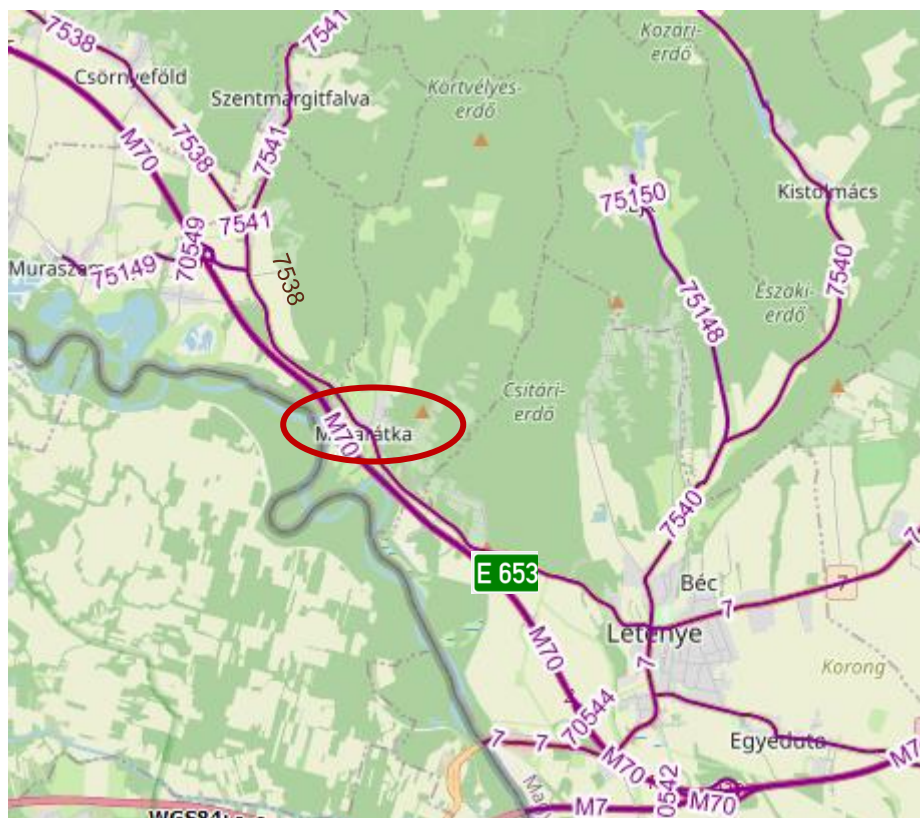

Magyarország úthálózata (forrás: tudasbazis.sulinet.hu)

Murarátka község Zala vármegyében, a Letenyei járásban, a Mura folyó partján fekszik. Magyarország és Horvátország határa mentén, nem messze a két ország és Szlovénia hármashatárától. Területén áthalad az M70-es autópálya is, míg lakott területén a 7538. jelű országos közút halad végig. A községet ma is sűrű erdők veszik körül a jellegzetes dombos zalai lankákon.

A legközelebbi város, Letenye központja 5 km-es távolságra található, míg északról az M70-es autópálya lehajtó 3,5 km-re érhető el. Északon Aligvár majoron keresztül nyugatra Csörnyeföld (7538. j. ök. u.) 6 km-re és Muraszemenye (M70-en keresztül) 5 km-re, ÉK-re Szentmargitfalva (7541 j. ök. u.) 5 km-re helyezkedik el közúton. Kiépített burkolt utak biztosítanak térségi kapcsolatot a településnek.

(Forrás: Kíra) – Településkörnyék országos közúthálózata

Közlekedésfejlesztési terv és Cselekvési program a település közúthálózatának ismertetésén keresztül

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 5. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A közúthálózat fejlesztésére tervet kell készíteni. ... (7) A közúthálózat fejlesztési tervét ötévenként felül kell vizsgálni, és szükség szerint módosítani kell. ... (8) Az elfogadott közúthálózat fejlesztési tervet a terület- és településfejlesztések és a településrendezések során figyelembe kell venni.”

A település jelenlegi úthálózata rendben van. Új közút kiépítése nem tervezett.

A település kiépített útszélességei, a burkolatok a jellemző járművek és azok forgalomnagyságának megfelel. A jelenlegi közúthálózat minta keresztszelvényeit külön rajz mutatja. A meglévő járdák szélesítését felújítással egybekötve pályázati lehetőség esetére jelöltük.

A következőkben az adott utak és jellemzőik felsorolása kerül rögzítésre. Konkrét cselekvési program készítése nem szükséges hozzá, mivel megvalósításuk nem kötelező, illetve nem azonnali és nem létfontosságú. Ugyanakkor a karbantartása az utaknak és részeinek, tartozékainak – főleg padkafeltöltés – szükségszerű és útkezelői feladatkör. Kis szakmai tapasztalattal, tudással és energiaráfordítással a

padkaanyag biztosításán túl megoldható. Nem igényel nagyobb pénzügyi ráfordítást, ugyanakkor közlekedésbiztonsági hozadéka annál nagyobb.

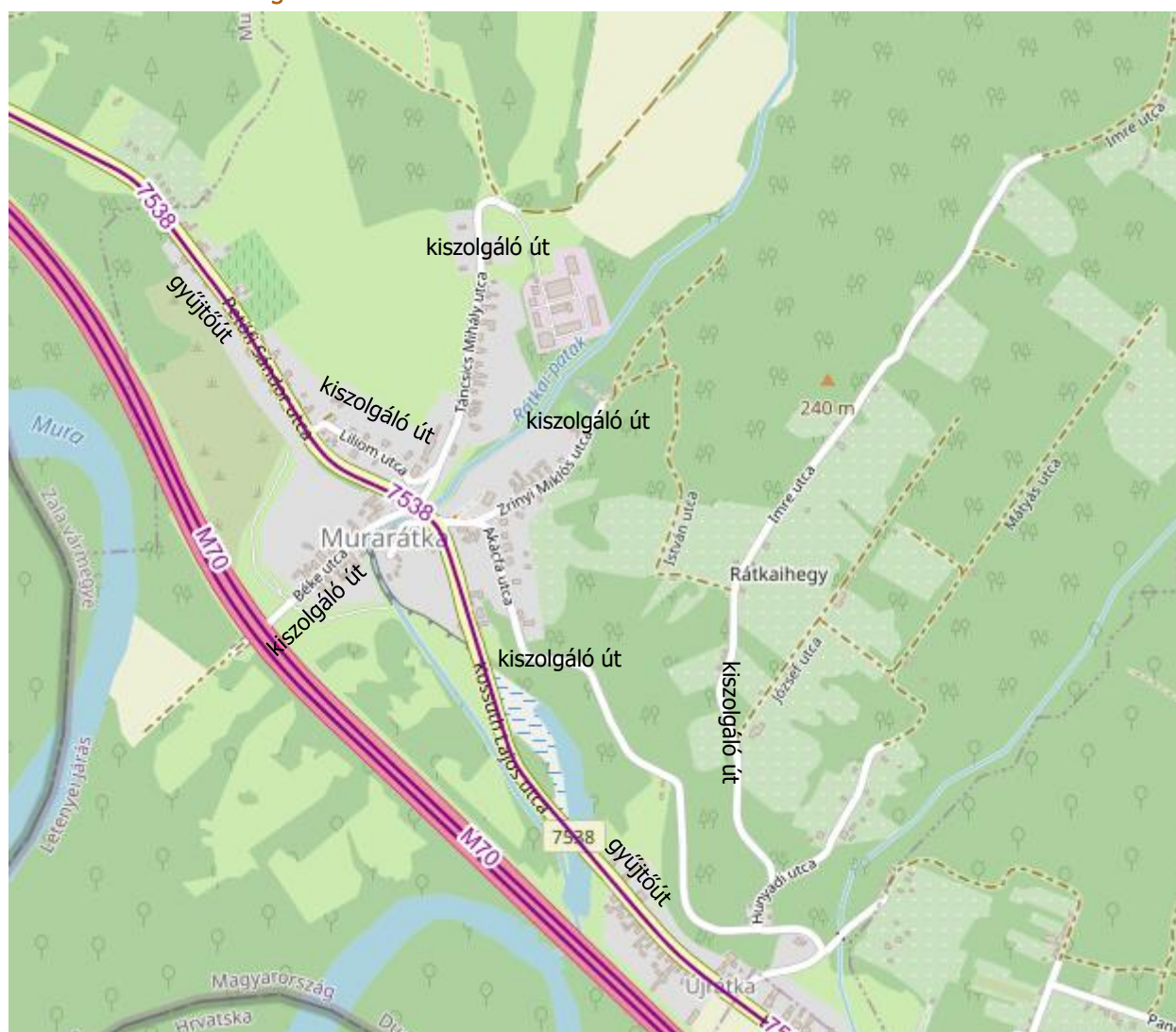
Az út tartozéka az útosztálynak megfelelő közvilágítás kiépítése, biztosítása, mely az Ötv. és a 20/1984 (12.21.) KM r. alapján önkormányzati feladat.

13.1. A település tervezési paramétereinek meghatározása

„B” kategóriájú település (városi státusz nélküli település, melyet érint jelenlegi vagy tervezett országos jelentőségű közlekedési hálózat) egyszerű településszerkezettel, távlatban országos jelentőségű közlekedési hálózat (országos törzsút), vasúti fővonal nem érinti. Az M70-es autópálya már kiépült.

13.2. A térség közlekedési hálózatának vizsgálata, forgalomvizsgálat

Közüti közlekedés vizsgálata

(Forrás: Kíra és saját)

Kiépített burkolt országos közutak biztosítanak térségi kapcsolatot.

A 7538. j. ök. út belterületi, átkelési szakaszán a beépítések, kötöttségek miatt változó szabályozási szélesség van.

A jelenlegi forgalom a 2016-os év felszorzásával látható. Országos közutak tekintetében elég nagy kapacitástartalékkal rendelkezik a település közúthálózata. Mivel új funkciókat, nagy léptékű

beruházásokat nem tervez a település, így nem tartottuk szükségesnek jövőbeni tervezett forgalomnagyság meghatározását az ÚT 2.-1.118 [e-UT 02.01.31] útügyi műszaki előírás alapján, ugyanakkor az OKA adatbázisból rögzítjük az adatokat:

Átlagos napi forgalom az M70-es autópályán:

Merőpont	Kilométerszelvény	Útszélesség	Forgalmi adatok (egységjármű/nap)			Változás (%)		
			2014 ^[8]	2018 ^[9]	2022 ^[10]	2014– 2018	2018– 2022	2014– 2022
Letenye	1+310		-	13 009	14 924	-	+14,72%	-
Csörnyeföld	13+310		10 895	11 846	12 050	+8,73%	+1,72%	+10,60%
Tornyiszentmiklós (országhatár)	18+865		10 492	12 050	12 542	+14,85%	+4,08%	+19,54%
M70-es autópálya (átlag)			10 831	12 002	13 606	+10,81%	+13,36%	+25,62%

7538 j. ök. út:

MDF	Kapacitás	Kapacitás kihasználtság	Összes forgalom		Összes motoros forgalom		Nehéz motoros forgalom		Pályasz. méret. forgalom	Összes tehergépkeci	Személygépkeci	Kis tehergépkeci	Autóbusz		Tehergépkeci						Motor-kerekpár	Kerekpár	Lassú jármű	
			[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]					[l/nap]	[Ej/nap]	egyes	csuklós	közepes nehéz	nehéz	gétkocsis	nyerges				speciális
[Ej/ó]	[Ej/ó]	[%]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]		
191	2000	10%	1905	2121	1905	2121	107	268	83	73	1378	351	50	0	16	46	6	5	0	28	0	25		

Közúthálózat hierarchiája, csomópontok terület-igénye

Az ök. út a tervezési terület jelentős településszerkezeti eleme, amelynél a kapcsolati funkció előnyben részesítése mellett a feltáró, kiszolgáló funkció is jelentős.

Osztályba sorolás:

gyűjtőút - B.V.d. „B”: 7538 ök. út: Petőfi Sándor és Kossuth Lajos utca (7538. j. ök. út).

Csomóponti területigény: A település csomópontjainak, útcsatlakozásainak területigénye a szabályozási szélességen belül, a rálátási háromszögek szabadon hagyásával biztosítható.

kiszolgáló utak - B.VI.d. „C:” Béke, Ady Endre, Táncsics Mihály, Akácfa, Liliom, és Zrínyi Miklós utca belterületen.

Építési terület (szabályozási) szélesség: 7-12 m között változó.

Csomóponti területigény: a szabályozási szélességen belül biztosítható, illetve a rálátási háromszögek szabadon hagyásával.

Állami közúthálózat, térségi kapcsolat

Országos közút: M70-es autópálya, a települést a külterületi szakaszon érinti, annak ÉNy-DNy-i oldalán halad, közel párhuzamosan a 7538. j. ök. úttal.

Az M70-es autópálya az M7-es autópályának a szlovéniai A5-ös autópálya felé tartó leágazása. A 2019-ben átadott fejlesztés eredményeként teljes értékű, végig 2×2 forgalmi sávval és leállósávval rendelkező autópályává vált. Az országhatárt képező Mura folyó völgyében vezet a nyomvonal és Tornyiszentmiklóstól nyugatra éri el a magyar-szlovén államhatárt. Szlovéniából így horvátországi területek érintése nélkül érhető el a magyarországi gyorsforgalmi úthálózat. A schengeni határok miatt így autópályán megállás (határellenőrzés) nélkül érhető el Szlovénia, Olaszország, vagy más EU-s

tagország. A településnek közvetlen leágazása nincs, tőle Ény-ra található a Csörnyeföld-Murarátka-Muraszemenyét megközelítő leágazás.

M70 autópálya a Béke utcai aluljárós átvezetés vonalában

Országos közút, egyben a település gyűjtőútja:

7538 j. Letenye-Lenti összekötő út (Kossuth Lajos és a Petőfi Sándor u.).

- Kezelője: Zala Vármegyei Közútkezelő Nonprofit Zrt., Lenti mérnökség
  - Átlagos napi forgalom: 2121
  - Nehézgépjármű forgalom: 107.
  - Téli üzemeltetés: rajonos (KIRA)
  - Szolgáltatási szint: IV. (KIRA)
- A települést a 3+802 – 5+690 km szakasza érinti.

Kossuth L. u. jobb oldalon az Akácfa utcai csatlakozással

Petőfi S. u. jobb oldalon a Liliom utcai csatlakozással

Védőtávolság

Állami közúthálózat

7538. j. ök. út lakott területi szakaszán kívül az úttengelytől 50-50 m, az M70 autópályától 100-100 m védőtávolság megtartandó.

Helyi közúthálózat

- a 7538. j. ök. úthoz északról csatlakozva
  - Béke utca (117/5 hrsz., 12 m széles 300 m hosszú belterület szakasszal, zsák utcaként funkcionál, szilárd burkolatú, „Állj, elsőbbségadás kötelező” j.táblával csatlakozik az országos közúthoz. 10 tonnás súlykorlátozás van az utcában. bal oldalán a Rátka patak található, melynek befogadója a Mura. A patak elválasztja az Ady utcától. A közvilágítási oszlopok bal oldalon vannak. Az utca kimegy a külterületi földekre földútként az M70 autópálya alatt.)
  - Ady Endre utca (108/1 hrsz. - szilárd burkolattal, bal oldalon közvilágítással. Zsákutca, „Állj, elsőbbségadás kötelező” j.táblával csatlakozik az országos közúthoz (Kossuth u.). 115 m hosszán szilárd burkolattal. Ingatlan határok közötti szélessége 7 m.)
  - Táncsics Mihály u. (39 és 030/3 hrsz.) kb. 12 m ingatlan határok közötti szélességgel. Belterületen 540 m hosszú, míg külterületi része közel 200 m-es. Aszfalt burkolatú útfelület jobb oldalán közvilágítással. „Állj, elsőbbségadás kötelező” j.táblával csatlakozik az országos közúthoz. 10 tonnás súlykorlátozás van az utcában. A község északi külterületi földjeinek feltáró útja is.)
  - Akácfa utca (91 hrsz. - 330 m hosszán belterületi kiszolgáló út, utána külterületi útként

Béke utca

Ady E. utca

Táncsics M. utca

folytatódik. „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblával alárendelt út az országos közútra, melyre szigetes kialakítással csatlakozik. 90 m után jobbra kanyarodik, ahol úgyszint „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla került kihelyezésre. Hosszesése enyhén emelkedő. Az első szakaszon bal, majd a második szakaszon jobb oldalon található a közvilágítási oszlop. Külterületi szakaszán nincsenek közművek.)

- Liliom utca (26 hrsz., kb. 9-10 m ingatlan határok közötti szélességgel. Az országos közúthoz – Petőfi u. – „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblával csatlakozik. 5 tonnás súlykorlátozás van az utcában. 195 m-en útingatlanon vezet, utána a 80 hrsz.-ú ingatlanon halad kb. 80 m-t, hogy csatlakozhasson a Táncsics utcához. Enyhén emelkedik, majd lejt. Közvilágítása bal oldalon van. Szilárd burkolatú. Az utca csatlakozása erősen lejtős, ezért veszélyes.
- Akácfa utcához, mint helyi közúthoz csatlakozva
- Zrínyi Miklós utca (75 hrsz. - szilárd burkolatú. Bal oldalon közvilágítási oszloppal, és bal oldali árokkal. Szabályozási szélessége minimum 11 m belterületen, melynek hossza 300 m a temetővel bezárólag. Külterületen folytatódik tovább földútként szűkített keresztmetszettel - kb. 6 m-rel.)

Táncsics u. a Liliom utcai csatlakozással balról

Akácfa utca

Liliom utca

Vasúti közlekedés vizsgálata

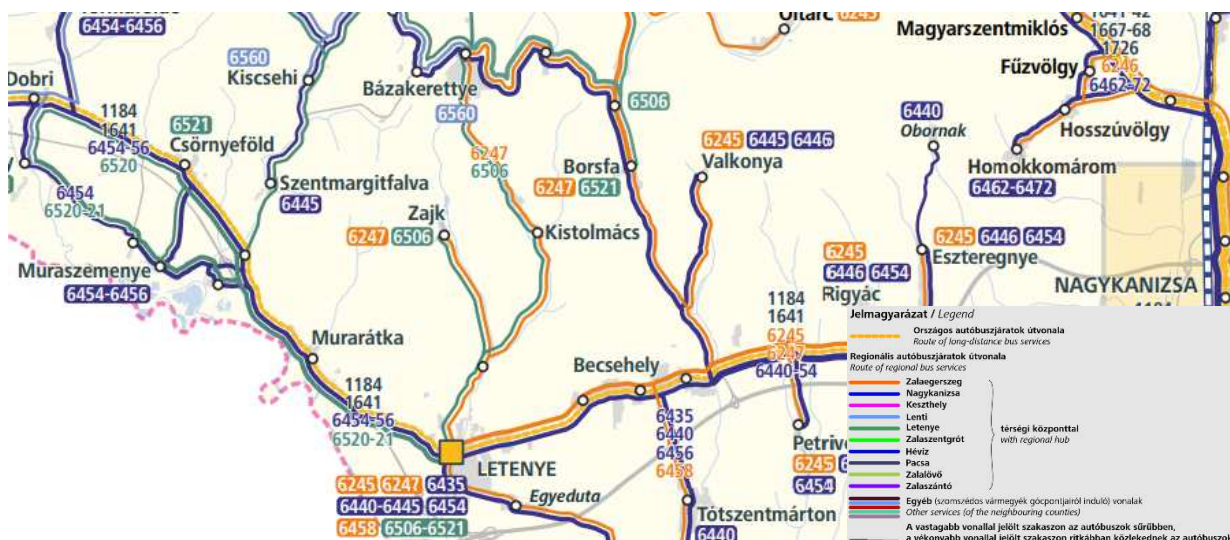
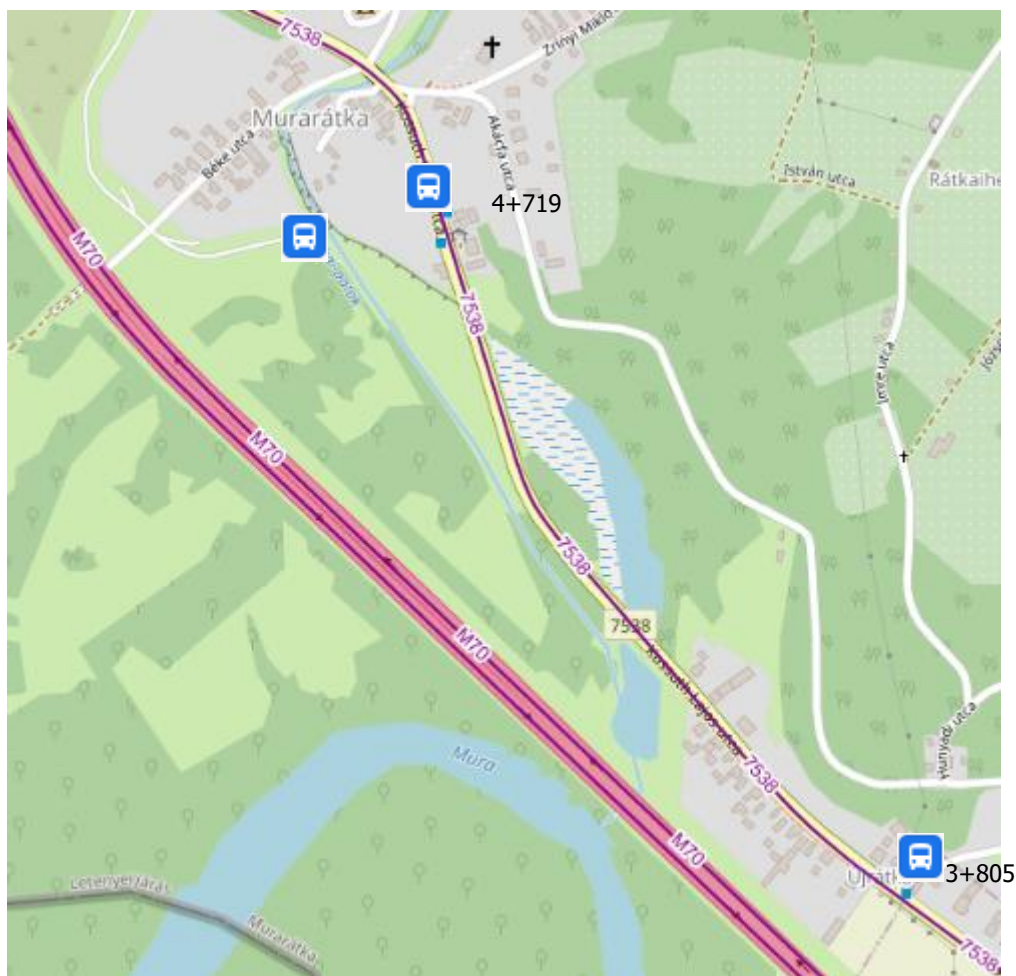

A települést közvetlenül nem érinti vasútvonal. A legközelebbi a 30. számú vasútvonalon kb. egyforma távolságra Nagykanizsa és az országhatáron, Murakeresztúr, ahol van megállóhely.

A Székesfehérvár–Gyékényes-vasútvonal a MÁV 30-as számú 25 kV 50 Hz-cel villamosított vasútvonala, a 30/a számú Budapest – Székesfehérvár vasútvonal folytatása. Idegenforgalmi szempontból igen jelentős.

Közösségi közlekedés vizsgálata

A közúti közösségi közlekedést a távolsági forgalom jellemzi, országos közúton bonyolódik. A 7538. j. ök. úton két helyen van buszmegálló. Az út 6,30-6,40 m széles aszfalt burkolattal rendelkezik.

(forrás: <https://www.volanbusz.hu/> - 2023. dec. 10-től)

Járatszámok és azok útvonala, mely a települést érintik:

1183 Budapest–Zalakaros–Nagykanizsa–Letenye–Lenti

1184 Budapest–Nagykanizsa–Letenye–Lenti

6454	Nagykanizsa-Letenye-Tornyiszentmiklós/Tormafölde-Lenti
6456	Nagykanizsa-Letenye-Tornyiszentmiklós-Lenti
6520	Letenye-Muraszemenye-Csörnyeföld-Kerkaszentkirály-Muraszemenye
6521	Letenye-Csörnyeföld-Bázakerettye-Lasztonya-Bánokszentgyörgy

Kerékpáros közlekedés vizsgálata

Kiépített kerékpárúttal biztosított közlekedés jelenleg a községben nincs.

Jellemző a közúton, ritkábban a járdán való kerékpározás.

Országos, térségi kerékpárút fejlesztési programban nem vesz részt a település. Becsehely – Tornyiszentmiklós közötti kerékpárút nyomvonala keresztülhalad a községen, a tervei elkészültek.

Gyalogos közlekedés vizsgálata

A gyalogsközlekedés számára gyalogos járda a település gyűjtőútjának egy részén, egyes szakaszain épült ki. A gyalogos közlekedés biztonságának növelése elsődleges cél, ezért a hiányzó járdaszakaszok megépítése az országos közút mentén, illetve a meglévő szélesítése, szabványosítása szükséges és indokolt. A meglévő gyűjtőúti szabályozási szélesség megengedi önálló járdafelület kiépítését, míg a helyi közutakon (kiszolgáló-, lakóút) vegyes forgalmú útként gépjármű-gyalogos közlekedésre alkalmasak, hiszen az útfelületek járműforgalma minimális. A Rátka-patak hídja a gyalogos közlekedésre nem alkalmas, a híd szélesítésére lenne szükség. A két településrész közötti szakaszon az út szélén védőkorlát található, mely az útestre szorítja a gyalogosokat. Jelen állapotban a gyalogosok az útesten közlekednek ezen a szakaszon és a Rátkai-patak hídján is, ami balesetveszélyes.

Víziközlekedés

Bár a Mura folyó érinti a települést, de annak turisztikai vonzatán túl nincs jelentősebb funkciója hajózási szempontból.

Parkolás

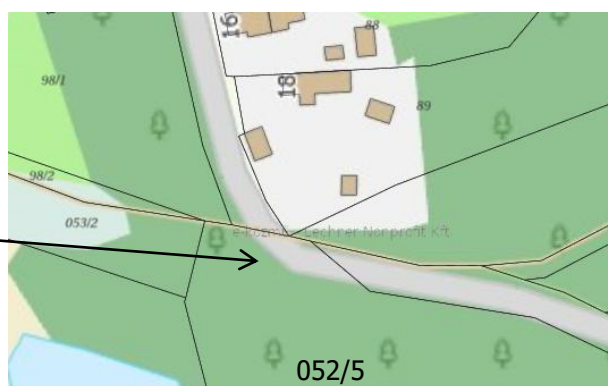
A község közigazgatási központjában van lehetőség megállásra, várakozásra. A lakóutcák szélessége is engedi az útszéli megállásokat.

Problématérkép

A Liliom utca csatlakozása a Tánicsics utcához a 30 hrsz.-ú ingatlanon keresztül történik, mely nem közlekedési terület! Úthálózati szempontból nem felel meg a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 32.§ (2) bekezdésében foglaltaknak.

Akácfa utcában hiányzik az önálló ingatlanon vezetett út folytatása jogilag egy szakaszon.

799 hrsz.: Az út természetbeni és az ingatlan-nyilvántartás szerinti nyomvonalát össze kell illeszteni.

Ezen ingatlanok, melyeken épületek vannak, nem nevezhetők építési teleknek az OTÉK 1. mell. 30. pontja, valamint a 33. §-ban foglaltak alapján, mivel nem külön helyrajzi számon nyilvántartott út közelíti meg őket:

33. § (1) Épület csak olyan telken vagy építési telken helyezhető el,

a) amelynek megközelíthetősége – beépítésre nem szánt területen a honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú épület elhelyezésére szolgáló telek kivételével – gépjárművel közterületről vagy magánútról közvetlenül biztosított, ...

Zrínyi utca belterület-külterület határán az út hálózatosága megszakad jogilag. A két útterületet a 62 hrsz.-ú ingatlan (temető) választja el egymástól, a természetben az út a 040 hrsz.-ú rét, erdő területen halad (itt van vége a szilárd burkolatnak, mely egyben a temetőbe érkező vendégek parkolását is biztosítja). A valós állapotnak emgfelelően az utat és parkolót ki kell szabályozni.

A Táncsics M. utca elején, a Rátkai-patakon lévő hídon a gyalogos forgalom akadályozott, a híd túl szűk a gépjármű és gyalogos forgalom számára.

A híd pereme a Táncsics utcába kanyarod autók számára veszélyes, kivághatja a gumit.

A Petőfi utcában kiépített kiemelt szegély a telkekre való bejutást megnehezíti.

A két településrész közötti szakaszon a gyalogos közlekedés az úttestre sorul, ami balesetveszélyes.

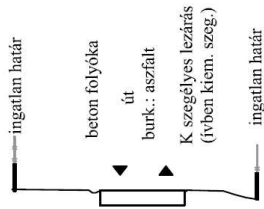

Keresztszelvények a meglévő állapotról

1. sz. melléklet

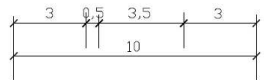
M 1:250

Murarátka

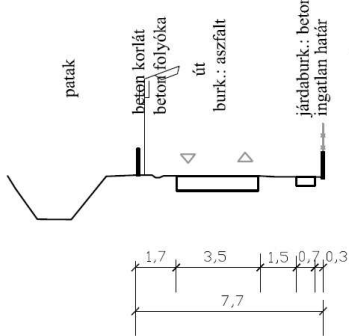
Liliom u.

B.VI.d. $v=30$ km/h
belterületi kiszolgálóút

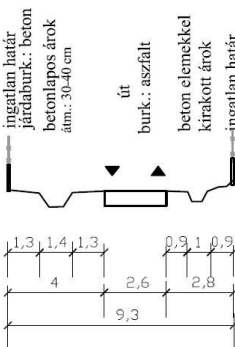
Béke u.

B.VI.d. $v=30$ km/h
belterületi kiszolgálóút

Akácfa u.

B.VI.d. $v=30$ km/h
belterületi kiszolgálóút

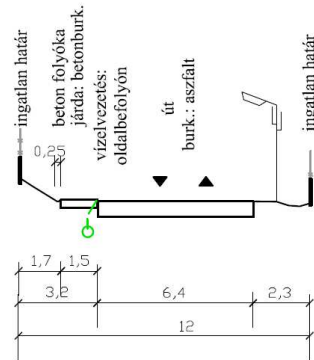

Murarátka és Letenye külterületi szakasza között
bal oldalon 1,0 m széles kerékpárút halad.

Pályázati lehetőség esetén az útfelületek
szélesítése 4,75 m szélességre minimum.
(Közutak tervezése c. UME - mértékadó
járműtalálkozások személygépkocsik esetén.)

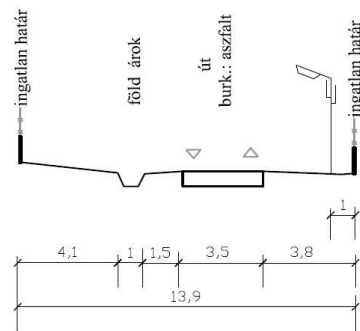
7538. összekötő út
Petőfi Sándor u.

B.V.d. $v=50$ km/h
belterületi gyűjtőút

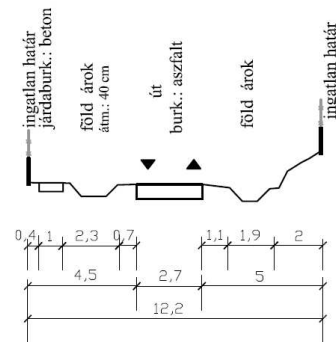
Táncsics M. u.

B.VI.d. $v=30$ km/h
belterületi kiszolgálóút

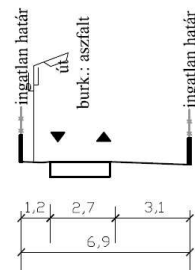
Zrinyi M. u.
(temető felé)

B.VI.d. $v=30$ km/h
belterületi kiszolgálóút

Ady E. u.

B.VI.d. $v=30$ km/h
belterületi kiszolgálóút

14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás

14.1. Vízellátás

Murarátka község vízellátása körzeti vízellátó rendszer részeként 1983-ban épült, mely magába foglalja Muraszemenye, Szentmargitfalva, Csörnyeföld községek vízellátását is, mely az üzembe helyezés után 10.206/1/1993 szám alatt vízjogi üzemeltetési engedélyt kapott.

A kutak, továbbá a nyomásfokozó szivattyú (EMU K 61-9 típusú, 1,3 [l/s] vízhozamú, 114 m emelőmagasságú) és a kutak közelében lévő 15 m³-es magaslati tározó (túlfolyószint: 276 mBf) Murarátkán található.

Julián hegyen 2 db GRUNDFOS CHV 480 nyomásfokozó (Q=60 [l/min]; H=45,1 [m]) üzemel.

A rendszer részeként Csörnyeföldön 2 db 150 m³-es magaslati tározó (túlfolyószint:202 mBf.) [l/s] és 2 db nyomásfokozó szivattyú (Grundfos CHV 480, Q=1,1 [l/s], H=92 m) található.

A kutak adatai:

Kút jele	Kút helye: EOV koordináták	Talpmélység [m]	Üzemi vízszint [m]	Kapacitás [l/min]
1. számú kút (K-3)	Y=468 630 m X=127 750 m	-	-7,8	300
2. számú kút (K-5)	Y=468 620 m X=127 784,95 m	-	-11,5	300

A vízbázis érzékeny kategóriába tartozik.

A vízvezeték hálózat NÁ 80; 100; 150; 200 méretű, KM PVC anyagú nyomócsövekből épült. A vízbekötések KPE műanyag csövek.

A település vízvezeték hálózata 10 km nyomócsőből készült.

A vízvezeték kiépítettsége a község egészét lefedi.

Oltóvíz vételezésre a hálózatra telepített föld feletti tűzcsapok szolgálnak.

Vízbekötések száma a 2021 év végi állapot szerint 127 db.

Az éves összes vízfogyasztás 6 240 m³, ebből a háztartásoknak szolgáltatott víz 6 180 m³/év.

A település 40 éves víziközmű hálózata, valamint a tároló építészeti, gépészeti és villamos hálózata egyaránt felújításra szorul.

Üzemeltető a Dél-zalai Víz és Csatornamű ZRT. (8800 Nagykanizsa, Kisfaludy Sándor utca 15/a.)
Vízellátási Üzemvezetőség. (8868 Letenye, Kárpáti utca 22.)

14.2. Szennyvízelvezetés

A település szennyvízcsatorna hálózattal nem rendelkezik. A csatornázás megvalósítására az önkormányzat eddigi pályázati próbálkozásai eredménytelenek voltak.

Murarátka Önkormányzata azóta is keresi azokat az alternatív megoldásokat, és pályázati lehetőségeket szennyvízelvezetés megoldására.

A csatornahálózat kiépítéséig marad a zárt szennyvízgyűjtő rendszer. A szippantott szennyvíz elhelyezése az önkormányzat által kijelölt befogadóba történik.

14.3. Gázellátás

A községben gáz közművezeték nincs.

14.4. Villamosenergia ellátás

Murarátka község villamosenergia ellátását az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. (7626. Pécs, Búza tér 8/a) biztosítja, a Söjtör 120/20 kV-os alállomás SOJT 220010 cellájából induló, 22 kV-os szabadvezetékre csatlakozó, 22/0,4 kV-os transzformátor állomásokon keresztül.

A község területén 2 db. E.ON és 1 db idegen tulajdonú transzformátor állomás található. A 22/0,4 kV-os transzformátor állomások adatai az alábbi táblázatban láthatók.

Szám	Üzemeltető üzem	Alállomás kivezetés	Primer feszültség	Állomás száma	Állomás neve	Állomás kategóriája	Állomás típusa	Tulajdonos
1.	Nagykanizsa	SOJT 220010	22 kV	12482	VÍZMŰ	Fa portáloszlop (négyes)	FOTR 20/125	Idegen
2.	Nagykanizsa	SOJT 220010	22 kV	12481	1. MURARÁTKA	Beton áttört, egytörzsű	OTR 20/250	E.ON ZRT
3.	Nagykanizsa	SOJT 220010	22 kV	12483	WESTEL	Beton áttört, egytörzsű	OTR 20/400	E.ON ZRT

Az E.ON 22 kV-os (KÖF) szabadvezeték hálózata vas-, ill. betonoszlopokon, a 0,4 kV-os hálózat – mely nagyrészt csupasz, helyenként szigetelt szabadvezetékes – beton, ill. faoszlopokon van kiépítve. A közvilágítást energiatakarékos fényforrások biztosítják.

A község területét nagyfeszültségű hálózat nem érinti.

A villamos művek biztonsági övezetének nagyságát, és az ott létesíthető objektumokat, valamint az ott végezhető tevékenységeket a 2/2013.(I.22.) NGM rendelet szabályozza. 22 kV-os szabadvezeték esetén ez a vezeték mindkét oldalán, a szélső áramvezetőktől mért 5-5 m, de a vezeték azon szakaszán, mely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírások betartásával létesült, 2,5-2,5 m. A biztonsági övezetek teljes szélessége a keresztartók szélességétől függ, ami változó. Földkábelek biztonsági övezetének szélessége (feszültség-szinttől függetlenül) +/- 1 m.

Murarátka Község Önkormányzata jelenleg 1 helyen használ megújuló energiaforrást, mely a település energia-fogyasztásának 1 %-át fedezi:

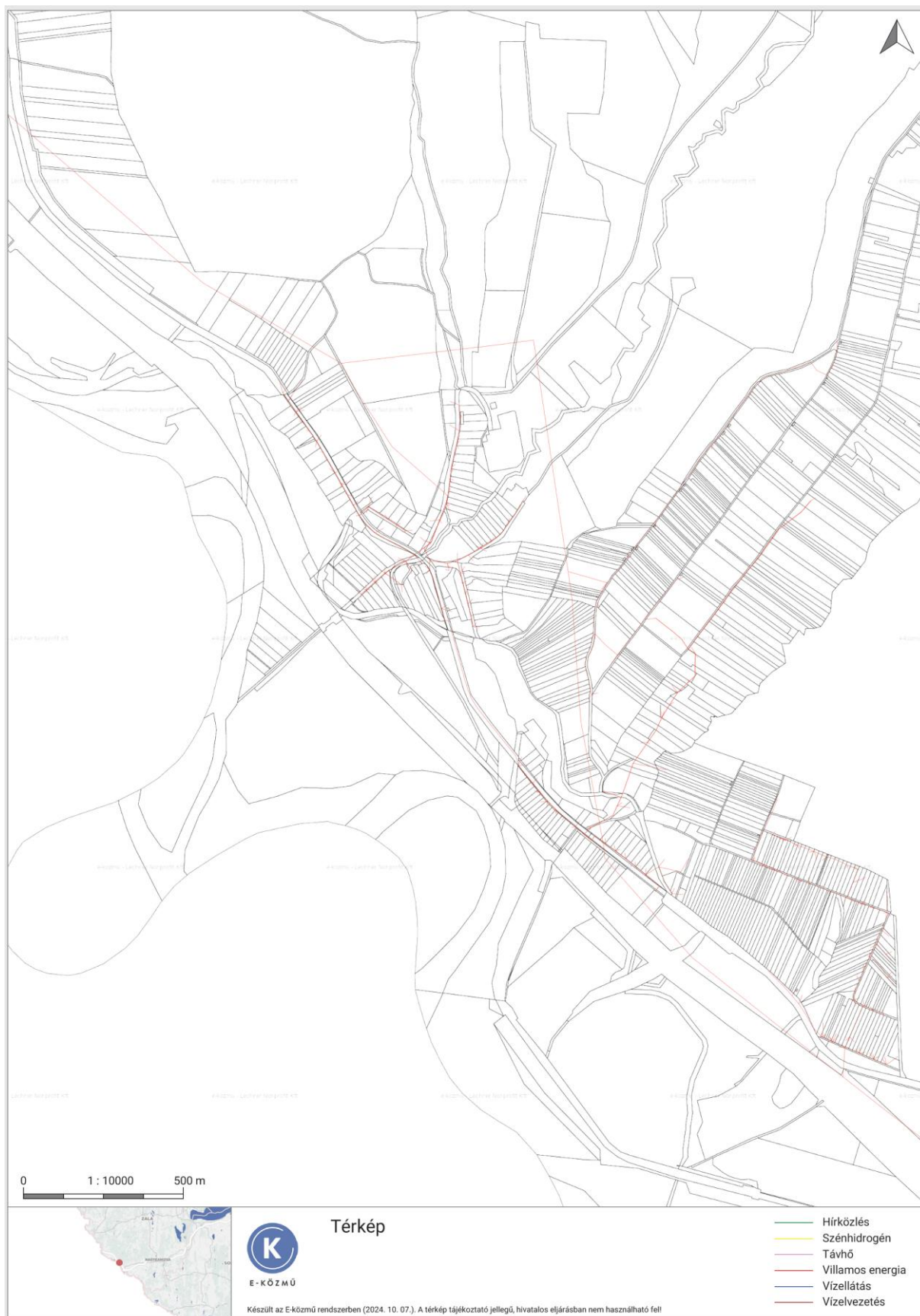
Megnevezés	Teljesítmény
Murarátka, Vízi turisztikai bázis épülete	Napelem – 5 kW

A megújuló energiaforrások használatát – lehetőség szerint – bővíteni fogják.

Az E.ON ZRT kérése az, hogy a településterv ne tartalmazzon olyan előírást, mely a *meglévő hálózatok felújítását* kizárólag földkábelrel engedélyezi, mert az ellentétes az országos érvényű rendeletekkel.

Amennyiben új létesítmény építése miatt villamos hálózat-kiváltásra van szükség, annak költsége az igénylőt terheli. Új utcák kialakításánál, ill. nagyobb teljesítmény-igényű létesítmények (pl. lakópark) tervezésekor előzetes egyeztetést kérnek.

14.5. Hírközlés

Murarátka község **vezetékes telefon szolgáltatás** szempontjából a 93. sz. Nagykanizsa primer körzetbe tartozik, melynek telefon hálózata a **Magyar Telekom Nyrt.** tulajdona.

A Magyar Telekom Gigabites hálózatok igazgatósága (7632. Pécs, Aidinger János u. 45.) által küldött tájékoztatás szerint a településen rézerű, és 2018 óta optikai lefedő hálózat is üzemel. A rézhálózat központja Muraszemenyén van. Az optikai ellátást biztosító berendezés helyét a rajzon kék kör jelöli.

A réz hálózat törzsvégpontos struktúrájú. A törzshálózat közvetlenül földbe fektetett, a második sík és az előfizetői leágazások föld feletti. Az optikai hálózat térszint feletti része jellemzően erősáramú oszlopokra van szerelve. A településen áthúzódó optikai körzetkábel nyomvonalát sárga vonallánc jelöli.

A településen vezetékes beszédcélú és szélessávú szolgáltatást nyújtanak, továbbá mobil lefedettséggel is rendelkeznek. A hálózatban jelenleg 56 áramkör üzemel, melyből 1 db. SAT TV.

Fejlesztési tervük jelenleg nincs. A rézhálózat leürítése után, annak föld feletti részét lebontják.

Murarátka másik, vezetékes hírközlési szolgáltatója a Kanizsatel Kft

(8778. Újudvar, 1631/2 hrsz.)

Vezeték nélküli hírközlési szolgáltatást

az alábbi szolgáltatók biztosítanak Murarátka településen:

Magyar Telekom Nyrt.

Technológia Igazgatóság

(1519. Budapest, Pf. 512.)

Murarátka község közigazgatási területén jelenleg az alábbi koordinátákon üzemel vezetékek nélküli telephelyük: EOVS: 126 330, EOVS: 468 285.

Tervezett telephelyük nincs. A településen 4G szolgáltatást biztosítanak.

A település területét nem érinti a Magyar Telekom által magassági korlátozással védett, mikrohullámú összeköttetés nyomvonala.

CETIN Hungary Zrt

(2045. Törökbálint, Pannon út 1.)

Murarátka településen egy bázisállomásuk üzemel, melynek koordinátái EOVS: 468287, EOVS: 126329. (ZA-0074 Murarátka, 826 hrsz. Telekom torony.) Fejlesztést nem terveznek. A településen kínált szolgáltatásaik: ->2G (GSM), 4G (LTE). Magassági korlátozással védett, mikrohullámú összeköttetésük nyomvonala nem érinti a települést.

Az Antenna Hungaria Zrt. földfelszíni sugárzású rádió és TV műsorai a község területén megfelelően foghatók.

14.6. Csapadékvíz elvezetés

Murarátka község Zala vármegye D-i részén, horvát-magyar határtól É-ra, Letenyétől 4 km-re, a MURA folyótól É-ra, a Lenti-Letenye viszonylatú út mentén helyezkedik el.

A község nagy része lapos dombháton fekszik

A település közigazgatási területén az alábbi közcélú vízfolyások, mint felszíni vízelvezetés befogadói találhatók:

- A község D-i külterületi szakaszán a Mura folyó
- A község kül- és belterületi szakaszán É-D folyásirányú Rátka-patak (Mura vízgyűjtő terület)

A folyó és a patak a Magyar Állam tulajdonában és a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (9700 Szombathely, Vörösmarty utca 2.) kezelésében vannak.

A TOP-2.-1.3-16-ZA1-2021-00038 kódszámú, „Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések” című pályázat keretében a község sikeres pályázatot nyújtott be.

A vízjogi létesítési engedélyezési tervet a Pannonway Építő Kft (8900 Zalaegerszeg, Batsányi János utca 9.) készítette. A kiviteli terv, mint legmagasabb szintű tervfajta, részletesen tartalmazza a község vízelvezetési tervét, ezért azzal rendezési terv szinten nem foglalkozunk.

Felelős tervező: Tüske Zsolt (VZ-TEL-0067)

A helyszíni szemle (2023. október) alkalmával a tervezett létesítmény építése még folyamatban volt.

---

15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

---

Az egyes létesítmények korlátozást jelentő védelmi követelményeit az alábbi jogszabályok írják elő:

Közlekedési:

TÉKA 55. § (8) Az országos közút és vasútvonal mellett nem jelölhető ki új beépítésre szánt terület – a gazdasági területek és a 27. § (2) bekezdés 2., 8., 9., 10., 11., 12., 14. és 15. pontja szerinti területek kivételével –

- a) gyorsforgalmi út esetében az út tengelyétől számított – amennyiben kormányrendelet másként nem rendelkezik – 250-250 méter széles területen,
- b) főút és a gyorsforgalmi úthoz tartozó csomóponti ág esetében az út tengelyétől számított 50-50 méter széles területen,
- c) környezeti hatásvizsgálathoz kötött vasúti pálya esetében a vasút szélső vágányától számított 100-100 méter széles területen.

(9) Az országos közút mellett, külterületen nem jelölhetők ki új rekreációs erdőterület és új zöldterület övezetek az út tengelyétől számított

- a) gyorsforgalmi út esetében 100-100 méter széles területen,
- b) főút esetében 50-50 méter széles területen.

Közúti közlekedésről szóló **1988. évi I. tv.** 42/A. § (1) A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges

- a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autóút és főútvonal esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb

ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint

b) belterületen – a közút mellett – ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a településrendezési tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához,

c) amennyiben az elhelyezendő létesítmény dőlési távolsága a közút határát keresztezi.

Környezetvédelmi:

TÉKA 55. § (3) Az építmények és a használatuk külön-külön és együttesen sem eredményezhetnek a jogszabályokban vagy a hatóságok eseti előírásaiban megállapított terhelési határértékeket meghaladó mértékű hatást a környezetükre.

(4) Ha a (3) bekezdés szerinti terhelési határértéket meghaladó környezeti hatás más megoldással – ideértve a megfelelő műszaki kialakítást is – nem hárítható el, a környezeti hatás előidézője a saját költségén védőterületet köteles kialakítani.

(5) Ha valamely építményt a megengedett környezetterhelési határértékekkel szemben védeni szükséges és az műszaki kialakítással nem oldható meg, a védelemre igényt tartó a környezeti hatás előidézőjének költségén alakítja ki a védőterületet.

(6) A környezetterhelési határérték ismeretének hiányában a szükséges legkisebb védőtávolság mértékét – az építmény kialakításának figyelembevételével – az ügyben illetékes hatóságok esetenként határozzák meg.

(7) A védőterületet vagy a védelmet biztosító elemet a hatást előidéző, valamint a védelmet igénylő – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a saját területén – telkén, építési területén – belül köteles kialakítani és fenntartani, a honvédelmi és katonai célú területek kivételével.

1995. évi LIII. tv. 25. § (1) A települések területén a környezet terhelhetősége és a településrészek rendeltetése alapján a rendezési tervben övezeteket kell meghatározni

(2) Az egyes övezetekben folytatható tevékenységek a külön jogszabályban a környezetterhelés jellege alapján meghatározott védőtávolság, védőterület megléte és a védelmi előírás megtartása esetén engedélyezhetők.

(3) A kijelölt védőterületen vagy védőtávolságon belül az adott övezet rendeltetésével össze nem férő tevékenység - külön védelmi intézkedés nélkül - nem folytatható.

26. § A település területén zöldterületeket, védőerdőket külön jogszabály szerint kell kialakítani és fenntartani.

27. § A természetes és épített környezet összehangolt védelme érdekében a területfejlesztési koncepciókban, a területrendezési és településszerkezeti tervek elkészítése során a bennük foglalt elképzelések várható környezeti hatásait is fel kell tártani és értékelni, - e törvény 43-44. §-aira is figyelemmel - továbbá a szükséges környezetvédelmi intézkedéseket környezetvédelmi fejezetben vagy önálló környezetvédelmi tervben, illetve programban kell rögzíteni. Ezek tartalmi követelményeit e törvény, valamint külön jogszabályok állapítják meg.

145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet 48. § (4) Temető területén kívül, fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény, szanatórium, szociális ellátó intézmény, lakó- és szállásépület, üdülő, oktatási, nevelési és kulturális intézmény, vendéglátóhely, vendéglátóüzlet ingatlanától számított 1000 méteres távolságon belül hamvasztóüzem nem üzemeltethető. Temető területén belül hamvasztóüzem akkor üzemeltethető, ha a temető bármely kerítésétől számítva minden irányba legalább 200 méteres védőtávolság biztosítható.

50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet 12. § (6) Szennyvizek, szennyvíziszapok és szennyvíziszap komposztok mezőgazdasági felhasználása esetén 300 méter védőtávolságot kell tartani a lakott

területtől, lakóépülettől. A szennyvíziszap felszíni kijuttatása esetén a hatóság ezt a védőtávolságot legfeljebb a kétszeresére növelheti. Ha a felhasználásra kijelölt mezőgazdasági terület olyan földterülettel érintkezik, ahol a 9. §, valamint a 12. § (1), illetve (3)-(5) bekezdése szerint tilos szennyvíz, szennyvíziszap vagy szennyvíziszap komposzt mezőgazdasági felhasználása, szintén 300 méter védőtávolságot kell betartani, amelyet az engedélyező hatóság legfeljebb 100 méterre csökkenthet, ha a talajvédelmi terv, illetve az egyszerűsített talajvédelmi terv igazolja, hogy a kijuttatás nem jár egészségügyi, valamint környezeti kockázattal.

Természetvédelmi:

1996. évi LIII. tv. 18. § (3) bekezdése értelmében természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése.

(4) Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével - a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) A parti sáv szélessége:

- a) a Duna, a Tisza, a Dráva, a Körösök és a Bodrog mindkét partján a partvonalától számított 10 méterig,
- b) az a) pontban nem említett egyéb kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonalától számított 6 méterig,
- c) az a) és b) pontba nem tartozó vizek és közcélú vízellátási építmények partvonalától számított 3 méterig terjed.

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 8. § (2) Natura 2000 területekre vonatkozó szabályok:

(2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely – a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel – a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.

Közmű:

2/2013. (I. 22.) NGM rendelet 6. § (1) Föld feletti vezetékek - ideértve a vezetékek tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezést is az a) pont a) alpontjában és a b) pontban foglalt eltéréssel - biztonsági övezete a vezetékek névleges feszültségétől függően, a vezetékek mindkét oldalán a szélső, nyugalomban lévő áramvezetőkől vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért, következő távolságokra lévő függőleges síkokig terjed:

a) föld feletti szabadvezetékek esetében:

- aa) 500 kV-ot meghaladó névleges feszültségű felett 40 méter,
- ab) 300 kV felett 500 kV névleges feszültségűig 28 méter,
- ac) 200 kV felett 300 kV névleges feszültségűig 18 méter,
- ad) 35 kV felett 200 kV névleges feszültségűig 13 méter,
- ae) 1 kV felett 35 kV névleges feszültségűig 5 méter, de a vezetékek azon szakaszán, amely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült, 2,5 méter,
- af) legfeljebb 1 kV névleges feszültségűig 1 méter, a vezetékek tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés esetében 2,5 méter,
- b) föld feletti szigetelt vezetékek és univerzális kábel esetében 0,5 méter, a szigetelt vezetékek és univerzális kábel tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés esetében 2,5 méter,

c) föld feletti burkolt vezeték esetében legfeljebb 25 kV névleges feszültség szintig 2,5 méter és 1,25 méter a vezeték azon szakaszán, amely a belterületre és a fokozott biztonságra vagy a különleges biztonságra vonatkozó előírásoknak megtartásával létesült,

d) föld feletti vezeték végpontján a biztonsági övezet a végponttól vízszintesen minden irányban mért, a feszültség szinttől függően az a), b) és c) pontban meghatározott távolságokra lévő függőleges síkokig is kiterjed.

(2) Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mindkét oldalon a vezeték névleges feszültségétől függően

a) 35 kV-nál nem nagyobb névleges feszültség esetében 1 méter,

b) 35 kV-nál nagyobb névleges feszültség esetében 1,5 méter,

a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért távolságokra lévő függőleges síkokig terjed.

(3) Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mechanikus védelmet biztosító védőszerkezetben (védőcsőben, kábelcsatornában) elhelyezve a védőszerkezet szélétől mért 0,2 méterig terjed. Több védőszerkezet esetében a távolságot a szélső szerkezettől kell megtartani.

(4) Falra szerelt szigetelt vezeték biztonsági övezete a vezeték köpenyétől a légtér felé mért 0,5 méterig terjed.

(5) Alépítményen, építményen belül, külön légtérben elhelyezett szigetelt vezeték biztonsági övezete a vezeték légtérét határoló falak külső felületéig terjed.

7. § (1) A szabadtéri elhelyezésű, tartószerkezeten elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete a berendezés szélétől vízszintesen:

a) 35 kV névleges feszültség szintig 5 méter,

b) 35 kV felett 500 kV névleges feszültség szintig 10 méter,

c) 500 kV névleges feszültség szint felett 15 méter

távolságban lévő függőleges síkokig terjed.

(2) Föld feletti vagy föld alatti épületben, építményben elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezetét a berendezés falai határolják.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett távolságoktól az építésügyi hatóság a 17. §-ban foglaltak szerint eltérést engedélyezhet.

20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 36. § (1) A védőpillért a bányavállalkozó kérelmére, vagy hatóság kezdeményezésére a bányafelügyelet jelöli ki, törli, engedélyezi módosítását, részleges vagy teljes lefejtését.

(4) A védőpillért és a biztonsági övezetet fel kell tüntetni a bányatérképeken. A bányavállalkozó az építésügyi hatóságtól kérheti, hogy a biztonsági övezetben építési tilalmat vagy korlátozást rendeljen el.

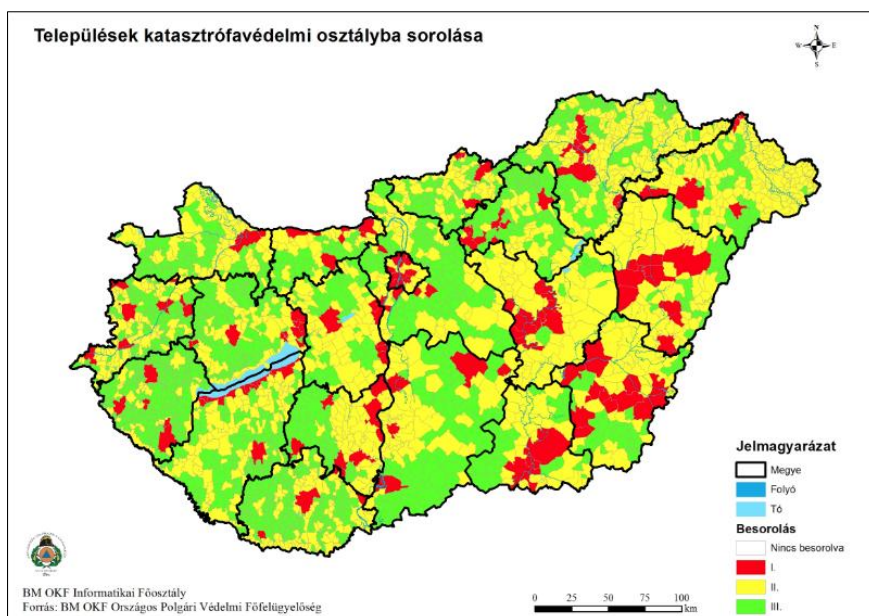
Murarátkán az alábbi védőterületeket, korlátozó tényezőket kell érvényesíteni:

A 7538 j. országos közút mentén, külterületi szakaszon az úttengelytől mért 50-50 méter, az M70 sz. gyorsforgalmi út tengelyétől 100-100 méter védőtávolságot kell jelölni.

22 kV-os szabadvezeték esetén a vezeték mindkét oldalán, a szélső áramvezetőktől mért 5-5 m, de a vezeték azon szakaszán, mely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírások betartásával létesült, 2,5-2,5 m. A biztonsági övezetek teljes szélessége a keresztartók szélességétől függ, ami változó. Földkábelek biztonsági övezetének szélessége (feszültség-szinttől függetlenül) +/- 1 m.

Természetvédelmi okokból természeti területen a Mura-folyó és a Rátka-patak szélétől 50 m védőtávolságot kell tartani. A parti sáv mérete a Mura-folyó és a Rátka-patak partélétől 6 méter.

Murarátka község a települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet alapján II. osztályba sorolt.

16. Vizsgálati térképek

A vizsgálatok elvégzését követően megállapítható, hogy Murarátka hátrányos helyzetű település, ezért a közszolgáltatások és a gazdasági lehetőségek korlátozottak. Azonban a település természeti és közösségi értékei továbbra is vonzóak lehetnek bizonyos emberek számára.

Murarátka előnyei	Murarátka hátrányai
<p>➤ Természeti környezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> A település Zalában, a Göcsej dombjai között fekszik, és csodálatos természeti környezettel rendelkezik. A környező erdők, Mura-folyó és dombok ideálisak a túrázáshoz és a kikapcsolódáshoz. A Mura egyedülálló ökoszisztémát tart fenn, amely gazdag élővilágnak ad otthont. Ez a biodiverzitás értékes természeti erőforrást jelent a település számára. <p>➤ Nyugalom és csend:</p> <ul style="list-style-type: none"> A kis település ideális azok számára, akik a város zajától távol, csendes környezetben szeretnének élni. A helyi lakosok nyugodt életmódja vonzó lehet a pihenésre vágyók számára. <p>➤ Helyi közösség:</p> <ul style="list-style-type: none"> A kis létszámú lakosság miatt a helyi közösség összetartó és segítőkész. 	<p>➤ Természeti környezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Az országhatár mentén folyó Mura árvízveszélyes területeket hozott létre. A folyó áradásai potenciális veszélyt jelentenek a településre, különösen az alacsonyabban fekvő területeken. Murarátka és Újrátka közötti út árvíz idején lezárásra kerül, így nehéz az eljutás a két településrész között, illetve a szomszédos településekre való eljutás. <p>➤ Előregedő lakosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> A fiatalabb generációk elvándorlása miatt a település lakossága folyamatosan csökken és elöregszik. Ez demográfiai problémákat okoz, például a munkaerőhiányt és a szociális ellátórendszer terheltségét. <p>➤ Munkanélküliség:</p> <ul style="list-style-type: none"> A korlátozott helyi munkalehetőségek miatt a munkanélküliség magas lehet,

- A helyi hagyományok és szokások ápolása fontos szerepet játszik a közösségi életben.

➤ **Hagyományok:**

- A településen élnek még a hagyományok, és hagyományőrző rendezvények is megrendezésre kerülnek.

➤ **Falusi turizmus:**

- A település természeti adottságai és nyugalma miatt alkalmas a falusi turizmus fejlesztésére.
- A Mura és környezete vonzó természeti tájat alkot, amely potenciális turisztikai vonzerőt jelenthet, például: horgászat, kajakozás és túrázás.

ami gazdasági nehézségeket okoz a lakosoknak.

➤ **Infrastrukturális hiányosságok:**

- A településen gyakran hiányoznak alapvető szolgáltatások, például boltok, orvosi rendelők, iskolák és közösségi terek. Ez megnehezíti a mindennapi életet és csökkenti a település vonzerejét.

➤ **Közlekedési nehézségek:**

- A rossz közlekedési infrastruktúra és a ritka tömegközlekedési járatok elszigeteltséget okozhatnak, ami megnehezíti a munkába járást, az oktatást és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést.

➤ **Gazdasági korlátok:**

- A kis településeken korlátozottak a gazdasági lehetőségek, ami nehezíti a helyi vállalkozások fejlődését és a munkahelyteremtést.

➤ **Szolgáltatások hiánya:**

- A településen nincsenek alapvető szolgáltatások, például élelmiszerbolt és vendéglátó egység.

A fejlesztést és rendezést befolyásoló értékek, problémák, védelmek, illetve korlátozást meghatározó elemek (probléma- és értéktérkép)

Ingtatlan adatszolgáltatás

- Földrészlet
- Épület

KORLÁTOZÁSOK, PROBLÉMÁK

- Vízminőségvédelmi terület
- Bányatelek
- Tervezett földgázszállító vezeték
- Földtani veszélyforrás: csuszamlás
- Gyorsforgalmi út, mint zajforrás

ÉRTÉKEK

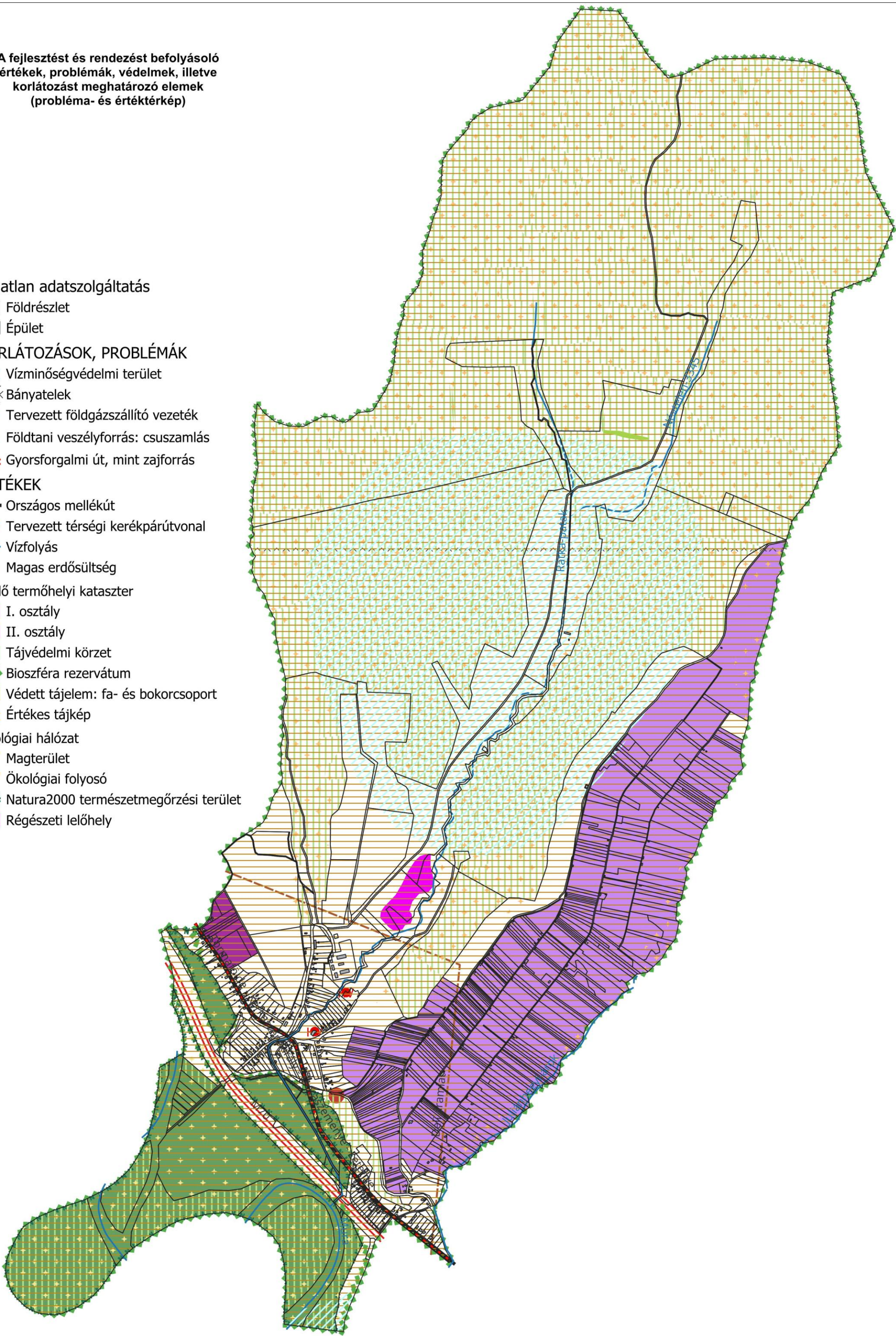
- Országos mellékút
- Tervezett térségi kerékpárútvonal
- Vízfolyás
- Magas erdősültség

Szőlő termőhelyi kataszter

- I. osztály
- II. osztály
- Tájvédelmi körzet
- Bioszféra rezervátum
- Védett tájelem: fa- és bokorcsoport
- Értékes tájkép

Ökológiai hálózat

- Magterület
- Ökológiai folyosó
- Natura2000 természetmegőrzési terület
- Régészeti lelőhely

Az egyes általános használat szerinti területek és településrészek, infrastruktúra-elemek, továbbá az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolása

Infrasturktúra elemek

- Elektromos transzformátor
- Elektromos energia hálózat

Területhasználat

- mezőgazdasági
- lakó
- kertgazdálkodási
- közműelhelyezési
- intézményi
- erdő
- közúti közlekedési
- vízgazdálkodási
- gazdasági
- különleges

Ingatlan adatszolgáltatás

- Földrészlet
- Épület

ÚTHÁLÓZAT

- Gyorsforgalmi út
- Lakóutca
- Országos mellékút
- Beavatkozással érintett terület határa

1. Erdők és mezőgazdasági területek felülvizsgálata az Országos Erdőállomány Adattár figyelembe vételével (közigazgatási terület egésze, külön nem ábrázolt)
2. Közterületek rendezése
3. Temető területének meglévő állapothoz igazodó korrekciója
4. Településközpont kialakítása

